



EBSO-HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

ŞUBAT 2019

@ebsoorgtr



**YENİ BİR BAŞARI
HİKAYESİ YAZALIM**

Ege Endüstri



Kemalpaşa Cad. No:280

35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY

P: +90 232 491 14 00

www.egeendustri.com.tr

 facebook.com/egeendustri

 twitter.com/egeendustri

 linkedin.com/egeendustri

 info@egeendustri.com.tr

 **Bayraktar**



YILDIZ YANGIN



34. Yıl



7/24
TEKNİK SERVİS

- * Mühendislik
- * Projelendirme
- * Taahhüt
- * Montaj

- * Yangın Söndürme Cihazları
- * Yangın Dolapları
- * Yangın Kapıları
- * Yangın Pompaları

- * FM 200 Söndürme Sistemleri
- * Co2 Söndürme Sistemleri
- * Köpüklü Söndürme Sistemleri
- * Sprinkler Söndürme Sistemleri

- * Davlumbaz Söndürme Sistemleri
- * Yangın Algılama ve İhbar Sistemleri
- * Yangın Ekipmanları
- * Yangın İzolasyonu

YILDIZ YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMLERİ SAN. TİC. A.Ş.

Temsil Plaza İş Merk. 1201/2 Sk. No:4 Z-12 Yenişehir / İZMİR
Tel : (0232) 458 32 41 - 458 32 04 - 457 95 86 Fax : 457 48 82

www.yildizyangin.com.tr

ŞUBAT GÜNDEMİ



12 Yorgancılar'dan yatırım, üretim, istihdam ve ihracat çağrısı

- | | | | |
|----|--|----|---|
| 4 | Üretmekten vazgeçemeyiz | 46 | Sanayicinin gündemi sektörler ve ekonomi |
| 6 | Yeni bir başarı hikayesi YAZMA ZAMANI | 52 | İsmet Yorgancılar'a adına yakışır uğurlama |
| 10 | Hisarcıklıoğlu: Güven ve istikrarla üstesinden geleceğiz | 58 | Jeopolitik riskler arttı beklentiler karamsar |
| 12 | Yorgancılar'dan yatırım, üretim, istihdam ve ihracat çağrısı | 62 | Ege'den Ocak'ta 1 milyar 37 milyon dolarlık ihracat |
| 16 | Yorgancılar: Doğru zamanda doğru hamle yapalım | 66 | Enflasyonu gıda fiyatları yükseltti |
| 20 | Etkin ticaret politikalarıyla sanayiciye küresel koruma | 73 | TOBB, sanayi istihdamını mercek altına aldı |
| 24 | İzmir'e savunma sanayinde ileri teknoloji hedefi | 74 | Sanayi yavaşladı |
| 28 | İzmir'de nitelikli istihdama 'Mahir Eller' dopingi | 79 | Temel ekonomik göstergeler |
| 30 | İşsizlik ve mesleksizliğe karşı İŞKUR ile SGK desteği | | |
| 36 | KOBİ rehberleri sahaya iniyor | | |
| 38 | Geleceğin sektörleri için yerli ve milli üretim | | |
| 40 | Esen'den Meclis temennileri | | |
| 42 | Dönmez: Sanayi ve üretim mutlaka desteklenmeli | | |

Kapak



EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak'ın katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda odağını bilgi bazlı sanayinin oluşturduğu yeni bir başarı hikayesi yazılması gerektiğini söyledi.

ŞUBAT 2019

Yıl : 35
Sayı : 417

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ
Ateş İlyas DEMİRKALKAN
Metin AKDAŞ

Yayın Sorumlusu

Mehmet Ali SÜTLÜ

Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks : (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr

Reklam Rezervasyon

Mehmet Ali SÜTLÜ
(0232) 455 29 68

Grafik - Baskı Öncesi

teknofset

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın

Baskı Tarihi: 25 Şubat 2019

MAViTAS

PREFABRİK A.Ş.

Kemalpaşa O.S.B. Mah. İzmir Ankara Asfaltı Cad.No:5/2
Kemalpaşa / İZMİR
T : (0232) 877 20 00
www.mavitasprefabrik.com.tr - info@mavitasprefabrik.com.tr





Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ender.yorgancilar@ebso.org.tr

[@EYorgancilar](https://twitter.com/EYorgancilar)

ÜRETMEKTEN VAZGEÇEMEYİZ

Odamız, İzmir Ticaret Odası ve İzmir Ticaret Borsası işbirliği ile 15 Şubat günü Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Berat Albayrak ile verimli bir istişare toplantısı gerçekleştirdik.

Söz konusu toplantıda, bize verilen 10 dakika içinde konularımızı mümkün olduğunca aktarmaya çalıştık.

Batının yeniden üretime talip olması ve küresel ekonominin içinden geçtiği değişim sürecinde ülkemizin öncelikli olarak bir “dönüşüm stratejisine” sahip olması gerektiğinin altını çizdik.

“Bu kapsamda yeni bir yatırım, üretim ve büyüme modelinin hayata geçirilmesine, yeni bir heyecanın yaratılmasına ihtiyacımız var.” Çünkü **“Üretim Yoksa, Kalkınmak Hayaldir”** dedik.

Peki nasıl üretim?

İleri teknoloji ihracatının imalat ürünleri ihracatı içindeki payı; Türkiye’de sadece yüzde 3.5’larda iken, dünya ortalaması yüzde 17’lerdedir. Aradaki açığı kapatmak için de üretim ve eğitim 4.0 entegrasyonunun sürdürülebilirlik açısından önemine değindik.

Yatırımcıların hukuk sisteminin işleyişine duydukları kaygı,

İhracatımızın yüzde 50’sini yaptığımız AB’nin hala en önemli çıpa olduğunu,

Brexit fırsatını, Gümrük Birliği anlaşmasının ivedilikle revize edilmesi gerekliliğini anlatmaya çalıştık.

Tabii ki, rakiplerimizle eşit rekabet edebilmek için bazı taleplerimiz oldu:

- İşsizliğin yüzde 12’leri geçtiği bir ortamda, istihdamını koruyan firmalara sigorta prim desteği verilmesi ve SGK ödemelerinin 1 yıl süreyle ertelenmesi,

- Elektrik ve doğalgaz fiyatlarında indirimle gidilmesi,
- Kalkınma Bankası’nın yatırım bankacılığı kapsamında etkin işletilmesi,
- KDV alacaklarına ve teşvik sistemine ilişkin önerilerimizi,
- Vergisini zamanında ödeyen işverenin cezalandırılmaması adına taleplerimizi,
- Tarımda ve sanayide kapsamlı güncel envanter çalışmasına olan ihtiyacı,
- Meslek liselerinin Almanya örneğinde olduğu gibi TOBB’a devrini ifade ettik.

Hükümetimizden bunları talep ederken, bu cennet vatanda üretim yapmaya gönül vermiş biz sanayiciler de zorlu koşullara rağmen; yatırım yapmaktan, üretmekten, istihdam sağlamaktan, ihracattan VAZGEÇMEMELİYİZ dedik.

Çünkü, Ulu Önderimizin ifade ettiği gibi ve asırlık firmalarımızın da başarısını açıklayan cümle “Vazgeçenler değil, mücadele edenler tarihe geçer.”

Sayın Bakanımız başta olmak üzere birçok kesim tarafından oldukça ilgi gören ve talep edilen sunumumuzda sınırlı süreye sığdırmaya çalıştığımız tüm bu naçizane önerilerimiz, **“takip eden değil, takip edilen”** bir ülke olabilmek içindir.

İzmir İktisat Kongresi’nin 96. yıldönümünde “Siyasi ve askeri zaferler ne kadar büyük olurlarsa olsunlar, ekonomik zaferlerle taçlandırılmamışlarsa, meydana gelen zaferler devamlı olamaz.” diyerek, 1. İzmir İktisat Kongresi’nin ruhunu ortaya koyan Mustafa Kemal Atatürk’ün o günlerdeki kararlılığını ve vizyonunu bugünlere taşıdığımızda başarmamız için hiçbir sebep göremiyorum. Yeter ki isteyelim, yeter ki üretelim ve yeter ki birlik olalım.



Faaliyet alanlarımız:

Otomatik Söndürme Sistemleri Proje,Mühendislik Uygulama ve Bakım Hizmetleri,

Yangın Algılama ve İhbar Sistemleri Proje,Mühendislik Uygulama ve Bakım Hizmetleri,

Mekanik Taahüt (Springler,Yangın Dolap ve Hidrant) Proje , mühendislik uygulama ve bakım hizmetleri.

Acil Aydınlatma ve Yönlendirme Sistemleri Üretim Proje , mühendislik uygulama ve bakım hizmetleri.

Yangın Kapıları Proje , mühendislik uygulama ve bakım hizmetleri.

Yangın Söndürme Cihazları İthalat , Dolum,Bakım,Proje hizmetleri

Yangın Eğitim Hizmetleri , Sertifikalı Eğitimciler Tarafından Verilmektedir.

Yangından Koruyucu Ekipmanlar (Yangın Elbiseleri,Maske, vb) Satış , Eğitim ve Bakım Hizmetleri.



1967'den GÜNÜMÜZE

Savaş Yangın Söndürme Araç.Elek.Elekt.San.Tic.Ltd.Şt
Karacaoğlan Mahallesi 6171 Sk. No:4/B Işıkkent - İZMİR

Tel : 0.(232) 472 17 59 - 472 17 60

bilgi@savasyangin.com.tr - www.savasyangin.com.tr



Yeni bir başarı hikayesi YAZMA ZAMANI

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, ekonomide İzmir İktisat Kongresi'ndeki hikayenin bu yüzyılda yeni versiyonunu yazmak için güçlü adımlar atmaya başladıklarını söyledi. Yerel yönetim seçimlerinin tamamlanmasının ardından Nisan ayı ile birlikte rahatlamının hissedileceğini, yılın ikinci yarısından itibaren atılacak adımlarla bu sürecin güçlenerek devam edeceğini belirten Albayrak, "Türkiye geleceğe çok daha sağlam ve emin adımlarla bakacağı döneme giriyor. Türkiye için 2019 bu anlamda 2018'den çok önemli tedbirlerin, yapısal dönüşümlerin rotaya koyulduğu bir yıl olacak. Menfi hayalleri olanların, düşmanlık besleyenlerin tüm o hayallerinin hayal kırıklığına uğrayacağı dönem olacak. Ne yaparlarsa yapsınlar biz köprüyü geçtik. Ekonomik tüm gelişmeler her geçen gün çok daha iyiye gidiyor. Türk ekonomisi daha da güçlenecek" dedi.

İzmir Odaları ve Borsaları Ortak Toplantısı, İzmir Ticaret Odası (İZTO), Ege Bölge Sanayi Odası (EBSO) ve İzmir Ticaret Borsası (İTB) ev sahipliğinde gerçekleştirildi. "Adım adım ekonomi - İzmir" sloganıyla düzenlenen toplantıya,

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın yanı sıra İzmir Valisi Erol Ayyıldız, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, İZTO Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İTB Yönetim Kurulu Başkanı Işınso Kestelli, Ege İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurulu Başkanı Jak Eskinazi, Deniz Ticaret Odası İzmir Şube Başkanı Yusuf Öztürk, AK Parti İl Başkanı Aydın Şengül, AK Parti İzmir Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Nihat Zeybekci, milletvekilleri ve iş dünyası temsilcileri katıldı. Toplantıda iş dünyası temsilcileri konularını ve çözüm önerilerini Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak'a birinci elden aktarma imkanı buldu.

Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak, konuşmasına Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk'ün İzmir İktisat Kongresi'ndeki sözleriyle başlarken, "96 yıl önce toplanan ilk İzmir İktisat Kongresi'nde, siyasi ve iktisadi bağımsızlığın ancak birlikte var olacağını gören Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu cümleler bugün yaşadığımız tüm sürece ışık tutuyor. Atatürk'ü ve cumhuriyetimizin kurucu kadrosunu bu

“
Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak, bu yılın ikinci yarısından itibaren önemli yapısal dönüşümlerin uygulanmaya başlanacağını, Türkiye ekonomisinin daha da güçleneceğini söyledi.
”

vesileyle saygıyla anıyorum. Bu sözlerde hepimiz için örnek olacak basiretli ifadeler yer almaktadır. Zorlu koşullarda gerçekleştirilen bu kongrede müzakere, işbirliği ve ortak akıldan vazgeçilmediği görülmektedir. Biz de bugün geçmişi iyi bilerek, dünden dersler alarak, bugünü iyi okuyarak Türkiye'nin güçlü geleceğine yürüyoruz" dedi.

Bakan Albayrak, son 16 yılda dünyanın en hızlı büyüyen ülke olduğunu ifade ederek, karşılaşılan zorlukları aşma noktasında kararlılıkla topyekun mücadeleye devam ettiklerini, güçlü sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümenin bu manada ilerleyebilmesi için daha fazla katma değer üreten ekonomik yapıya geçiş ve küresel değer zincirinde daha yüksek basamaklara çıkabilmek için var güçleriyle çalıştıklarını söyledi.

Yeniden dengelenme dönemi

Türkiye'nin son aylarda zor bir dönemde geçtiği dile getiren Bakan Berat Albayrak, "Son 5 yılda süreçleri detaylı incelediğimizde toplumsal, siyasi ve terör olaylarında hedef hep ekonomiydi.

Tıpkı Gazi Mustafa Kemal'in 96 yıl önce bugün dediği gibi, "Bu milletin iktisadi hakimiyetini sağlamasına rıza göstermeyenler, ellerinden geleni yaptılar." Görebilenler için tüm Türkiye bunu yaşadık ve gördük. Geçtiğimiz yıl Ağustos ayından bu yana finansal dalgalanmaların ekonomiye etkisini en aza indirmek adına güçlü duruş sergiledik. Ekonomide her alanda girdiğimiz mücadelede kimsenin tahmin edemediği bu süreçten tüm zorluklara rağmen çıktık. Ancak ekonomide yerinde ve kararlılıkla sürdürdüğümüz politikalarla önümüzdeki dönemde atacağımız adımlarla yaşanan ekonomik sıkıntılarının program dönemi içinde aşılabacağına olan inancımız hatta daha evvel aşılabacağına inancımız tamdır. Biz bu dönemi yeniden dengelenme için fırsat olarak görüyoruz. Disiplinli ve değişim odaklı bir motivasyonla 2021 yılı sonunda iktisadi faaliyetin tüm sektörlerde artık daha fazla yüksek katma değerli üretim yapan bir yapıya dönüşeceğini net söylüyorum" diye konuştu.

Çok güçlü karşı refleks gösterdik

"Ciddi bir sınav veren Türkiye

ekonomisi, taviz vermediği mali disiplin performansı ve düşük borçluluk oranlarıyla 2018 yılı Ağustos ayında yaşadığı bu süreci atlatarak dengelenme sürecini başarılı bir şekilde sürdürmektedir" diyen Albayrak, "3 tane önemli unsur temmuz, ağustos ayından beri gündeme getiriyoruz; mali disiplin, enflasyonla mücadele, cari denge. Türkiye'nin yapısal olarak uluslararası sermaye açısından Türkiye'de kırılma olarak gösterilen bu çağda, son 6 ayda çok güçlü karşı refleks gösterdik. Bugün geldiğimiz bu süreç, Türkiye'nin bir daha hiçbir şekilde kırılma karşısında karşı karşıya kalmaması için çok kararlı adımlar atmaya başladık. Beklediğimizden de çok daha erken bir toparlanma görüyoruz. Ocak ayı sonu itibarıyla cari açık rakamları belki 20 milyar dolar altına düşüyor. Cari açıktan cari fazlaya geçiş dönemine hızla Türkiye yol alıyor. Alınan tüm bu tedbirlerin sonunda finansal yatırım üzerindeki olumlu etkileri bugün itibarıyla geçtiğimiz Ağustos ayına kıyasla hepsini geride bıraktık. Sadece Ağustos'tan bugüne kadar yüzde 30'a yakın iyileşme yaşadık. Türk Lirası dünyadaki bütün gelişmekte olan ülkelere kıyasla en yüksek kur



performansı gösteren para oldu. Faizler daha da düşecek" ifadelerini kullandı.

Ekonomide güçlenme devam edecek

Ekonomideki toparlanmanın hızlı şekilde sürdüğüne işaret eden Bakan Albayrak, sözlerini şöyle sürdürdü:

"İş dünyası için bu faizlerin daha da düşürülmesi lazım. Özel bankalarda da gerek mevduat gerek kredi faizlerinde düşme sürecini takip ediyorsunuz. Türkiye ekonomisi her türlü iç dış şoka rağmen dayanıklılığı korumaya devam ediyor. Ekonomide güçlenme devam edeceğinden hiç kimsenin şüphesi olmasın. Çok net söylüyorum. Dilin kemiği yok. Bir futbolda bir de ekonomide herkes bir şey diyor. 'Dolar 10 lira olacak' diyenler şimdi kara kara düşünüyor. Dolar aldık dolar düştü 6'dan dolarlar aldık 5'lere düştü ne yapacağız diye soruyorlar. Siz aldığınız dolarları tutmaya devam edin. Fırsatçılar, siz daha çok beklersiniz. Siz tutmaya devam edin bakın ne olacak. Türkiye 2018'de tarihin en güçlü refleksiyle çok güçlü finansal mimari oluşturmak için adımlar attı. Faizler düşüyor, maliyetler düşüyor. Türkiye Kalkınma Bankası Yasası geçti, yapılanması bitti. Çok zehir gibi dinamik insan kaynaklarıyla süreç başlıyor, müthiş bir noktaya gelecek."

Emin adımlarla ilerliyoruz

Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak, özel bankaların sıkı bir likidite sürecini başlattığını ifade ederken, sadece son 2 günde kullanılan kredi rakamının Ocak ayındaki rakama tekabül edecek kadar ciddi artış olduğunu, Mart'taki likiditenin daha fazla olacağını belirtti. Berat Albayrak, "Dolayısıyla 'Biz biraz bekleyelim Türkiye Nisan'da batır, Eylül'de batır' diyenlerin,

gemiden düşüp boğulduğu, artık Türkiye'ye inananların yol aldığı sürece giriyoruz. 'Enflasyon 30-40 olacak, faizler 50-60 olacak, Türkiye bilmem ne olacak.' Birileri üzülecek ama biz hiç sağımıza solumuza bakmadan emin adımlarla ilerliyoruz. Özellikle finansal tablosunu güçlendirirken sanayici, esnaf ve vatandaşımızı ihmal etmiyoruz. Ekonominin dümeni direksiyonu hem gaz hem fren var. Ama kimse bizden hem gazı köklemeyi yahut freni köklememeyi beklemesin. Dengeli, hep dengeli, reel olarak artık gerçekçi ve üretime dayalı kaliteli üzerine koyarak, kırılganlığa izin vermeyen bir ekonomi stratejisi ile yol alacağız. Türkiye olarak biz dikkatli ve hazır olmamız lazım. Bu bir tehdit mi, hayır. Ben bunu fırsat olarak görüyorum. Emin olun özellikle yeni sistemin de artık tesis olması Cumhurbaşkanlığı sisteminin önemli etkisi var. Piyasa kurallarını ihmal etmeden güven içerisinde ilerlemeye devam edeceğiz. Bundan

kimsenin şüphesi olmasın. 'Şubat'ta olmazsa Nisan'da, Nisan olmazsa Eylül' ama erken kalkan erken yol alır. 'Dolar aldım, satarsam ne olacak?'. Sen boş ver, sen üretime bak. Türkiye hiç bu kadar cazip olmadı" diye konuştu.

Rahatlama hissedilecek

Nisan ayı ile birlikte rahatlamanın çok daha güçlü hissedileceğini, enflasyonun düşmesiyle birlikte faizlerin de sert düşüşünün görüleceğini belirten Berat Albayrak, "Çok daha güzel günler Türkiye'yi bekliyor. Bu dönemlerle birlikte Türkiye geleceğe çok daha sağlam ve emin adımlarla bakacak. Türkiye için 2019, bu anlamda 2018'den çok önemli tedbirlerin yapısal dönüşümlerin rotaya koyulduğu bir yıl olacak. Şimdi Türkiye ekonomisine ilişkin, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi menfi hayalleri olanların düşmanlık besleyenlerin tüm o hayallerinin hayal kırıklığına uğrayacağı dönem

Zeybekci, 2024 İzmir hikayesini anlattı

AK Parti İzmir Büyükşehir Belediye Başkan adayı Nihat Zeybekci ise, 2024 İzmir hikayesi yazarak bir İzmir haritası ortaya koyduklarını ifade etti. Tüm Avrupa'nın İzmir üzerinden Türkiye'nin 3'de 2'sine bağlandığı, Orta Doğu'ya kadar uzanan otoyol ve demiryolunun tamamlandığı bir İzmir hayal ettiklerini anlatan Zeybekci, "İstanbul İzmir otoyolunun bittiği, Ankara İzmir hızlı tren hattının ve önümüzdeki 5 yıl içinde yaklaşık 40 milyon turistini ağırlanacağı Antalya ve



İzmir arasında hızlı trenin bittiği, Çiğli Havaalanı ile beraber yeni organize sanayi bölgelerinin kurulduğu, süs bitkilerinden yaş meyve sebze kadar süt ürünlerinde marka oluşturduğu ve markaları dünyaya

tanıttığı, Urla-Karaburun bölgesinde yatırım vadisini kurduğu bir 2024 İzmir'i hayal ediyoruz. Bizler hiçbir şeyin tarafı değiliz. Ama sizler İzmir'in tarafısınız. İlinizin ve ilçelerinizin tarafısınız. 'İzmir'in 21. yüzyıl yolculuğunda taraf olun' diyoruz" ifadelerini kullandı.

olacak. Ne yaparlarsa yapsınlar biz köprüyü geçtik. Neticeler, faizler, ekonomik tüm gelişmeler her geçen gün çok daha iyiye gidiyor. Türk ekonomisi daha güçlenecek, en ufak kırılmalık bırakmamamız lazım" diye konuştu.

Hiç kimsenin endişesi olmasın

Vergiyi arttırarak, azaltarak değil vergi politikası uygulayarak hem ödeyen hem toplayan hem kamu hem özel halkın refahının daha da güçlendiği bir kamunun kazandığı bir sistemin sürecini ortaya koyacaklarını kaydeden Albayrak, "Hiç kimsenin endişesi olmasın Türkiye olarak, biz ele ele omuz omuza vererek büyük ve güçlü Türkiye modelini başaracağız. 1923'ten bugüne, özellikle İzmir'de Kurtuluş Savaşı'nı vermiş bir millet olarak iktisadi bağımsızlığın nasıl elde edeceğine inanan bir topluluk varsa İzmir'de bu manada inanan bir topluluk görüyorum. Eğer biz daha az inanır, daha az çalışırsak tarih bunun hesabını sorar. Vazgeçmek yok, daha çok çalışacağız" dedi.

Fırsatçılara aman yok

Enflasyonla mücadele konusunda çok güçlü adımlar attıklarını ve bunun ekonomi programının en önemli ayaklarından biri olduğunu dile getiren Albayrak, Ocak ayında enteresan gelişmeler yaşandığını, özellikle Antalya'daki fırtına ve yağışlı havaları bahane edenlerin son 20 yıldır ilk defa yaş sebze ve meyvede fiyatları yükselttiğini söyledi. Bu yükseliş olmasaydı, yani fiyatlar Aralık ayındaki seviyelerinde kalsaydı Ocak enflasyonunun eksi 0.43 çıkacağını, yıllık enflasyonun da yüzde 18.85'e düşeceğini bildiren Albayrak, bu süreçte esnaf ve çiftçinin de mağdur olduğunu, vatandaşları mağdur etmemek için İstanbul ve Ankara'da tanzim satış noktalarını hayata

Atatürk'ün İzmir İktisat Kongresi konuşmasından...

Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, daha cumhuriyet ilan edilmeden 1923 yılının Şubat ayında yurdun dört bir yanından gelen tüccar, çiftçi, sanayici ve işçi kesimlerinin temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen İzmir İktisat Kongresi'nde şöyle konuşmuştu:

"Efendiler, sizler doğrudan milletimizi oluşturan halk sınıfları içinden geliyorsunuz ve onlar tarafından seçilmiş olarak geliyorsunuz. Bunun için milletimizin ihtiyaçlarını, üzüntülerini herkesten daha iyi biliyorsunuz. Sizin söyleyeceğiniz sözler, alınması gerektiğini söylediğiniz önlemler doğrudan halkın dilinden söylenmiş gibi olur. Zira halkın sesi hakkın sesidir. Türk tarihi araştırılırsa bütün yükselme ve düşüş sebeplerinin bir iktisat meselesinden başka bir şey olmadığı anlaşılır. Zaferler, yenilgiler, yok olmalar bunların tümünün gerçekleştiği dönemler iktisadi durumlarla ilgilidir. Yeni Türkiye'mizi hak ettiği yere ulaştırmak için mutlaka ekonomiye birinci derece önem vermek zorundayız. İşte bu memleketi böyle cennet haline getirecek olanlar, ekonomik nedenler ve faaliyetlerdir. Bu millet iktisadi hakimiyetini sağlarsa o kadar kuvvetli temel üzerinde yükselmeye başlamış olacak ki yerinde kıpırdamazlar. İşte düşmanlarımızın, gerçek düşmanların bir türlü rıza göstermedikleri şey budur."

geçirdiklerini, marketlerde fiyatların düşmeye başladığını hatırlattı. Albayrak, İzmir'de de tanzim satış noktalarının açılmasına destek vereceklerini bildirirken, "Birileri fırsatçılık yaptığında devletin demir yumruğu kalkar. İzmir'de de hazırlık tamamlanırsa bunu vatandaşları mağdur etmeden hayata geçiririz. Kısa vadeli bu adımların yanında hal yasası gündemde. Yeni Hal Yasası'yla gıda izleme sistemiyle tarımsal planlama ve üretimi arttıracaktır. Seracılık alt yapısını güçlendirecek tüm projeleri destekleyerek güçlü bir dönüşüm sağlayacağız. Tarımdaki sorunlar hemen çözülmese de yapısal dönüşümle birlikte önemli bir kısmını geride bırakacağız. Çok güçlü bir tarımsal alt yapıyla, projeler ile ülkeyi başka bir lige taşıyacağız. Çünkü Türkiye tarımda Avrupa'da birinci, yaş meyvede ihracatımız ithalatın 7 katı, 3.4 milyar dolarlık dış ticaret

fazlamız var. Sebze neredeyse 3 katı ithalatın ihracat var. Türkiye büyüyor, nüfusu büyüyor, üretiyor ve fazlasını ihraç ediyor" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak, konuşmasını, "Yeni bir ekonomi hikayesi yazmak, İzmir İktisat Kongresi'ndeki başarı hikayesinin bu yüzyılda yeni versiyonunu yazmak için güçlü adımlar atmaya başladık. Tüm olumlu noktalar bunun bir sonucu olarak devam edecek. 2019 yılının ikinci yarısında atacağımız adımlarla bu süreç güçlenerek devam edecek. Herkese kapımız açık, herkesi dinleyeceğiz.

Tüm Türkiye'deki paydaşlarımızın aklını kullanarak Türkiye'yi çok daha iyi bir noktaya taşıyacağız. İzmir'in maksimum katkısını alarak, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de dediği gibi Türkiye'yi muasır medeniyetler seviyesinin üstüne hep birlikte çıkaracağız" sözleriyle tamamladı.



Hisarcıkloğlu: Güven ve istikrarla üstesinden geleceğiz

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu, ekonomide yeni bir atılım dönemi başlayacağına inandığını söyledi. Hisarcıkloğlu, "Türkiye'nin reel sektörü olarak, ülkemizi ve milletimizi daha müreffeh kılmak için daha çok çalışmayı, üretmeyi sürdüreceğiz. Bu tümseği de aşıp yola devam edeceğiz" dedi.

TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu, İzmir Odaları ve Borsaları Ortak Toplantısı'nda, İzmir'in pek çok alanda başarı hikayeleri yazan bir şehir olduğunu söyledi. İzmir'in 18. yüzyıldan itibaren Avrupa'nın en büyük liman kentlerinden biri haline gelmeyi başardığını belirten Hisarcıkloğlu, "İzmir bugün 8 üniversitesi, 13 organize sanayi bölgesi, 2 serbest bölgesi, 3 teknoloji geliştirme bölgesi ve 4 uluslararası konteyner limanı ile hem ülkemizin, hem de Akdeniz çanağının yıldızı" diye konuştu.

İzmir'in tek başına milli gelirin yüzde 6'sını, sanayi üretimi ve ihracatın yüzde 7'sini, vergi gelirinin yüzde 12'sini Türkiye'ye kazandırdığını dile getiren Hisarcıkloğlu, İzmirli girişimcilerle iftihar ettiğini vurgularken, rehavete kapılmadan, bu tempoyu devam ettirmek İzmir'i geliştirmeyi sürdürmek gerektiğini anlattı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ve bakanların katılımıyla 21 Ocak'ta TOBB Türkiye Ekonomi Şurası gerçekleştirdiklerini anımsatan Hisarcıkloğlu, burada İzmirli Oda başkanlarının istihdam seferberliği kapsamında destek olacaklarını açıkladığını belirtti.

Bu tümseği aşip yola devam edeceğiz

Hükümete ilettikleri konularda olumlu gelişmeleri görmeye başladıklarını aktaran Hisarcıkloğlu, şöyle konuştu:

"Sayın Bakanımız Berat

Albayrak'ın liderliğinde son dönemde özel sektörümüzü rahatlatan üzerimizdeki yükleri azaltan pek çok icraat hayata geçti. Kendisinin vizyonu ve dinamizmi sayesinde, ekonomide yeni bir atılım dönemi başlayacağına inanıyorum. Bizler, Türk iş dünyası olarak karşımıza çıkarılan her engele rağmen, neler yapabildiğimizi, ne kadar dinamik ve üretken olduğumuzu, geçmişte pek çok defa ispat ettik. Özel sektör ve devlet iş birliğiyle pek çok sıkıntı atlatıldı. Türkiye'nin son yıllarda elde ettiği tüm kazanımların temelinde, güven ve istikrar yatıyor. Önümüzdeki dönemde de güveni ve istikrarı muhafaza ederek, tüm sıkıntıların üstesinden geleceğimizi biliyoruz. Türkiye'nin reel sektörü olarak ülkemizi ve milletimizi daha müreffeh kılmak için daha çok çalışmayı, üretmeyi sürdüreceğiz. Bu tümseği aşip yola devam edeceğiz."

FER TER®



www.ferter.com.tr



6172 Sokak No:8 PK: 35070
Işıkent - İzmir / TÜRKİYE



Tel: +90.232.472 21 58 - 472 21 60
Fax: +90.232.472 05 04



www.ferter.com.tr
satis@ferter.com.tr



Yorgancılar'dan yatırım, üretim, istihdam ve ihracat çağrısı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Bu cennet vatanı üretim yapmaya gönül vermiş biz sanayiciler, zorlu koşullara rağmen yatırım yapmaktan, üretmekten, istihdam sağlamaktan, ihracattan vazgeçmemeliyiz" dedi. Atatürk'ün "Vazgeçenler değil mücadele edenler tarihe geçer" sözünü hatırlatırken, "Birlikte, tek vücut bir şekilde küresel ekonominin tüm güçlüklerini, vazgeçmeden, akılcı politikalarla aşacağımıza, yeni bir heyecan ile ülkemizi takip eden değil, takip edilen seviyeye getireceğimize inanıyorum" diye konuştu.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın katılımıyla gerçekleştirilen İzmir Odaları ve Borsaları Ortak Toplantısı'nda sanayicilerin konularıyla çözüm önerilerini paylaşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, üretmenin 'bir gönül işi' olduğunu vurguladı. Dünyanın üretimde son birkaç yıldır yeni bir değişim ve dönüşüm yaşadığını, üretim doğudan batıya kaymışken ve dünya Çin'in başarılarını konuşurken batının

yeniden üretime talip olup Sanayi 4.0 sürecini başlattığını hatırlatan Ender Yorgancılar, "Sonuçta, rekabet zemin ve nitelik değişti. Bugün korumacılık ile yerli üretim öne çıktı. EBSO olarak yıllardır söylemekten bıkmadığımız 'üretim yoksa kalkınmak hayaldir' sözümüz bizleri haklı çıkardı" diye konuştu.

Bilgi bazlı sanayi

Üretim ve ticaretin kuralları değişirken öngörü yapmanın da zorlaştığını dile getiren Yorgancılar, böyle bir süreçte yüzde 99'u KOBİ olan bir yapıda Türkiye'de ihracatın yüzde 55'ini gerçekleştiren KOBİ'lerin küresel ekonomide yeni düzene uyum sağlaması ve ülke adına yapısal boyutta öncelikli bir dönüşüm stratejisinin kurgulanması gerektiğini talep etti. Ender Yorgancılar, bu konuda kısmen adımlar atılmış olsa da daha kararlı ve net yol alınmasını savunurken, "Bu kapsamda yeni bir yatırım, üretim ve büyüme modelinin hayata geçirilmesine, yeni bir heyecanın yaratılmasına ihtiyacımız var" dedi.



EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, "Odağın bilgi bazlı sanayinin oluşturduğu yeni bir yatırım, üretim ve büyüme modelinin hayata geçirilmesine, yeni bir heyecanın yaratılmasına ihtiyacımız var" dedi.



EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, büyüme modelinin odağını bilgi bazlı sanayinin oluşturmasını savundu ve “Bunu da katma değerli yerli üretimle ve KOBİ’lerimizle başarabiliriz. Dünya ile yarışmak adına buna mecburuz. Çünkü, bugün ileri teknoloji ihracatının imalat ürünleri ihracatı içindeki payı; Türkiye’de sadece yüzde 3.5’larda iken, dünya ortalaması yüzde 17’lerdedir. Aradaki fark, bize cari açık ve artan dış borç olarak geri dönerken, küresel pazardan aldığımız payı da düşürmektedir. Bu modeli kurgularken; üretim ve eğitim 4.0 entegrasyonunun sağlanması, hedeflerimize bizi daha hızlı ulaştıracak, aksi de sürdürülebilirliği riske atacaktır” ifadelerini kullandı.

Brexit’in alternatifi Türkiye

Yatırımcıların hukuk sisteminin işleyişine duydukları kaygıyı öne sürerek isteksiz davranmalarının Türkiye’ye gelen ve Türkiye’den giden doğrudan yatırım rakamlarında görülebildiğini söyleyen Yorgancılar, bunun da ülkemizi olumsuz etkilerden heyecanı azalttığını, halbuki yatırım hususunda çekimserliğe, isteksizliğe toleransın olmadığı bir dönemde bulunduğumuzu dile getirdi.

Türkiye’nin ihracatının yarısını yaptığı AB ile üyelik görüşmelerinin yeniden normal sürece girmesi gerektiğini, çünkü AB’nin hala en önemli çıpa olduğunu belirten Yorgancılar, “Farklı ticari birlikler artmakta ve ticaret savaşları yeni korumacılık önlemlerini derinleştirmektedir. Tüm bunlara hazırlıklı olmalıyız. O nedenle Brexit sürecinde Britanya’yı ikame edebilecek tek ülkenin Türkiye olduğu konusunda AB’yi ikna edebilmeliyiz” dedi.

Ender Yorgancılar, hükümetin AB ile Gümrük Birliği anlaşmasının revize edilmesi gayretlerini taktirle karşılıklarını ifade ederken,



mesafe alınamayan her anın faturasının Türk iş dünyasına çıktığını, AB’nin Japonya ile yaptığı dünyanın en büyük ticaret anlaşmasının faturasının Türkiye’ye, dolayısıyla sanayiye de olumsuz yansıtacağını söyledi.

Maliyetlerimiz yüksek

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, sanayicilerin en önemli konusunun maliyetler olduğunu gündeme getirirken, ilk sıradaki istihdam maliyetlerinin hafifletilmesi amacıyla işsizliğin yüzde 12’lerdeki ortamda istihdamını koruyan firmalara daha önce yapıldığı gibi sigorta prim desteği verilmesi ve SGK prim ödemelerinin 1 yıl süreyle ertelenmesinin piyasalara olumlu yansıtacağını vurguladı.

Elektrik ve doğalgaz fiyatlarının kur artışlarından bire bir etkilenirken kur düşüşlerinde aynı oranda indirim yapılmadığını söyleyen Ender Yorgancılar, kademeli indirimlerin reel sektöre nefes aldıracağını, aksi halde yüksek enerji maliyetleri ile hem küresel pazarlarda rekabet etme hem de yabancı yatırımcı çekmenin kolay olmayacağını dile getirdi.

Finansmana erişim kolaylaşmalı

Ender Yorgancılar, proaktif çalışmaları ile finansmana erişimde kısa dönemde kolaylıklar sağlandığını ancak sürdürülebilirlik adına bazı talepleri olduklarını belirterek, şu önerilerde bulundu:

“Bankacılık sistemi işlemeden piyasalar açılmaz. Bu sadece kamu bankaları ile başarılmaz. Eximbank’ın, ihracatçıya Türk Lirası cinsinden de kredi desteği sağlaması, yerli makine ve teçhizat yatırımlarında, kredi veya leasing finansman modeli için yüzde 50 faiz desteği verilmesi, ömrünü tamamlamış makineler için veya teknolojisini yükseltmek isteyenler için de otomotivdeki hurda teşviki benzeri desteğin sağlanması, sorunlu olmayan firmalara da zorlaştırılan kredi imkanlarının esnetilmesi, yüksek enflasyon döneminde çıkan peşin verginin kaldırılması, sabit fiyatlı ihaleler için uygulanan 3 yıllık sürenin tek yıla indirilmesi, imalatçı ihracatının sermaye ihracat şirketlerine mecbur bırakılmaması, imalatçı firmaların da ihracatçı firmaların aldığı oranda KDV iadelerini alabilmeleri son derece önemli. 6473 Sayılı KDV Kanunu’nun 32. maddesinde



yapılan düzenlemeyle ilgili uygulama yönetmeliğinin de bir an evvel çıkartılması, kamuya iş yapan firmaların kamu alacaklarında ödeme süreleri oldukça uzamıştır. Birikmiş KDV alacaklarının da Hazine Bonosu olarak ödenmesi ve bankalar tarafından teminat olarak kabul edilmesi veya kamu alacaklarının vergi ve SGK yükümlülüklerinden mahsup edilmesi ya da en azından, KDV alacağı olan firmalara, bankalarda açılacak kredi limitlerinin arttırılması, kredi borçlarında vadelerin uzatılması gibi kolaylıklar sağlanması piyasaları hareketlendirecektir."

Vergisini zamanında ödeyen işverenin cezalandırılmaması adına, ödüllendirme amacıyla zamanında ödeme yapanlar için getirilen düzenlemedeki kriterlerin yeniden gözden geçirilmesini de isteyen

Yorgancılar, bu çerçevede son 2 yılda vergisini düzenli ödeyenlerden yapılacak olan yüzde 5 oranındaki indirimin yıllar itibarıyla artan oranlı hale getirilmesi, Eximbank kredilerinde vade ve faizde avantaj sağlanmasının faydalı olacağını belirtti.

Reel sektöre destek şart

İş dünyasının önerileri üzerine Kalkınma Bankası'nın yeniden yapılandırılmasına ilişkin ilk adımların atıldığını hatırlatan Yorgancılar, yerli üretimi arttırmak için yatırım bankacılığı kapsamında çok daha etkin işletilmesini, çünkü firmaların ortalama yüzde 8 karlılık ve yüzde 180'lere yaklaşan borç/özkaynak oranına sahip olmasının bunu gerektirdiğini anlattı.

Merkezi ve yerel yönetimlerin de alımlarını yerli üretimden

yana kullanmalarının tercih değil zorunluluk haline getirilmesi de Yorgancılar'ın sanayiciler adına talepleri arasında yer aldı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, yatırım teşvik sistemi hakkında İzmir'in mağduriyetinin giderilmesine yönelik söylemlerinin karşılığında kısmen yol alındığını da hatırlatırken, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Teşviklerden maksimum fayda almak istiyorsak, öncelikle gerek sanayide gerekse tarımda kapsamlı güncel envanter çalışmasına ihtiyacımız vardır. Ayrıca ülkemizde teşvikler yatırım sonrası değil, yatırım ve işletim dönemini de kapsamalıdır. Ve tabii ki, uygulama daha sade ve anlaşılır hale getirilmeli, teşvikler ölçülebilir. Bunun yanı sıra; sektörel ve stratejik yatırım destekleri arasında yer alan ama çalışmayan arsa tahsisi desteğinin işler hale getirilmesi, yenilenebilir enerji üretiminde yan sanayilerin de desteklenmesi, TOKİ'nin OSB'lerde yatırım yapmak isteyen müteşebbislere uygun şartlarla fabrika kurulum desteği vermesi, KOBİ'ler için ihracat ve e-ticaret teşvikleri arttırılarak, kullanımının kolaylaştırılması, teknoloji startup şirketlerinin de teşvik kapsamına alınması, işsizlik oranı, Türkiye ortalamasının üstünde kalan iller için enerji desteğinin yeniden getirilmesi faydalı olacaktır."

Ender Yorgancılar, hükümetten bazı taleplerde bulunurken bu cennet vatanda üretim yapmaya görül vermiş sanayiciler olarak zorlu koşullara rağmen yatırım yapmaktan, üretmekten, istihdam sağlamaktan, ihracattan vazgeçmemeleri gerektiğini vurgularken, tek vücut bir şekilde küresel ekonominin tüm güçlüklerinin akılcı politikalarla aşılabileceğine, yeni bir heyecanla Türkiye'nin takip edilen ülke seviyesine getirileceğine inandığını sözlerine ekledi.



Özgener: İzmir, girişimcilik ve inovasyon merkezi olmaya aday

İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener de, İzmir'in Türkiye'deki girişimcilik ve inovasyon merkezlerinden biri olmaya aday olduğunu belirtti. Teknoparklarda faaliyet gösteren girişimcilere sunulan teşviklerin benzerlerinin, İzmir Kalkınma Ajansı'ndan aldıkları fizibilite desteğiyle kuracakları Girişimcilik ve İnovasyon Merkezi bünyesinde de sunulmasını talep ettiklerini kaydeden Özgener, şöyle konuştu:

"KOBİ'lerin değişen teknoloji ve rekabet koşullarına uyum sağlamaları konusuna çok önem veriyoruz. KOBİ'lerde e-ticaret, yeni ürün geliştirme, verimlilik, tasarım, Ar-Ge, inovasyon ve ihracat bilincinin yerleştirilmesi için çok çeşitli projeler geliştiriyoruz. KOBİ'ler başta olmak üzere farklı ölçekteki işletmelerin dijital dönüşüme, Endüstri 4.0'a hazırlığını ölçmek için envanter çalışması ve rehberlik yapılmasına yönelik projemiz, dijitalleşme kapsamında yer alan önemli çalışmalarımız arasındadır. Dijitalleşmeye yönelik çalışmalarımızın daha üst seviyeye çıkarılması, Odaların ve üyelerinin dijitalleşmesine yönelik teşvik veya fon sağlanması için teşvik veya fon mekanizmalarının devreye girmesinin son derece yararlı olacağına inanıyoruz."

Üyelerinin en büyük sıkıntısının

ucuz finansmana erişim olduğunu söyleyen Özgener, en azından yerli malı üreten, ülke ekonomisine katkı sağlayan, ihracat yapan üyelere tanınan kredi faiz oranlarının mümkün olduğunca aşağıya çekilmesini önerdi.

Tüketimden alınan vergi oranlarının yüksekliğinin kayıtdışı işlemleri artırdığını, haksız rekabete yol açtığını belirten Özgener, başta tarım ve imalat sanayisi olmak üzere katma değer ve istihdam yaratma kapasitesi yüksek sektörlerde KDV indirimi yapılmasının hem bu sektörlerde canlanma yaratacağını hem de iç talep ve ihracat boyutuyla ülke ekonomisinin büyümesine katkıda bulunacağını söyledi.

Mahmut Özgener, bankaların teminat mektuplarından yüksek komisyon almasının önüne geçmek amacıyla masrafın yüzde 1 ile sınırlandırmasını, KDV tevkifatında benzer iş kolları için tek tip uygulamaya geçilmesini, elektrik ve doğalgazda KDV oranının yüzde 18'den yüzde 8'e indirilmesini, kamu alacakları nedeniyle yapılan haciz işlemlerinde bloke tutarının borç tutarıyla sınırlandırılmasını da önerdi.

Kestelli: Türkiye, dünyaya örnek başarı hikayesi yazdı

İzmir Ticaret Borsası (İTB) Yönetim Kurulu Başkanı Işınso Kestelli ise, Türkiye'nin son 16

yılda dünyaya örnek teşkil eden bir başarı hikayesi yazdığını ifade etti. Türkiye'de birçok tarım ürünü için piyasa derinliğinin sağlanması ve belirli kurallar çerçevesinde sağlıklı fiyat oluşumu konularında geçmişten bu yana sıkıntılar olduğunu dile getiren Kestelli, "Tarımsal üretim, ne yazık ki iklim, çevre ve saklama koşullarından doğrudan etkilenen bir sektör. Bu nedenle, tarımsal malların fiyatları, arz miktarına bağlı olarak dalgalanma göstermekte ve fiyatta yaşanan bu değişimler risk algısını arttırmaktadır. Tabi, bunun yanı sıra spekülasyon ve manipülasyon müdahaleleri de eklenince piyasalarda ürün arzı ve fiyatlarda dalgalanma kaçınılmaz olmaktadır. Bizler, ticaret borsaları olarak tarımsal ürün piyasalarında sürdürülebilir, istikrarlı ve derinlikli fiyat yapısının tesis edilmesinde, rekabetçi piyasa oluşumunda ve fiyat enformasyonu sağlanmasında daha etkin bir rol oynayabileceğimize inanıyoruz" dedi.

Kestelli, kırmızı et ve zeytinyağı gibi ürünlerin perakende ticaretinde KDV oranının yüzde 1'e düşürülmesini, tekstil ve konfeksiyon sanayinin hammaddesi olan mahliç pamuğun toptan ticaretinde uygulanan KDV'nin de yüzde 1'e indirilmesi ya da peşin tevkifat uygulamasının kaldırılmasını talep etti.



Yorgancılar: Doğru zamanda doğru hamle yapalım

“
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, ekonomik göstergelerin 2019 yılında küresel daralmayı işaret ettiğini, buna korumacılığın artıp AB ülkelerinde de daralma eklendiğinde Türkiye'nin olumsuz etkileneceğini belirtirken, ülkenin yaşaması ve kalkınmasının yolunun üretimden geçtiğini vurguladı.”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, hem yurt içi gelişmeler hem de küresel risklerin iyi değerlendirilmesi gerektiğini belirterek, doğru zamanda yapılacak doğru hamlelerin kazandıracağını söyledi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği çatısı altındaki İzmir Oda ve Borsalarının Yönetim Kurulları Ortak Toplantısı, Aliağa Ticaret Odası'nın ev sahipliğinde yapıldı. Toplantının açılışında yaptığı konuşmada, göstermiş oldukları misafirperverlikten dolayı Aliağa Ticaret Odası yönetimine teşekkürlerini ileten Yorgancılar, “Aliağa sadece İzmir'in değil Türkiye'nin göz bebeği. Petrokimya, demir çelik, gemi söküm gibi tesisleriyle, hem önemli bir istihdam merkezi hem de üretim ve ihracat merkezidir. Yıllar sonra özlenen birlikteliği bütün kurumlar olarak harekete geçirdik. Ürettiğimiz malı satmamız lazım. Bunu yapabilmek içinde tüm odalarımızla birlikte hareket etmemiz gerekiyor. Aliağa'ya gelip te rahmetli başkanımız Atıl Akkan'ı anmadan geçmek olmaz. Aliağa Organize Sanayi Bölgesi'nin kuruluşu ile ilgili yapmış olduğu çalışmalar unutulamaz” dedi.

TOBB öncülüğünde, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırmaları Vakfı (TEPAV) ortaklığında ve EBSO işbirliğinde İzmir'in

de aralarında bulunduğu 12 şehirde Mahir Eller Projesi'nin yürütüldüğünü haber veren Yorgancılar, bunun sadece istihdam değil, 30 bin kişinin mesleki becerilerinin haritalandırılacağı ve şirketlerin ihtiyaç duyduğu niteliklerin belirlenerek mesleksizlik sorununun çözümüne katkı koyacak bir proje olduğunu söyledi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Türkiye'nin ihracatı artarken yüksek teknoloji ürünlerin ihracattaki payının azaldığına dikkat çekti ve sözlerini şöyle sürdürdü:

“Bildiyiniz gibi Cuma günü Hazine ve Maliye Bakanımız ve TOBB Başkanımızın katılımıyla ortak istişare toplantısı gerçekleştirdik. Toplantı çok verimli bir geçti. O gün Sayın Bakana da yaptığım sunumda yer verdiğim bir veriyi paylaşmak isterim. Yüksek teknoloji ürünlerinin ihracatımız içindeki payı yüzde 3.5'larda iken dünya ortalaması yüzde 17'lerde. Aradaki fark çok ciddi. Bu veri aynı zamanda, cari açık ve artan dış borcun nedenlerini ortaya koyması bakımından önemli. Ayrıca bu alanda küresel pazardan aldığımız pay da düşüyor. Yeni bir dönüşüm stratejisine ve bunun için de yeni bir üretim ve büyüme modeline ihtiyacımız var. Bu modeli kurgularken Sanayi 4.0 ile Eğitim 4.0 entegrasyonunun sağlanması

bizi hedefimize ulaştıracaktır. Eğitimimizi geliştirmedeğimiz müddetçe sanayide gelişmemiz pek mümkün değil. Bu açıdan meslek liselerini önemsiyoruz. Ülkeyi sevmek bir gönül işidir. Bu ülkenin kalkınması ve yaşaması için sahip çıkmak zorundayız. Bunun yolu da üretmekten geçiyor.”

Küresel çarşı karıştı

Küresel ekonomide bugünkü durumun “çarşı karıştı” modunda olduğunu söyleyen Yorgancılar, ABD-Çin ticaret görüşmelerinde hala bir uzlaşmaya varılamadığını ancak AB'nin Japonya ile yaptığı dünyanın en kapsamlı ticaret anlaşmasının yürürlüğe girdiğini hatırlattı. Ender Yorgancılar, bununla birlikte AB'nin CE belgeli ürünlerde dahi kabul kriterlerinin standartlarını yükseltip kendi firmalarının rekabet gücünü korumak adına Türk ürünlerine engeller koymaktan çekinmediğine işaret ederken, “Bu ve daha birçok göstergeden anlıyoruz ki, 2019 yılında bir küresel daralma bizi bekliyor. Bunun üstüne şayet korumacılık artar ve AB ülkeleri daralma içine girerse kuşkusuz ülkemiz ve sanayimiz bundan ciddi anlamda olumsuz etkilenecektir. Bu süreci

iyi bir şekilde atlatmamız için ‘üretim yoksa kalkınmak hayaldir’ ifadesini aklımızın bir köşesinde tutuyoruz” uyarısını yaptı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, bütün sanayici ve işadamlarının yurt içi piyasalardaki durumu bire-bir deneyimlediğini, yerel seçimlerden sonraya ilişkin pekçok senaryonun dolaştığını belirtirken, “Yaşadığımız tüm olumsuzluklara ve jeopolitik risklere rağmen, fırsatlara da sahibiz. Yeter ki doğru zamanda doğru hamlelerle değerlendirebilelim” dedi.

Özgener'den birlik mesajı

Ülke sanayisinin yükünü sırtlayan en önemli merkezlerimizden birinin Aliağa olduğunu vurgulayan İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, “TOBB'un İzmir'deki tüm bileşenleri olarak toplandık. Gündemimizde; alınması gereken kararlar ve atılması gereken adımlar konusunda hep birlikte fikir yürütüyoruz. Göreve geldiğimiz günden bu yana

birlik içinde projeler üretmeye önem veriyoruz. İzmir'i bir bütün olarak ele alıyoruz. Lojistikten tarıma, ticaretten turizme kadar

birbirinden çok farklı görünen projelerin aslında birbirine entegre olması gerektiğine inanıyoruz. Bir önceki toplantıda ekonominin kötü olmasına rağmen üretime ve ihracata devam etmemiz gerektiğini vurgulamıştık. Bunun da karşılığını aldığımızı, verilere baktığımızda açıkça anlayabiliyoruz” diye konuştu.

Korkmaz: Üretmeliyiz

İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ercan Korkmaz, ekonomik anlamda çalkantılı bir süreçten geçildiğini söylerken, “Bu durumdaki tek sorumluluğumuz üretmektir” dedi. Sebze artan fiyatların dizginlenmesi amacıyla İstanbul ve Ankara'daki tanzim satış uygulamalarının ancak kısa vadede etkili olabileceğini belirten Korkmaz, uzun vadede kalıcı çözümler üretmek için hep birlikte çaba harcanması gerektiğini savundu.

İTB olarak Ege Üniversitesi ile yürüttükleri ortak çalışmada İzmir'deki çiftçilerin yüzde 66'sının 44 yaşın üzerinde olduğunu belirlediğini ifade eden Korkmaz, “Gençlerimiz tarımsal faaliyetlerle uğraşmak istemiyor. Onları tarımsal üretime geri döndürebilmek amacıyla başta devletimiz olmak üzere ilgili tüm kurumların katkıları ile sürdürülebilir bir yol haritası oluşturulmalıdır. Aksi takdirde önemli sorunlar yaşamamız kaçınılmaz olacaktır” diye konuştu.

Ege dış ticarete fazla verdi

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkan Yardımcısı Birol Celep, 2019 yılının ilk ortak toplantısında 2018 yılı ihracat performansı hakkında açıklamalarda bulundu ve “Ege bölgesi, 2018 yılında 20 milyar dolar ihracat yaparken ithalatımız ise 15 milyar dolarda kaldı.





İhracatımızın ithalatı karşılama oranı yüzde 137'ye ulaştı. Ege Bölgesi olarak tarih boyunca dış ticaret fazlası veren bir konumda olduk. Bünyesinde 12 ihracatçı birliği bulunan Ege İhracatçı Birliği 2018 yılını 13.4 milyar dolar ihracat rakamı ile geride bıraktı. 80 yıllık tarihimizin en yüksek rakamı oldu" ifadelerini kullandı.

Öztürk, ticaret savaşlarına dikkat çekti

Dünyadaki korumacılık rüzgarının her geçen gün şiddetlendiğini söyleyen Deniz Ticaret Odası İzmir Şube Başkanı Yusuf Öztürk, "Bunlar da bir

takım ticaret savaşlarını ortaya çıkarıyor. Bu savaşların en çok etkilediği noktaların bir tanesi denizdir. Dünya ortalamasına baktığımızda Aliğa'nın durumu oldukça iyi bir konumda yer alıyor. Artık büyük gemilerde söküme gelmeye başladılar. 2018'de 158 gemide 600 bin ton gemi geri dönüşümü sağlandı. Bu sebeple Aliğa, limanlar açısından önemli bir merkezdir. 2019' da bu verileri arttırmak için elimizden geleni yapacağız" diye konuştu.

Aliğa ekonomiye katkısını artırmak istiyor

Toplantının ev sahibi olan Aliğa

Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Ertürk de, ilçe olarak ticaret ve sanayinin merkezinde yer aldıklarını, Türkiye'nin dış ticaret hacminin yaklaşık yüzde 5.8'ini yapmaktan gurur duyduklarını söyledi. Üretim olmayan yerde tüketimin de olmayacağını belirten Ertürk, "Bu sebeple üreteceğiz, kazanacağız ve hep beraber harcayacağız. Ancak ürettiğimiz ürünü satmamız da gerekiyor. Satmamız gereken bir ürünü de sattığımız noktaya sevk etmemiz gerekiyor. Mevcut durumda çıkış kapılarından en önemli konumda olan yer Aliğa'dır" dedi.

Aliğa'ya giren ve çıkan araç sayısının günlük 50 bini bulduğunu dile getiren Ertürk, "Bu da bizlerde bazı sorumluluk yarattı. Çevre illerde üretilen ürünlerinde en önemli çıkış kapısı artık Aliğa'dır. 12 milyar dolarlık ihracat, 11 milyar dolar civarında ithalat rakamlarına ulaşmış durumdayız. Ancak buraya ulaşım sağlamada ve konaklamada birçok sorunumuz var. Bu sorunları hızla çözerek ekonomiye daha çok katkı sağlamak istiyoruz. Bu sebeple başkanlarımızın hatırlattığı gibi hep birlikte kenetlenip entegre olmamız gerekiyor" ifadelerini kullandı.

Meslek liseleri TOBB'a bağlanmalı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği çatısı altındaki İzmir'de bulunan Oda ve Borsaların yönetim kurulu üyelerinin katıldığı toplantıda konuşan Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Ender Yorgancılar, meslek liselerinin gerçek işlevlerini yerine getirebilmesi için TOBB'a bağlanması gerektiğini belirtti. Aliğa Ticaret Odası'nda gerçekleştirilen toplantıda konuşan Yorgancılar, "Daha önce 5 farklı Milli Eğitim Bakanına da anlattık. Bakanlar 'tamam' diyor ama bürokratlar 'hayır' diyor. Almanya, 2. Dünya Savaşı'nda tamamen yıkılmasına karşın şimdi dünya ekonomisine yön veriyor. Bunu da mesleki eğitim ile başardılar. Türkiye'de işsizlik değil mesleksizlik sorunu var. Umarız önerdiğimiz sistem hayata geçer" diye konuştu.



Maalesef yapamıyoruz...

**İşinizle ilgili bizden pek çok şey duyabilirsiniz ama
BU CÜMLEYİ ASLA.**

Çünkü biz bir matbaadan çok daha fazlasıyız.



5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
teknofset@gmail.com
www.teknofset.com



Etkin ticaret politikalarıyla sanayiciye küresel koruma

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Türkiye'nin yatırım, üretim, istihdam ve ihracat politikalarında arzu edilen sonuçlara ulaşması için ticaret politikası araçlarını etkin kullanması, ürün bazlı ihtisas gümrüklerinin yaygınlaştırılması gerektiğini söyledi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) tarafından sanayicilere yönelik "Ticaret Politikası Savunma Araçları Toplantısı" düzenlendi. Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü Gözetim Daire Başkanı Yavuz Gökçayır ve dış ticaret uzmanlarının katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda ithalata karşı korunma önlemleri hakkında katılımcılara bilgi verildi.

Küresel ekonominin önemli bir süreçten geçtiğini belirten EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Dünya Ticaret Örgütü'nün üretim ve ticaretin serbestleşmesini savunduğunu hatırlatırken, uygulamada ABD başta olmak üzere bazı ülkelerin korumacı tavırlarının etkili olduğunu anlattı.

Yorgancılar: Dünya ile eşit şartlarda rekabet edelim

Ender Yorgancılar, ABD Başkanı Donald Trump'ın ABD firmalarının

üretimde Çin yerine tekrar kendi ülkelerini tercih etmelerini istemesini örnek gösterirken, "Biz de olması gerekeni yapmalıyız. Çünkü dünya ile eşit şartlarda rekabet etmiyoruz. Örneğin komşumuz Yunanistan ile bizdeki çevre uygulamaları farklı. Bir de bizim Avrupa Birliği'ne tam üye olmamamıza rağmen Gümrük Birliği'nden kaynaklanan sorunlarımız var. GB ile ilgili her türlü yükümlülüğümüzü yerine getiriyoruz, ancak AB'nin hem kendi arasında hem dünyadaki başka ülkelerle yaptığı Serbest Ticaret Anlaşmalarında masada oturamıyoruz. GB yeni baştan güncellenmeli veya Türkiye tek başına diğer ülkelerle STA yapabilir durumda olmalı ki ihracatımızı arttırabilelim" dedi.

Türkiye'nin ticaret politikası araçlarını doğru çalıştırmadığında üretimin olumsuz yönde etkileneceği, bugün yüzde 12 civarındaki işsizlik oranlarının yüzde 15-17 gibi rakamlara çıkabileceği uyarısını yapan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, döviz kurlarındaki yükselişlerin de ara mali ithalatçısı Türkiye için bir başka risk unsuru olduğuna dikkat çekti. Ender Yorgancılar, en büyük sıkıntılardan birinin de ülkeye kaçak yollardan giren ürünler olduğunu belirtirken, "İthal malların tam



EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, uluslararası ticaret alanında Türkiye'nin eşit şartlarda rekabet edebilmesi için tek başına Serbest Ticaret Anlaşması yapması, ürün bazlı ihtisas gümrüklerini yaygınlaştırması gerektiğini söyledi.



anlamıyla kontrol altına alınması, gerekli denetimlerin yapılabilmesi için mutlaka ürün bazlı ihtisas gümrüklerinin yaygınlaştırılması gerekiyor” diye konuştu.

Gökçayır: Sanayicimizin her zaman yanındayız

Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü Gözetim Daire Başkanı Gökçayır da, önceki yıllarda yüksek gümrük vergileri ile sağlanan korumacılığın günümüzde çeşitlendiğini anlattı. Türkiye'nin Dünya Ticaret Örgütü tarafından getirilen korunma önlemlerini aktif ve efektif kullandığını, ithalatta korunma önlemlerinde 3'üncü, dampainge karşı önlemlerde 6'ncı sırada bulunduğunu bildiren Yavuz Gökçayır, ABD'nin Türk demir-çelik ürünlerine karşı vergi oranlarını yüzde 50'ye çıkarmasının ardından buna karşı alınan önlemlerle Dünya Ticaret Örgütü nezdinde yaptığı hukuki girişimleri örnek gösterirken “Sanayicimizin ihtiyaçları doğrultusunda gerekli uygulamaları gerçekleştiriyoruz, yerli üretimi korumak için farklı adımlar atıyoruz. Aldığımız önlemler elbette yatırım teşvikleri gibi sanayiciyi desteklemiyor ama bizim için önemli. Tekstilden oyuncığa kadar çeşitli sektörlerde 5 milyar dolara varan Gümrük Vergisi var. Dampainge karşı önlemlerimiz 2 milyar dolarlık ithalata yakın” dedi.

Yavuz Gökçayır, dünya ekonomisinin korumacı bir dönemden geçtiğini, önlemler konusunda yeniden yapılanma çabaları sürerken belirsizliğin hakim olduğunu dile getirirken, “Ancak, bu dönemin uzun sürmeyeceğine inanıyorum. Bizler de değişen dünya ekonomik şartları doğrultusunda kendi



sanayimizi ve sanayicimizi korumak için tedbirlerimizi almak durumundayız. Uluslararası ticaretle ilgili konularınızı ayrıntılı dosyalar halinde hazırlayarak bize yönlendirin, çözümü birlikte oluşturalım” ifadelerini kullandı.

Gökçüoğlu: Varlığımızı koruyalım

Toplantının moderatörü EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu da, Türk sanayicisinin önce ülkemizde varlığını sürdürebilir konumda olması, üretim gücünü koruması gerektiğini savundu. İthal ürünlerin yavaş yavaş Türkiye piyasasına girdiğini, bir süre sonra yerli firmaların yabancı rakipleri karşısında toparlanamaz hale geldiğini anlatan Gökçüoğlu,

“Ülkemizde başkalarını yaşatırken biz yaşamak için yurt dışına gidiyoruz. İthalatta hatalı veya eksik tarife (GTİP) beyanları sonucu hem sanayicimiz hem devletimiz kayba uğruyor. İthalat nedeniyle zarar tek kriter olmamalı. Hastalandıktan sonra tedavi zor. Ortak akla çözüm getirmeliyiz” diye konuştu.

İş isten geçmeden...

Toplantıda ayrıca teknik sunumlarla korunma, dampainge ve sübvansiyon önlemleri konusunda Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü Korunma Önlemleri Dairesi Dış Ticaret Uzmanı Nazlı Seza Onat, Dampainge ve Sübvansiyon Araştırma Dairesi Dış Ticaret Uzmanı Oğuzhan Yüksel ile Sanayi 1 Dairesi Şube Müdür Vekili Zeliha Balcioğlu tarafından katılımcılara bilgi verildi.

EBSO üyesi sanayiciler de gerçekleştirilen soru-cevap bölümünde, devletin bazı organlarının ithalata kapı açan kararlarıyla yurt içinde aynı sektörde üretim yapan firmaları zor duruma düşürmesi, kıymet beyanlarındaki aksaklıklar, gözetime tabi ürünlerin gözetimsiz ürün kodundan beyan edilerek yurda sokulması gibi konularını dile getirdi.



Yeni ürünlerimizi uygulamaya başladık



Adnan YILDIRIM
Türk Eximbank
Genel Müdürü

İhracatın finansmanı konusunda önemli misyonlar üstlenen Türk Eximbank ihracatçıya verdiği desteği hep artırma gayreti içerisinde oldu. Bizim temel amacımız Türkiye'nin ihracat artışının üzerinde destek artışı yakalayarak desteğimizin kapsamını genişletmektir. Bunu bugüne kadar sağladığımız otuz farklı finansman programı ile sağladık. Son 2 yılda ihracat artışının üzerinde destek artış oranı yakalayarak hem daha fazla ihracatçıyı kredilendirdik hem de ihracatın daha büyük bölümünü kapsam altına almış olduk. Son rakamımız 2018'de ihracatın yüzde 26'sına destek verdiğimizizi gösteriyor.

Bankamız dünyadaki diğer Eximbanklar kendi ihracatçılarına nasıl destek oluyorsa aynı destekleri verme konusunda atağa kalktı. İhracatçılarımızın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirdiğimiz yeni ürünlerimizi listeledik, kategorize ettik ve takvime bağladık. Biz söylediğini yapan bankayız. 2019 yılı içinde temel amacımız olan "daha kapsamlı ve daha fazla destek" anlayışıyla 11 yeni

ürünümüzü teker teker uygulamaya alıyoruz. Geçen yıl Aralık sonunda Merkez Bankası'nın uygulama değişikliği ile önü açılan serbest bölgelere sevk sonrası kredi ve sigorta desteği bu yılın ilk adımı oldu. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren ihracatçılarımız öncesinde sadece sevk öncesi programlardan faydalanabiliyordu. Artık ihtiyaç haline gelen sevk sonrası dönem finansmanını da bu vesileyle sağlayacağız. Fakat bu uygulama değişikliğini yeni bir uygulama olsa da bunu 11 yeni ürünümüz içinde değerlendirmiyoruz. İlk ürünümüz geçen ay uygulamaya aldığımız "İşletme Sermayesi Garanti Programı". Bu ürün ile ihracatçılarımızın ticari bankalardan alacağı kredilere Türk Eximbank'ın garanti vermesini amaçlıyor. Bu yolla bankacılık sisteminde 200 milyon dolarlık paket oluşturuluyor. Uygulamasını başlattığımız diğer ürünümüz "Finansal Kiralama Şirketlerine (Leasing) Orta Vadeli Kredi Desteği" paketimiz. Şubat ayı içinde Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan'ın katılımıyla 9 Leasing



şirketiyle imzaladığımız protokol ile ihracatçılarımızın orta vadeli yatırımlarının finansmanı için ihtiyaç duydukları finansmana erişimini kolaylaştıracaktır. Buraya da 200 milyon dolarlık kaynak ayırdık.

2019 yılının ihracat yılı olması gerektiğini fırsat bulduğumuz her yerde söylüyoruz. Tüm bu uygulamaları bu yüzden devreye alıyoruz. 2018 yılı içinde mesai arkadaşlarımızla yaptığımız çalıştaylarımızda bu yeni ürünlerin detaylarını masaya yatırmıştık. Yani iyi hazırlandık. Takvime bağlı şekilde gidiyoruz. 11 ürünün 2'si Şubat ayı bitmeden devreye alınmış oldu. Nisan ayında 3 yeni programı takvime koyduk. İlki "Teminat Mektubu Programı". Bu program kapsamında yurt dışına yönelik müteahhitlik ve diğer işleri üstlenen Türk firmalarına ihtiyaç duyacakları; geçici teminat mektubu, kesin teminat mektubu ve avans teminat mektubu sağlanacak. Nisan'ın ikinci ürünü "Sigorta Alacağına Dayalı Sevk Öncesi Kredi Programı". 2018'de sigortaladığımız 16,9 milyar dolar ihracat alacağını teminat kabul ederek krediye dönüştürüyoruz. Bunu zaten sevk sonrası reeskont kredisi adı altında yapıyorduk artık sevk öncesi de yapacağız. Nisan'daki diğer ürünümüz "Garantili Sözleşme Programı". Turizm acentaları, uluslararası nakliye ve havayolu firmaları gibi hizmet ihracatı yapan firmaların alacak risklerinin sigortalanması işlemini başlatıyoruz. Bunun da krediye dönüştürülmesi işini masaya yatırdık. Haziran ayı içinde "Akreditif Teyit Sigortası", "Finansal Kuruluşlar Alıcı Kredisi Sigortası", "Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetleri Politik Risk Sigortası Programı" Eylül ayı içinde ise "Yurt Dışı Yatırım Sigortası Programı", "Teminat Mektuplarının Haksız Nakde Çevrilmesi Sigortası Programı" ve "Kefalet Sigortası (Surety Bond) Programını" devreye alarak 11 ürünü tamamlayacağız.



Tüm bu yeni ürünlerimiz için ihtiyaç duyduğumuz kaynakları sağlamak için yurt dışı fonlara önem veriyoruz. Düşük maliyetlerle elde ettiğimiz fonları yine düşük maliyetli ürünlere dönüştürüp ihracatçımıza sunuyoruz. Yurt dışı fon temininde Türkiye'nin 7'nci büyük bankası olan Bankamız, 20 Şubat'ta ülkemizin dış finansmana erişiminde engelleri aştığını gösteren önemli bir kredi anlaşmasına imza attı. Uluslararası İslami Ticaretin Finansmanı

Kuruluşu (ITFC) öncülüğünde bankalar korsorsiyumundan sağladığımız 380,5 milyon dolarlık fonu ihracatçılarımızın hizmetine sunacağız.

Şubat ayının sonu gibi Londra'da gerçekleştirdiğimiz yatırımcı görüşmeleri ile de önümüzdeki dönem sağlayacağımız fonların alt yapısını oluşturduk. İhracatçının bankası olmak böyle bir şey. Sözünü tutan banka olmak bunu gerektiriyor.





İzmir'e savunma sanayinde ileri teknoloji hedefi

“
EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dönmez, katma değeri yüksek ileri teknoloji ürünleri ihracatının Ar-Ge, inovasyon ve dijitalleşmeyle artacağını dile getirdi.”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, sermayenin ve petrolün yerini bugün ileri teknolojinin aldığını belirterek, stratejik alanda ileri teknoloji üreten yerli firmalarının sayısının artmasını istediklerini söyledi. İzmir'in 8 üniversitesi, 5 teknoparkı, nitelikli işgücü ve kurulacak teknoloji üssü ile bunun için en uygun şehirlerin başında geldiğini vurgulayan Dönmez, "İçinde bulunduğumuz konjonktür itibarı ile daha güçlü bir Türkiye için daha güçlü bir ekonomi, daha güçlü bir ekonomi için de yüksek teknolojili üretim ve karşılıklı daha çok işbirliği gerekiyor" dedi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Organize Sanayi Bölgeleri Bilgi Sistemi (OSBBS) verilerine göre 13 organize sanayi bölgesiyle Türkiye'de sanayi bölgesi yoğunluğu bakımından en önemli

üç kentten biri olan İzmir, '1. Tedarikçi İşbirliği Geliştirme Zirvesi'ne iki gün boyunca ev sahipliği yaptı. Türkiye'nin savunma ve bilişim sektörlerinin öncü kuruluşlarından HAVELSAN'ın yurt içi katma değeri artırmak ve yerli özgün ürün tedarikçi ağını genişletmek amacıyla Ege Bölgesi Sanayi Odası işbirliğinde ilk kez düzenlediği zirveye, İzmir'in ve bölgenin güçlü şirketlerinin yanı sıra üniversitelerin teknoparkları ile yazılım ve donanım üreticisi 100'ün üzerinde KOBİ katılım sağladı. İzmir ve bölgesinde faaliyet gösteren yazılım ve donanım üreticisi KOBİ'ler ile gerçekleştirilen görüşmelerde, savunma, bilişim ve teknoloji alanında özgün yerli ürünler konusunda yeni iş bağlantıları oluşturulma fırsatları ortaya çıktı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, Havelsan

İzmir 1. Tedarikçi İşbirliği Geliştirme Zirvesi'nin açılış konuşmasında, içinde bulunduğumuz çağda ülkelerin hatta kıtaların birbirleriyle özel işbirlikleri yapmak durumunda kaldığını, “ben bana yeterim” anlayışının ilerlemenin önündeki en büyük engel olduğunu hatırlatırken, rekabetçilik ve korumacılığın arttığı ortamda Havelsan'ın sahip olduğu vizyon ve bilgi birikimi ile “birlikte büyüyelim” anlayışının yerli firmaların gelişmesine katkı koyacağını dile getirdi.

Dönmez, iş yapış şekline yönetim anlayışına kadar tüm süreçleri etkileyen Sanayi 4.0 sürecinin işletmeleri dijitalleşme ile tanıştırdığını bilişim firmalarını da bir adım öteye taşıdığını belirtti ve “Sermayenin ve petrolün yerini verinin aldığı bir dünyada, biz bu süreci firmaların yüzde 99'unun KOBİ olduğu, ihracatımızın yüzde 55'inin KOBİ'ler tarafından gerçekleştirildiği ülkemizde KOBİ'lerimiz açısından önemsiyoruz” dedi.

EBSO çözüm ortağı

Ar-Ge, inovasyon ve dijitalleşmeyi gündemlerine almayan KOBİ'lerle bugün varılan noktada kilogram başına ihracat değerinin sadece 1.29 dolar olduğuna işaret eden Dönmez, bu değerın 3-4 dolara ancak dijitalleşme, teknoloji geliştiren firmaların artması ve katma değerli üretimle çıkarılabileceğini söyledi. Muhsin Dönmez, ileri teknoloji ihracatının imalat sanayi ürünleri içindeki payı Türkiye'de yüzde 3'lerde iken dünya ortalamasının yüzde 18'lerde olduğunu belirtirken, bu kadar büyük bir farkla rekabet edebilme, dış pazarlarda yer edinebilme ve dünyada ilk 10 ekonomi içinde yer alma çabalarında Havelsan gibi stratejik alanlarda ileri teknoloji üreten yerli firmaların sayısının artması ve tedarikçi toplantısıyla yaratılacak sinerjiyi önemli bulduğunu söyledi.



Havelsan Yönetim Kurulu Başkan Vekili Mustafa Şenol, İzmir'deki Tedarikçi İşbirliği Geliştirme Zirvesi'ne katkılarında dolayı EBSO adına Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez'e plaket verdi.

Muhsin Dönmez, İzmir'in 8 üniversitesi, 5 teknoparkı, nitelikli iş gücü ve kurulacak teknoloji üssü ile en uygun şehirlerin başında geldiğine işaret ederken, “Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak bizler de KOBİ'lerimize dijital dönüşüme uyum konusunda bir farkındalık yaratıyoruz. Odamızda kurduğumuz Sanayi 4.0 ve Dijitalleşme Çalışma Grubu çok değerli katılımcılarla bu yönde çalışmalarını sürdürüyor. Jeopolitik risklerin öncelikli olduğu bir dünyada savunma sanayinin öneminin farkındalığı içinde ihtiyacın yerli üretimle karşılanması amacıyla kurduğumuz Savunma Sanayi Çalışma Grubu ile de yerel ve genel ölçekte çözüm ortağı olmayı hedefledik. Savunma Sanayi Çalışma Grubumuzun yaptığı çalışmalar ve etkinlikler; ana sistem üreticileri firmaların başarılı olmaları için daha küçük ve orta ölçekli uzmanlaşmış işletmelerle işbirliği yapmalarının gerekli olduğunu göstermiştir. Havelsan, oluşturacağı havuz ile sadece kendi başarısına değil birlikte çalışacağı firmaların ve doğal olarak ülkemizin başarısına da katkı koyacaktır” dedi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dönmez, Türkiye'nin demografik fırsat penceresinin böyle bir süreçte öncelikle bilim ve eğitim stratejilerini yeniden kurgulamayı gösterdiğini de ifade ederken, “Biz her platformda buna Eğitim 4.0 dedik ve gerçekleşene kadar da talep etmeye devam edeceğiz. Çünkü, şu anda her sektörde bu sisteme uygun nitelikli eleman ve özellikle de yazılımcının yetersiz olduğunu biliyoruz. Günümüzde asıl sorununun işsizlikten ziyade nitelikli işgücü eksikliğinden kaynaklandığını dikkate aldığımızda, gelecek için bir an evvel adım atmalıyız” diye konuştu.

Küresel şirket olma yolunda

HAVELSAN Genel Müdürü Ahmet Hamdi Atalay, organizasyonu gerçekleştirmekteki amaçlarının, Türk savunma alanına Türkiye'nin başka bölgelerindeki sanayicilerin de katkı sunmasını sağlamak, bu alana katkı sağlayabilecek nitelikte iş yapan firmalarla bir araya gelmek olduğunu söyledi.

HAVELSAN'ın 1982 yılında daha



çok ithal edilen hava elektronik sistemleri bakım ve idamesi için kurulduğunu, 37 yıllık süreçte bütün savunma alanlarında sadece TSK'nın değil, dost ve kardeş ülkelerin de ihtiyacını karşılayan bir konuma geldiğini belirten Atalay, "Küresel bir şirket olma yolunda hızla ilerliyoruz. HAVELSAN ürünleri 13 ülkede faaliyet gösteriyor, ki bu ürünler uluslararası rekabetle üretilen işler anlamına geliyor. Dünya devi rakiplerimizle fiyat, kalite, performans ve teknoloji olarak da rekabet edebiliyoruz. Bundan da gurur duyuyoruz. Uluslararası pazarlarda tercih edilen ürünlerimizin sayısının artmasını bekliyoruz. Ürünlerimizi başta 1700 çalışanımızla geliştiriyoruz. Onlar kadar da iş eko sistemimizle yapıyoruz. İş eko sistemimizde 450 civarında onaylanmış firma var, onlarla beraber güçlüyüz daha da güçlü olmak için İzmir'deyiz" dedi.

Savunma sanayisinin dünyada çok özel bir alan olduğunu aktaran Atalay, şöyle devam etti: "Belli

yüksek teknolojilerin üretildiği ve geliştirildiği bir alan. Hemen hemen dışa bağımlılığı sıfır olan bir şirket olarak, dış izinlere tabi olmadan ürün ve çözümlerimizi geliştiriyoruz. Kendi faaliyet alanımızda ihracat yaparken ve ürünlerimizi ülkemize sunarken başkasından izin almaksızın bütün ürün ve çözümlerimizi müşterilerimizin hizmetine sunuyoruz. Gerçek bağımsızlığın başladığı nokta burası. Bugün sınır ötesi operasyon yapıyoruz ve kimseden izin almak gereksinimi hissetmiyoruz. Bu geldiğimiz nokta, Türk savunma sanayisinin gücünü gösteriyor."

Güçlü ve yenilikçi

HAVELSAN Yönetim Kurulu Başkan Vekili Mustafa Şenol da, şirketin uluslararası alanda



çok önemli rekabet üstünlüğü yakaladığını söyledi. Barış zamanında uygun fiyatlarla temin edilen birçok askeri malzemenin savaş sırasında bulunamayacağı gerçeğinden hareket ederek çalıştıklarını vurgulayan Şenol, "Bu düşünceyle savunma sanayimizin mevcut altyapısını güçlü tutmak, bilgilerimizi, deneyimlerimizi sürekli güçlendirmek zorunda olduğunun bilincindeyiz. İş eko sistemimizde benimsediğimiz kazan-kazan anlayışına dayalı, yatay büyüme stratejisi ile ilerleyen, adil ve saydam çalışma modelimizle iş ortaklarımızla başarılı çalışmalar gerçekleştirmeye devam ediyoruz" ifadelerini kullandı.



EBSO'dan savunma sanayi atağı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Savunma Sanayi Çalışma Grubu Başkan Yardımcısı Mustafa Özkan, sektörün yönünü belirleme konusunda yerel ve ölçekte çözüm ortağı olmayı hedeflediklerini bildirdi.

EBSO üyesi firmaların yanı sıra çeşitli sivil toplum kuruluşları, devlet ve özel üniversitelerin temsilcilerinden oluşan Çalışma Grubunun; İzmirli sanayicileri ülkemiz açısından her geçen gün önem kazanan savunma sanayi konusunda bilinçlendirmek, gelişmelerden haberdar etmek ve onların savunma sanayine entegrasyonunu hızlandırmayı amaçladığını belirten Özkan, Türk Silahlı Kuvvetleri 1. Müşterek Malzeme Sergisi, Uluslararası Savunma Sanayi Fuarı'na (IDEF) katılım, TSK Vakıf Şirketleri İnceleme Gezisi, Savunma Sanayine Tedarikçi Olabilecek İzmir Firmalarını İçeren Sektör Analizi, İzmir Savunma Sanayi Buluşması, Ankara Savunma ve Havacılıkta Endüstriyel İşbirliği Günleri'ne katılım, Roketsan İşbirliği Günleri, Askeri Yedekparça Yerleştirme Koordinasyon Toplantısı ve Sergisi gibi etkinliklerle savunma sanayinden alınan payın artırılmasına katkıda bulunmayı örnek gösterdi.

Bilişim ve savunma

İzmir'de Odalara kayıtlı yaklaşık 1100 bilişim firmasının bulunduğunu söyleyen Mustafa Özkan, bunların 63'ünün EBSO çatısı altında bilişim, yazılım ve donanım sektörüne ilişkin çalışmalar yürüttüğünü vurguladı. Ege Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi,



İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, İzmir Ekonomi Üniversitesi ve Yaşar Üniversitesi'nde bilgisayar mühendisliği, 2 üniversitede yazılım mühendisliği bölümlerinde 3 bin 160 öğrencinin öğrenim gördüğünü, her yıl 750 öğrencinin mezun olduğunu hatırlatan Özkan, yine bu üniversitelerin teknoparklarında da yaklaşık 300 firmanın faaliyet gösterdiğini ifade etti.

EBSO Savunma Sanayi Çalışma Grubu Başkan Yardımcısı Özkan, bilişim sektörünün savunma sanayinin ülke çapında kabiliyet haritasının oluşturularak firmaların

yerleştirme ve millileştirme sürecine katkıda bulunabilmesi için sektörel ihtiyaçlar doğrultusunda bilgilendirilip yönlendirilmeyi beklediğini belirtirken, Ege'de bilişim ve teknoloji üzerine uzmanlaşmış firmaların savunma sanayindeki yüklenicilik potansiyelinin artırılması, bununla beraber istihdam sorununu çözmek için ihtiyaç duyulan vasıflı personelde aranan yetkinliklerin geliştirilmesinin hedeflendiğini de dile getirdi.

Ege Bölgesi'ndeki üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin bilişim ve savunma sanayine ilişkin farkındalıklarının artırılmasının da beklendiğinin altını çizen Mustafa Özkan, "Sektöre ilgi duyan öğrencilerin kişisel gelişimi ve çalışmaya hazırlığı için uzun dönem staj adı altında savunma sanayine yönelik çalışma koşulları yaratılmalıdır. Kuluçka merkezleri ve teknoparklarda bulunan şirketlerle entegrasyon sağlanmalıdır. Bu çalışmalar güçlü bir ekosisteme dönüştürülmeli, bir pilot şehir seçilerek savunma sanayinin tüm alanlarında yapılandırılmalı ve oluşacak model ülke geneline yayılmalıdır. İzmir olarak biz buna hazırız" dedi.



İzmir'de nitelikli istihdama 'Mahir Eller' dopingi



Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) öncülüğünde, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırmaları Vakfı (TEPAV) ortaklığında Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) işbirliğinde İzmir'in de aralarında bulunduğu 12 ilde yürütülen "Mahir Eller Projesi" ile 30 bin kişiye ulaşılabilecek.

"Mahir Eller Projesi"nin İzmir'de düzenlenen tanıtım toplantısına video-konferans ile katılan TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu, "Mahir Eller Projesi"ni beşeri gelişim projesi olarak tanımladı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO)

Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, "Mahir Eller Projesi"ni yalnızca bir istihdam projesi olarak değerlendirilmemek gerektiğini, 30 bin kişinin mesleki becerilerinin haritalandırılacağı ve şirketlerin ihtiyaç duyduğu niteliklerin belirleneceğini söyledi.

Dönmez: Çalışan ve işveren için fırsat

Mesleksizlik sorununun çözümüne de katkı koyacak Mahir Eller projesinin 3 bin kişiye iş imkanı yaratmasının da önemine işaret eden Dönmez, "Eğitimi yanında



EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dönmez, Suriyeli göçmenlerle birlikte iş gücü piyasasına dahil olmak isteyen Türkleri kapsayan 'Mahir Eller' projesinin, hem işveren hem de mesleki yeterliliğini belgelendirecek iş arayanlar açısından fırsat olduğunu söyledi.



birakan ve herhangi bir beceriye sahip olmadıkları için işsiz olan gençlerimizin sayısı artıyor. Bugün ülkemizde işsizlik oranı yüzde 11 tabanına yerleşmişken, genç nüfusumuzun yüzde 21'i işsiz iken ve belki de en önemlisi biz işverenler aradığımız nitelikte eleman bulamazken bu ve benzeri projeler toplumsal ve ekonomik katkıları açısından değerlidir, desteklenmelidir. Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak, bu projenin içinde olmaktan mutluluk duymaktayız” dedi.

Muhsin Dönmez, projenin Suriyeli göçmenlerle birlikte iş gücü piyasasına dahil olmak isteyen Türkleri de kapsadığını vurgularken, özellikle İzmir gibi yurt içinden de son yıllarda çok fazla göç alan ve işsizlik oranı Türkiye ortalamasının üstünde olan bir şehir için hem işveren hem de mesleki yeterliliğini belgelendirmek isteyen iş arayanlar açısından fırsat olduğunu belirtti.

İzmir: Girişimcilik ve yenilik ekosistemi şehri

Ege Üniversitesi İktisat Bölümü öğretim üyesi Dr. Elif Tunalı Çalışkan, toplantıda “Ekonomik Panorama” başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. İzmir ekonomisinin makro ekonomik göstergelerle analiz edildiği sunumunda Çalışkan, coğrafi konumu, ulaşım olanakları, organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeleri, üniversiteleri ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile yatırımcılar için İzmir’in oldukça cazip bir şehir olduğunu vurguladı. Çalışkan, tüm bu özellikleri ve avantajları ile girişimcilik ve yenilik ekosisteminde de hızla öne çıkmaya başladığını belirtti.

Dr. Elif Tunalı Çalışkan, “Coğrafi konumu, tarihi, kültürel ve sosyal olanakları sayesinde her kesimden insanın yaşamak istediği şehir olan İzmir’in sahip olduğu kaynakları daha da iyi değerlendirerek, daha yüksek katmak değer üreten, daha rekabetçi ve marka kent olması kaçınılmaz” ifadelerini kullandı.

Avrupa Birliği destekliyor

Mahir Eller

Projesi; mesleki yetkinliği olan kişileri belgelendirmek suretiyle istihdam edilebilirliklerini artırmayı hedefliyor. Proje ile vatandaşlarımızın ve geçici koruma altındaki Suriyelilerin

uluslararası standartlarla uyumlu mesleki yeterlilik belgesi alması suretiyle ekonomik hayata katılımı teşvik ediliyor. Adana, Bursa, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kilis, Konya, Mardin, Mersin ve Şanlıurfa illerinde uygulamaya geçirilen 2 sene sürecek olan proje kapsamında 30 bin kişinin mesleki becerisi belirlenecek, 15 bin kişinin mesleki yetkinliği belgelendirilecek ve 3 bin kişiye istihdam sağlanacak. Avrupa Birliği Mali Yardım Programı (MADAD) tarafından desteklenen ve “Mesleğini belgele, farkını koy ortaya” sloganıyla başlatılan Mahir Eller projesi kapsamında belge ücretlerinin de karşılanıyor olması nedeniyle işveren herhangi bir ücret ödemedi belgeli personele ulaşabilecek.

İlklere barındırıyor

Mahir Eller Projesi Yerel Oda Koordinatörü Seda Arıcan Maslen’in paylaştığı projenin detaylarında; 12 ilde yaklaşık 1000 firmanın ‘gönüllü işveren’ olması hedefleniyor. Firmalar proje ile mesleki yeterlilikleri belgelendirilmiş kişileri istihdam etme fırsatı elde edecek. Mevcut çalışanlarının mesleki yeterliliklerini proje kapsamında ücretsiz olarak belgelendirme imkanına sahip olacak. Ayrıca proje kapsamında çalışan istihdam eden firmalar için çeşitli teşvikler verilecek. Bu teşvikler, çalışma izni ücretlerinin öden-



Elif Tunalı Çalışkan



Seda Arıcan Maslen

mesi ve yeni istihdam ettiği kişinin toplam maliyetinin yüzde 10’unun 6 ay boyunca ödenmesi şeklinde olacak. Proje kapsamında istihdam edilenlerin tümünde işverenler bu teşvikten yararlanabilecek. Süreç içinde firmalara, geçici koruma altındaki Suriyelilerin çalıştırılmasına ilişkin hukuki süreçler hakkında da danışmanlık verilecek.

Mahir Eller, birçok açıdan Türkiye’de ilkleri barındırıyor. Projeye, halihazırda bir mesleği olan kişilere, becerilerine uygun alanlarda iş bulmalarını kolaylaştırmak için, mesleki yeterliliklerini belgelendirme imkanı sunulacak. Söz konusu belgelendirme, Mesleki Yeterlilik Kurumu’nun yayımladığı ulusal yeterlilikler çerçevesinde, yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarınınca yapılacak sınavlar aracılığıyla gerçekleştirilecek.

Bu proje ile uygulanacağı illerdeki işgücü piyasasının ihtiyaç analizi de gerçekleştirilecek. Bölgede yaşayanların mesleki birikimleri, becerileri tespit edilecek. Savaş koşullarında Türkiye’ye gelirken yanında herhangi bir diploma veya sertifika getiremeyen kişilerin becerilerini kanıtlayabilecekleri bir belgeye sahip olmalarını sağlaması da projenin önemli odaklarından biri olacak. Belirlenecek sektörlerde faaliyet gösteren 1000 firmanın da temel beceri ihtiyaçları çıkartılacak.



İşsizlik ve mesleksizliğe karşı İŞKUR ile SGK desteği

Çalışma ve İş Kurumu (İŞKUR) ile Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) verdiği destekler hem işsizliğe hem de işsizliğin en büyük nedenlerinden biri olan mesleksizliğe çare oluyor. Mesleki eğitim kursları ve iş başı eğitim programlarıyla yeni istihdam kapıları açılırken, işverenlerin üzerindeki yükler de hafifletiliyor.

EBSO bilgilendirdi

Ege Bölgesi Sanayi Odası Endüstri İlişkileri Çalışma Grubu, İzmirli sanayicileri Çalışma ve İş Kurumu destekleri, mesleki

eğitim kursları, İşbaşı Eğitim Programları ile Sosyal Güvenlik Kurumu destekleri hakkında bilgilendirdi. Toplantının açılış konuşmasını yapan EBSO Endüstri İlişkileri Çalışma Grubu Başkan Yardımcısı Av. Çiğdem Çiçekçi Ercan, istihdamın artırılıp işsizliğin azaltılmasının bütün ülkeler gibi Türkiye'nin de en önemli sosyoekonomik sorunlarının başında geldiğini söyledi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2018 Kasım dönemi işgücü istatistiklerine göre, çalışma çağında yaklaşık 60 milyon 800 bin kişi bulunduğunu belirten Ercan, "İşgücüne

İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMLARI MALİYET TABLOSU

Firma Çalışan Sayısı	İEP Kontenjanı (% 30)	Program Süresi	Asgari Ücretlinin Aylık Maliyeti	3 Aylık Toplam Maliyet
2	1	3 Ay	3.006,12 TL	9.018,36 TL
5	2	3 Ay	3.006,12 TL	18.036,72 TL
10	3	3 Ay	3.006,12 TL	27.055,08 TL
20	6	3 Ay	3.006,12 TL	54.110,16 TL
50	15	3 Ay	3.006,12 TL	135.275,40 TL
150	45	3 Ay	3.006,12 TL	405.826,20 TL

katılan 32 milyon 295 bin kişiden 28 milyon 314 bini istihdam imkanına sahip. 3 milyon 981 bin kişi işsiz kaldı” bilgisini verdi.

2018 yılında 157.2 milyar liralık teşvikli yatırım çerçevesinde yaklaşık 255 bin kişiye istihdam imkanı yaratıldığını da hatırlatan Çiğdem Çiçekçi Ercan, “Bu kapsamdaki istihdamın 126 bin kişilik bölümü imalat sanayi sektörü, 115 bin kişilik bölümü de hizmetler sektöründe gerçekleşti.

Türkiye ekonomisindeki önceliklerin ve uygulanacak politikaların ortaya konulduğu Yeni Ekonomi Programı’nda 2019 yılında yaklaşık 440 bin kişilik ilave istihdam yaratılacağı ve işsizlik oranının yüzde 12.1 olacağı öngörülüyor. Bu ilave istihdam hedefine ulaşmada hiç şüphesiz işverene sağlanacak desteklerin rolü büyük olacak” diye konuştu.

İşverene maliyeti yok

Çalışma ve İş Kurumu İzmir İl Müdürlüğü Aktif İşgücü Hizmetleri Servis Sorumlusu Anıl Tamburacı, istihdamın korunması ve artırılmasını, işsizliğin azaltılmasını hedeflediklerini belirtirken, yatırımlarla birlikte istihdam teşviklerinin işsizlik sorununun çözümünde önemli bir işlev gördüğünü ortaya



Çiğdem
Çiçekçi Ercan



Anıl
Tamburacı



Tuğrul
Çınar

koyduğunu söyledi. İşbaşı Eğitim Programları’nın 5 yıllık istatistik bilgilerini de katılımcılarla paylaşan Tamburacı, “50 bin kişinin katıldığı programlar için 200 milyon lira harcandı, yüzde 75 oranında istihdam sağlandı” diye konuştu.

Teorik ve pratik eğitimin bütünleştirildiği ve aynı meslek dalında kursiyerlerin işveren tarafından belirlendiği en az 5 kişilik talep üzerine açılan mesleki eğitim kurslarında, kursiyerlere günlük 40 lira ile 50 lira arasında değişen cep harçlığı verilirken, genel sağlık sigortası primleri, eğitici ücretleri ve Mesleki Yeterlilik Belgesi ücretleri gibi eğitim maliyetleri İŞKUR tarafından karşılanıyor. Sektörlerin nitelikli işgücü ihtiyacına çözüm üretilmesinin yanı sıra MYK belge zorunluluğu bulunan mesleklerde eleman bulma fırsatı elde ediliyor.

6 aylık eğitim süresi sonunda işverenden yüzde 50 istihdam garantisi isteniyor.

İmalat sektöründe 6 ay, hizmet sektöründe ise 3 ay süreyle gerçekleştirilen İşbaşı Eğitim Programı’nda; işverenlerden yüzde 50 istihdam garantisi isteniyor. Bu programa başvuracakların son 1 aydır işsiz olması, işverenin birinci ve ikinci derece akrabası veya eşi olmaması gerekiyor. İşbaşı Eğitim Programı’nda katılımcılara günlük 77.7 liralık cep harçlığı ödenirken, GSS primleri ile İş Kazası ve Meslek Hastalığı Primleri de İŞKUR tarafından karşılanıyor

100 Günlük Eylem Planı

Yeni Ekonomi Programı kapsamında 2 milyon gencin istihdam edilmesi hedefleniyor. Geleceğin meslekleri olarak görülen siber gü-



venlik, kodlama, endüstriyel robot, mobil yazılım, bulut teknolojisi gibi 25 meslekte işbaşı eğitim programlarına katılan 18-29 yaş arasındaki gençlere günlük 85 lira cep harçlığı verilecek. Böylelikle 9 ay süreyle eğitim kapsamında asgari ücrete yakın bir kazanç sağlanmış olacak.

İşe İlk Adım

Genç işsizliği ile mücadele için Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kamuoyuna açıkladığı 100 Günlük Eylem Planı'nda yer alan 'İşe İlk Adım' projesi kapsamında üniversite mezunu 18-29 yaş arasındaki gençlere 6 aya kadar sürede önce mesleki deneyim kazandırılması, ardından istihdam edilmeleri amaçlanıyor.

İş'te Anne Projesi ile de, 0-15 yaş çocuğu olan annelere günlük 80 lira harçlık veriliyor. İmalat ve bilişim sektörlerinde istihdam edilen ve 2-5 yaş arasında çocuğu olan annelere 400 lira kreş desteği sağlanıyor.

İşbaşı eğitim programı sonrasında istihdamları devam eden gençler için işverenlere 6 aya kadar, net asgari ücretin yüzde 50'si tutarında destek verilecek. 6 ayın ardından işveren 12 ay daha istihdam taahhüdü verirse destek yüzde 25 oranında devam edecek. Nitelikli gençlerin böylece en az 1.5 yıl daha istihdamda kalmaları sağlanmış olacak.

SGK teşvikleri

İşverenlerin 2020 yılı sonuna kadar sürecek Sosyal Güvenlik Kurumu teşviklerinden yararlanabilmeleri için; yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası veya gecikme zammı borçlarının bulunmaması, sigortasız işçi çalıştırmaması, tahakkuk eden sigorta primlerinin yasal süresi içinde ödenmesi, aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içinde SGK'ya verilmesi şartları aranıyor.

7103 sayılı Kanun kapsamında; işverenler, son 3 aydır işsiz 18-25 yaş

arasındaki erkekler için 12 ay, kadınlarla engelliler için 18 ay boyunca SGK teşviklerinden yararlanabilecek. İmalat veya bilişim sektörlerinde faaliyet gösteren işyerlerinde, ilgili döneme ait günlük brüt asgari ücretin sigortalının prim ödeme gün sayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, ilave istihdam edilecek her sigortalının 6 bin 822 liraya kadarki prime esas kazanç tutarı üzerinden 1113 lira ile 2 bin 712 lira arasında değişen miktarlarda ödeyecekleri tüm primler, diğer sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinde ise prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak tüm primler ile 153.7 liralık Damga ve Gelir Vergisi karşılanacak. Bunların toplamı da her bir ilave istihdam için 1113 lirayı buluyor.

6111 sayılı Kanun kapsamında, son 6 aydır işsiz olan kişileri istihdam eden özel sektör işverenlerinin prime esas kazanç üst sınırına kadarki 524 lira ile 3 bin 933 lira arasında değişen sosyal güvenlik primi işveren payları, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor.

İŞKUR kaydı olan işsizler istihdam edildiğinde teşviklerden yararlanma süresi 6 ay daha uzatılıyor.

Doğrudan işe alınan bir personelin işverene maliyeti 24 ayda 72 bin 147 lirayı bulurken İşbaşı Eğitim Programı kapsamında bu rakam 34 bin 72 liraya düşüyor. İşverenlere sağlanan destek 24 ayda istihdam

başına 38 bin 75 liraya ulaşıyor.

5 puanlık indirimde devam

SGK İzmir İl Müdür Yardımcısı Tuğrul Çınar da, sigorta prim teşvikleri ve 5 puanlık prim indirimi desteği konusunda katılımcıları bilgilendirdi. Sigortalı çalıştıran özel sektör işverenlerinin; kayıtlı sigortalı istihdamının artırılması, kadın, genç, engelli gibi dezavantajlı grupların istihdamı, yatırımların özendirilmesi, gelişmişlik farklarının azaltılmasını sağlamak üzere çeşitli kanunlarla sigorta primi teşvik, destek ve imkanlardan yararlanması sağlanıyor.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile 5 farklı destek verilirken, 4857 sayılı İş Kanunu'nda 1, 5746 sayılı Ar-Ge Teşvikleri Kanunu'nda 1, 5225 sayılı Kültür Yatırımlarını ve Girişimlerini Destekleme Kanunu'nda 1, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nda 1 ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu'nda 1 olmak üzere desteklerin toplamı 14'ü buluyor.

İşverenlerin 5510 sayılı Kanun'la getirilen 5 puanlık indirimden yararlanması için belgelerin yasal süresinde verilmesi, primlerin yatırılması, borç varsa yapılandırılması ve taksitlerinin ödeniyor olması, kayıtdışı istihdam olmaması şartları aranıyor.



İş sözleşmesini bitirirken objektif olun

İşveren ile işçi arasındaki iş sözleşmesinin sona erdirilmesinde değerlendirilmelerin objektif kriterlere uygun olarak yapılması gerektiği ifade edildi. Arabuluculuk sürecinde de işverenin samimiyetine şüphe düşürmeyecek şekilde hareket etmesinin uzlaşma kültürüne katkı sağlayacağı vurgulandı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası, üyelerini iş sözleşmesinin feshi ve arabuluculuk uygulaması konularında bilgilendirdi. EBSO Endüstri İlişkileri Çalışma Grubu'nun düzenlediği toplantının konuşmacısı Avukat Ahmet Koyuncu, günümüzde işçi ve işveren arasındaki anlaşmazlıkların önemli bir kısmının sebebinin iş ilişkisinin bitirilmesi olduğunu hatırlattı. Tarafların iş sözleşmesinin sona erdirilmesi sürecini doğru yönetmesi gerektiğine işaret eden Koyuncu, işçinin yetersizliği, aynı eğitim ve niteliğe sahip olmasına rağmen çalışma arkadaşlarından daha az performans gösterme, öğrenme ve kendini geliştirme yetersizliği gibi konularda işveren tarafının performans ölçümlerini objektif kriterlere göre yapması uyarısında bulundu. Ahmet Koyuncu, "Süreç tamamlanmadan işten çıkarma olmaz. Çalışanlarınıza performans artırıcı eğitimler vermelisiniz. Görev ve yer değişimlerinde de performans önemlidir. Sık hastalanma veya etkili hastalık gerekçesiyle iş akdinin feshi durumlarında, öncelikle bu çalışanlarınızı başka bölümlerde değerlendirip değerlendirmediginize bakılır" dedi.

Arabuluculuk, uzlaşmadır

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nda 12 Ekim 2017 tarihinde kabul edilerek yasalanan 7036 sayılı İş Mahkemeleri



Kanunu uyarınca 2018 yılı başından itibaren işçi ve işveren arasındaki anlaşmazlıklarda arabulucuya başvurma zorunluluğu getirildiğini hatırlatan Koyuncu, böylelikle davaların uzun yıllar sürmesinin önüne geçilmesi ve iş uyuşmazlıklarının kısa sürede, daha az masrafla çözümlenmesinin

hedeflendiğini anlattı. Ahmet Koyuncu, "Arabulucuya giden iş akdine son vermede, sonradan dava açarak işe iade yolunu kapatacak ödemelerde bulunun ve düzenlenen tutanakta kayıt altına alın. İşten ayrılmaya ilişkin talep işçiden gelmeli, sizin samimiyetinize şüphe düşmemeli" diye konuştu.

Mahkemelerin yükü azaldı

Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, işçi ve işveren arasındaki anlaşmazlıklarda arabuluculuk yolunun açılmasının ilk yılında yaklaşık 355 bin uyuşmazlığın yüzde 70'inin arabulucular önünde çözüme kavuştuğunu bildirdi. Gül, "Anlaşmayla sonuçlanan ihtilaf sayısı 238 bin civarındadır. Bu, kabaca 238 mahkemenin iş yüküne denktir" dedi.

Arabuluculuk sisteminin başarısının iş mahkemelerine açılan dava sayısında da görüldüğünü belirten Adalet Bakanı Gül, şu bilgileri verdi:

"2017 yılında iş mahkemelerine açılan dava sayısı 210 bin civarındayken, 2018 yılında 92 bine gerilemiştir. Mahkemelerin iş sayısındaki bu azalış bizim için ikincil önemdedir. Dava sayılarının azalmasından daha önemlisi uyuşmazlıkların çok kısa sürede sonuca ulaşmasıdır. Bu süre bazen bir hafta, bazen birkaç gün, bazen birkaç saat olmuştur. Kesin hüküm aşamasına en erken 2 yılda ulaşılan davaların günlerle ölçülen sürelerde sonuca ulaşması en büyük kazanımdır."

Otomatik BES'te yeni düzenleme



Av. Murat ULUSU
Hukuk Danışmanı



2019 yılı başından itibaren çalışan sayısı 5 ve üzeri olan işverenler, 45 yaşını doldurmamış Türk işçilerini Bireysel Emeklilik Sistemi'ne dahil etmek zorundadırlar. Çalışanın sigorta primine esas kazancının yüzde 3'ü kadar BES kesintisi yapılacaktır. Yeni faaliyete başlayan iş yerleri en az 5 çalışan sayısına sahipse, takip eden yılın başındaki ilk ücret ödemesinde otomatik BES kesintisi yapmak zorundadırlar.



Bireysel Emeklilik sistemi 2013 yılı ile birlikte devlet katkısı uygulamasına geçmişti. Ardından 2017 yılıyla birlikte kademeli olarak ücretli çalışanlar sisteme otomatik dâhil edilmeye başlanmıştır. İlk olarak 01.01.2017 tarihinden itibaren çalışan sayısı 1000 ve üzerinde olan işverene bağlı çalışanlar sisteme dâhil edilmişti. İlerleyen süreçte kademeli olarak çalışan sayısı daha az olan işverenlere bağlı çalışanlar da sisteme dâhil edildi. 01.01.2019 tarihi itibarıyla ise çalışan sayısı 5 ve üzerinde olan işverene bağlı çalışanların tamamı otomatik bireysel emeklilik sistemine dâhil edilmiş oldu. Bu düzenlemelerle birlikte gelişmiş ülkelere göre kişisel tasarruf oranının düşük olduğu ülkemizde bireyin emeklilik döneminde veya daha öncesinde birikim yapmış olması ve daha rahat bir emeklilik dönemi geçirilmesi amaçlandı. Şüphesiz bu düzenlemelerin aynı zamanda, ülke genelinde tasarrufların artmasıyla beraber ekonomik kalkınmaya katkı vereceği de düşünülmüştür. Türkiye Sigorta Birliği açıklamasına göre BES'te 95 milyar TL'ye ulaşan bir fon birikimi bulunmaktadır.

BES'e dahil edilenlerin sistemden çıkmaları her zaman mümkündür. Herkesin sistem içine girmesi sağlanarak, daha çok kişinin devam etmesi amaçlanmışsa da sisteme dahil olan bireyler açısından devam zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu sisteme aşağıda belirtilen şartları sağlayanların katılımı

otomatik olarak sağlanacaktır:

- Türk vatandaşı olan
- 45 yaşını doldurmamış olan (46 yaş ve üstü sisteme otomatik girdirilmeyecektir.)
- İşçi ya da memur olarak çalışan (5510 4/1-a ve b fıkraları kapsamında çalışanlar)

Anlaşılacağı üzere 01.01.2019 itibarıyla çalışan sayısı 5 ve üzeri olan işverenler, 45 yaşını doldurmamış Türk işçilerini sisteme dahil etmek zorundadırlar. Sistem gereği işverenin, çalışanın maaşından her ay belirli bir miktarda prim kesintisi yapması gerekecektir. Bu rakam her işçi için aynı rakam olmayacaktır. Çalışanın sigorta primine esas kazancının yüzde 3'ü kadar BES kesintisi yapılacaktır. Örneğin asgari ücretli için 2019 yılı itibarıyla bu rakam, brüt asgari ücret tutarı olan 2.558,40 TL'nin yüzde 3'ü yani 76.75 lira olacaktır.

İşveren, işçinin maaşından yapılan bu kesintileri sözleşme yaptığı emeklilik şirketine aktarmakla yükümlüdür. İşverenler, en az bir emeklilik şirketiyle sözleşme imzalamalıdır. Emeklilik şirketinin kamuya ait olması gerekmemektedir. Kamu ya da özel emeklilik şirketlerinden hizmet kalitesi ve çalışanlara sunulan avantajları uygun olan birisiyle anlaşılması yeterli olacaktır. Söz konusu katkı payının zamanında emeklilik şirketine aktarılması veya geç aktarılması halinde işveren, çalışanın birikiminde oluşabilecek parasal kaybı

telafi etmek zorunda olacaktır. Ayrıca bu durumun tespiti halinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nca idari para cezası da uygulanacaktır. İdari para cezasının kapsamı bu hususta sınırlı değildir. Kanunla belirlenen



yükümlülüklerinden her hangi birisini yerine getirmeyen işverenin, bu fiilin tespiti halinde işverene 100 TL idari para cezası uygulanacaktır. İdari para cezası düşük bir miktar olarak gözüke de yapılan her işçisi / ihlal için ayrı ayrı 100 TL idari para



cezası uygulanacaktır. Örneğin 300 işçisi olan bir işverenin yukarıda bahsettiğimiz üzere işçi maaşından yapılan kesintileri emeklilik şirketine aktarmaması durumunda, katkı payı aktarılmayan her işçi için 100 TL idari para cezası uygulanacaktır. Bu durumda işveren toplamda 30.000 TL idari para cezası ödemek zorunda kalacaktır.

İşverenler kanunla belirlenen yükümlülüklerini yerine getirdiği müddetçe herhangi bir idari para cezasıyla karşılaşmayacaklardır. Bu yükümlülükler önemli olmakla birlikte icra edilmesi oldukça kolaydır. İşverenin yükümlülükleri tek tek sıralamak gerekirse:

- En az bir emeklilik şirketiyle sözleşme imzalanır.

- TC vatandaşı olan, 45 yaşını doldurmuş çalışanlar belirlenir.

- Fonların faizli ya da faizsiz olması konusunda işçilerin yazılı tercihleri alınır.

- Tercihle bulunmayanların yerine işveren kendisi tercih yapar.

- Çalışan bilgileri ve fon tercihleri, emeklilik şirketine iletilir.

- Maaş dönemi geldiğinde işçilerden / memurlardan katkı payı kesilir.

- Katkı payları emeklilik şirketinin banka hesabına aktarılır.

- Her bir çalışanın hangi tarih itibarıyla BES'e otomatik olarak geçirildiği çalışanlara bildirilir.

- Çalışana yapılan bildirimden ardından 2 aylık cayma süresi

içinde, caymak isteyenlerden yazıları alınır ve emeklilik şirketine iletilir.

- Çalışanların dilediği zaman faizli ya da faizsiz fonlar arasında geçiş yapmasına izin verilir.

27 Aralık 2018'de Resmî

Gazete'de yayımlanan "Çalışanların İşverenleri Aracılığıyla Otomatik Olarak Emeklilik Planına Dâhil Edilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile sistemde bazı yeni düzenlemeler yapıldı. Otomatik BES' in kapsamı genişletilerek 18 yaşını doldurmuş çalışanlar da sistem kapsamına dâhil edildi. Daha önce 18-45 yaş aralığının dâhil edildiği sisteme artık 18 yaşın altındaki genç ve çocuk işçiler dâhil olacak.

Otomatik BES sürecine alınacak kişilerin 45 yaşını doldurup doldurmadığı ile ilgili kontrol kısmına da açıklık getirildi. İş yerinin otomatik emeklilik planına katılmaları gereken takvim yılının ilk gününde 45 yaşını doldurmuş olanlar sisteme dâhil edilmelidir. Yani işçi, işyerinin otomatik emeklilik planına katıldığı takvim yılının içinde 45 yaşını dolduracak dahi olsa, takvim yılının ilk günü 45 yaşını doldurmuş olmadığı için sisteme dahil edilmek zorundadır. Bununla birlikte 27 Aralık 2018'den önce emeklilik planına dâhil edilmesi gereken çalışanların 45 yaşını doldurup doldurulmadığı tespitinde 1.1.2017 tarihi esas alınır.

Yeni faaliyete başlayan iş

yerleri, en az 5 çalışan sayısına sahipse, takip eden yılın başındaki ilk ücret ödemesinde otomatik BES kesintisi yapmak zorundadırlar. Çalışan sayısı 5'in altında olduğu için kademeli geçişte sisteme dâhil olmamış, fakat 1 Ocak 2019'dan sonra alınan sayısı 5'in üzerine çıkmış iş yerleri de, çalışan

sayısının 5 olduğu yılı takip eden takvim yılı başında yaptığı ilk ücret ödemesinden otomatik BES kesmeye başlamalıdır.

Yeni düzenlemeyle birlikte sisteme otomatik olarak dâhil edilmesinin ardından cayma hakkını kullanarak sistemden çıkmış olan çalışanlar, 3 yıl içinde sisteme tekrar otomatik olarak dâhil edileceklerdir. 3 yıllık bu süreyi bakanlık 1 yıla kadar azaltmaya ve 5 yıla kadar arttırmaya yetkilidir. Bu bir defaya mahsus bir uygulama olacak ve bakanlık tarafından duyurulan esaslara göre uygulanacaktır.

Kademeli olarak geçişte çalışan sayısına göre firmalara bir sisteme geçiş tarihi belirlenmişti. Bu kademeli geçişin en son aşaması, 1.1.2019 tarihinde 5-9 arası çalışanı olan firmaların sisteme dâhil edilmesi ile tamamlanmıştı. Düzenleme kapsamında sistemin başlangıcından bugüne kadar olan dönemde çalışanlarını otomatik emeklilik planına dâhil etmesi gerektiği halde bu yükümlülüğünü yerine getirmemiş olan işverenler, 27.12.2018 tarihinden itibaren en geç 2 ay içinde kendilerine bağlı çalışanların ücretlerinden kesecekleri katkı paylarını emeklilik şirketine aktarmaları halinde, katkı payının emeklilik şirketine nakden intikal ettiği tarih itibarıyla çalışanlarını emeklilik planına dahil etmiş ve yükümlülüklerini yerine getirmiş sayılacak.



KOBİ rehberleri sahaya iniyor

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, eğitimli, saha tecrübesi olan, alanında yetkin KOBİ rehberleri ve teknik danışmanların, KOBİ'lere rehberlik hizmeti vereceğini belirterek, "Sistemin devreye girmesiyle birlikte ilk etapta 200 KOBİ rehberi, 2 bin 400 teknik danışman, alanda görev almaya başlayacak" ifadesini kullandı.

KOBİ Rehberliği ve Teknik Danışmanlık Hizmetleri Hakkında Yönetmeliğin Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiğini anımsatan Varank, KOBİ proje hazırlama ve yürütme süreçlerine yardımcı olacak rehberlerin geleceğini ve hayata geçirilecek yeni sistemle akredite KOBİ rehberlerinin sahaya ineceğini bildirdi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Varank, piyasada çantacı olarak ifade edilen araçların yönetmelikle ortadan kalkacağını altını çizerek, görev ve yetkisini kötüye kullananlara izin verilmeyeceğini belirtti. Bu işin eğitimini almış, saha tecrübesi olan, alanında yetkin KOBİ rehberleri ve teknik danışmanların, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) destekleri kapsamında KOBİ'lere rehberlik hizmeti verece-

ğini anlatan Varank, yeni sistemin KOSGEB ile KOBİ'ler arasında daha sağlıklı bir iletişim kurulması amacıyla oluşturulduğunu vurguladı.

Sağlıklı iletişim, etkin destek

KOBİ'lerin standartları belirlenmiş bir alanda doğru yönlendirilmesinin önemine işaret eden Varank, "KOBİ'lerin sağlıklı bir şekilde rehberlik ve danışmanlık hizmeti almasını önemsiyoruz. Yayımlanan yönetmelikle KOBİ Rehberliği ve Danışmanlığı Sistemi'ni getiriyoruz. Bu sistem ile KOBİ'ler, kuralları belir-

lenmiş, çerçevesi çizilmiş bir alanda rehberlik ve danışmanlık hizmeti alacak. KOBİ'lerin proje hazırlama ve yürütme aşamalarında araçlar nedeniyle yaşadığı sorunlar ortadan kalkacak. Böylece KOBİ'lerin beceri ve kabiliyetleri geliştirilecek. Danışmanlık hizmetlerinde standart sağlanacak ve kalite yükselecek" ifadelerini kullandı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Varank, sistem ile KOBİ'lerin KOSGEB destek programlarından daha etkin yararlanacağını işaret ederek, şunları kaydetti:

"KOBİ'lerin proje hazırlama ve yürütme aşamalarında araçlar nedeniyle yaşadığı sorunlar ortadan kalkacak. Bu işin eğitimini almış, alanında yetkin KOBİ rehberleri ve teknik danışmanlar, KOBİ'lere rehberlik hizmeti verecek. Böylece KOBİ'lerin beceri ve kabiliyetleri geliştirilecek. Danışmanlık hizmetlerinde standart sağlanacak ve kalite yükselecek. Bu düzenleme sayesinde KOSGEB, KOBİ rehberleri ve teknik danışmanları yetkilendirecek yani bir anlamda akreditasyon görevi üstlenecek. 3 yıl içinde, 4 bin KOBİ'nin rehberlik ve teknik danışmanlık hizmetlerinden faydalanmasını bekliyoruz."



Mustafa Varank

KOBİ Rehberi olma şartları

KOBİ rehberi olmak isteyenlerde, Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yürürlüğe konulan KOBİ Danışmanı (Seviye 6) Ulusal Meslek Standardı kapsamında Mesleki Yeterlilik Belgesi'ne sahip olmak, KOBİ rehberliği eğitimi tamamlamak, en az 240 saat danışmanlık tecrübesine sahip olmak veya büyük ölçekli işletmelerde son 10 yıl içerisinde en az 3 yıl üst düzey yönetici (genel müdür, genel müdür yardımcısı ve bunların emsalleri ile üstleri) olarak görev yapmış olmak şartı aranacak.

Bu şartları taşıyanlar KOBİ rehberi olabilecek. KOBİ rehberi, sunduğu hizmetlere ve KOSGEB tarafından yürütülecek izleme ve denetim sonuçlarına göre yetkilendirme tarihinden 3 yıl sonra kıdemli KOBİ rehberi olarak yetkilendirilebilecek. KOBİ rehberleri, işletmelerin mevcut durumlarının analiz edilmesi, sorunlarının ve ihtiyaçlarının belirlenmesi, işletmelere tavsiyelerde bulunulması ve yönlendirme yapılması, işletmelere proje hazırlama ve yürütme süreçlerinde rehberlik edilmesi gibi hizmetler verecek.

Teknik danışman olma kriterleri

Teknik danışman adayları için de 6 kriter belirlendi. Teknik danışman olmak isteyenlerin, "yükseköğretim kurumlarında profesör veya doçent olarak görev yapmak veya yapmış olmak, doktora mezunu ve en az 120 saat danışmanlık tecrübesine sahip olmak, yüksek lisans mezunu ve en az 240 saat danışmanlık tecrübesine sahip olmak, büyük veya orta ölçekli işletmelerde orta düzey yönetici (birim müdürü, işletme müdürü ve bunların emsalleri) veya üst düzey yönetici (genel müdür, genel müdür yardımcısı ve bunların emsalleri ile üstleri) olarak son 10 yıl içinde en az 5 yıl görev yapmış ve en az lisans mezunu olmak, danışmanlık hizmeti veren işletmelerin son 10 yıl içinde en az 5 yıl sahibi, ortağı veya çalışanı olmak, en az 240 saat danışmanlık tecrübesine sahip ve en az lisans mezunu olmak, Bireysel Katılım Yatırımcısı Lisansı'na sahip ve tecrübeli yatırımcı olmak" şartlarından en az birini taşımaları gerekecek. Teknik danışmanlar, finansman, uluslararasılaşma, teknoloji, yenilik, dijitalleşme ve büyüme alanlarında KOSGEB tarafından belirlenen ve yetkilendirildikleri konularda, işletmelere danışmanlık hizmeti sunacak.

Reel sektör için sıkı takip

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın başkanı olduğu Finansal İstikrar Komitesi, üçüncü toplantısını yaptı. Toplantıda, küresel finansal piyasalardaki gelişmeler, bunların Türkiye'deki finansal ve reel sektöre etkileri ve bu çerçevede alınmakta olan tedbirler, ekonomik dengelenme sürecinin özellikle iş gücü piyasasına etkisi ve bu kapsamda istihdama yönelik önlemler, reel sektör firmalarının finansmana erişimi, kredi büyümesi ile ilgili alınacak tedbirler, yeniden yapılandırma süreçleri ile kur risklerinin yönetilmesi ele alındı.

Kamu bankalarının tasarruf ve etkin operasyon amacıyla gerçekleştirecekleri ortak ATM ve ortak kart projelerine ilişkin süreçlerin detayları görüldü. Milli reyting kuruluşu kurulum süreci, sermaye piyasalarının derinleştirilmesi, yeni ürünler çıkarılması, menkul kıymetleştirmenin kurumsallaşması ve kredi veren kuruluşların uzun vadeli finansmana erişimi için önem taşıyan "İpotek Finansman Kuruluşu" kurulması süreci konularında yürütülen çalışmalar ayrıntılı bir şekilde ele alınırken, uygulanabilecek ilave tedbirler ve düzenleme önerileri değerlendirildi.

Uygulanabilecek ilave tedbirler ve düzenleme önerilerinin de değerlendirildiği toplantıya, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın ilgili bakan yardımcısı, Merkez Bankası, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu ile Borsa İstanbul Genel Müdürü ve Türkiye Bankalar Birliği Başkanı katıldı.

Konkordato gündemde

Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, yeniden yapılandırma süreçleri ve konkordato mekanizmasının suiistimal edilmemesi için devreye alınacak tedbirlerin de FİKKO'da ele alındığı bilgisi verildi. 2018 yılının son çeyreğinde 7 büyük banka konkordatolu firmaların kredi borçlarının yapılandırılması konusunda çalışma başlatmıştı. Her bankanın firmalarla ayrı ayrı görüşmesi yerine bankaların yetkili temsilcilerinden oluşan bir heyet oluşturularak görüşmelerin bu heyet tarafından yürütülmesinin süreci hızlandıracağı kararlaştırılmıştı. Bu çerçevede bankaların yetkili temsilcilerinden oluşan bir heyet oluşturuldu. Firmaların durumu analiz edilerek, borçlarını ödeme niyetinde olan, borçları yapılandırıldığında ticari faaliyetine devam edebilecek firmalar tespit edilmeye başlandı. İlk etapta bankalara olan kredi borçları yapılandırılan 100 kadar firmadan 22'si konkordatodan çıktı. Gelecek aylarda heyetin 300 firma ile görüşmesi planlanıyor.

Takipteki kredi oranı yüzde 3.87

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) verilerine göre bankacılık sektörünün 2018 net kârı bir önceki yıla göre yüzde 10 artışla 53.5 milyar lira olurken, takipteki kredi rasyosu ise yaklaşık 1 puan artışla yüzde 3.87'ye çıktı. Sektörün kredileri yüzde 14 artışla 2.4 trilyon lira olurken, mevduatları yüzde 19 artışla 2.04 trilyon liraya yükseldi. Sektörün aktif büyüklüğü de 3.9 trilyon liraya ulaştı. Bankacılık sektörünün sermaye yeterlilik rasyosu ise geçen seneye göre değişmeyerek yüzde 17'de gerçekleşti.



Geleceğin sektörleri için yerli ve milli üretim

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyesi Atilla Sevinçli, Sanayi 4.0 kapsamında geleceğin üretim merkezleri olan 'karanlık fabrikalar'da kullanılan yazılımların millileştirilmesi gerektiğini söyledi. Sevinçli, "Millileştirmeye önce yazılımdan başlayalım. En iyi üretebileceğimiz, katma değeri en yüksek iş olan yazılım" dedi.

İzmir İktisat Kongresi'nin 96. yıldönümü dolayısıyla İzmirli Sevenler Platformu tarafından düzenlenen Geleceğin Sektörlerinde Yerli ve Milli Üretim temalı anma etkinliğinde konuşan EBSO Yönetim Kurulu Üyesi

Sevinçli, yazılım, sağlık ve bacasız sanayilere ilişkin görüşlerini katılımcılarla paylaştı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın karanlık fabrikalarla ilgili yol haritası çizmek ve İzmir, Bursa, Ankara, İstanbul ile Adana'da karanlık fabrikalar açmak istediğini bildiren Sevinçli, yurt dışında katıldığı çeşitli organizasyonlarda edindiği izlenimlerden de örnekler verdi.

Üretimin niteliği değişiyor

Atilla Sevinçli, artık bir ülkede işçilik ucuz diye maliyetin de ucuzlayacağı anlamına gelmeyeceğini belirtirken, "Karanlık fabrikaların sahibi olan firmalar

entegrasyonla ilgili yazılımın kendilerinden alınmasını istiyorlar. Sanayici de oradan eğitim aldığı ve o programla eşleştiği için belki onunla devam etmek zorunda kalacak. Biz bu yazılımı millileştirmesek yarışta çok arkaalarda

kalırız. Kuka, Siemens, Schneider gibi dünya devleri bunun otomasyon robot sistemlerinin, çipli dünyalarının, mekaniğinin ve elektroniğinin içinde. Çinliler ise hem robot kolları hem de yazılımı ucuza mal ettiler. Öylesine sert bir yarış... Burada bizim yapabileceğimiz en iyi şey, katma değeri en yüksek iş olan yazılım. Bunu da millileştiremezsek karanlık fabrikalardan beklediğimiz işlevi elde edemeyiz. Maliyetleri de çok yüksek olur. Millileşmenin önce yazılımdan başlaması gerekir" diye konuştu.

Türkiye'nin; tarımda Endüstri 1.0, eğitimde 2.0, sanayide ise 2.5 seviyesinde olduğunu ve her alanda 4.0 seviyesine ulaşmayı hedeflediğini vurgulayan EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Sevinçli, bunun da ancak eğitimle ve katma değeri yüksek ileri teknoloji ürünlerinin üretimiyle mümkün olabileceğini gündeme getirdi.

İzmir İktisat Kongresi anma etkinliğinde ayrıca EBSO Meclis Üyesi Atınç Abay, Yerli Malı ve Türk Tekstili oturumunu yönetti. Yazılım Sanayicileri Derneği Başkanı Doğan Ufuk Güneş de Türkiye'de yazılım sanayi ve bilgi ekonomisinin gücü konusundaki görüşlerini katılımcılarla paylaştı.





EGİAD yeni yönetimiyle EBSO'da

Ege Genç İş adamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Aslan ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ı ve Yönetim Kurulu Üyelerini ziyaret etti. EGİAD 15. Dönem projeleri ile ilgili bilgi aktarılan toplantıda iki kurum arasında gerçekleşebilecek

işbirlikleri ve projeler değerlendirildi. EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, EGİAD ile EBSO arasındaki köklü ilişkilerin süreceğini, güç birliği içinde gerçekleştirilecek ortak çalışmalarla İzmir, Ege ve Türkiye ekonomisine katkı sağlamaya devam edeceklerini ifade etti.

Dış ticaret, imalat sektörünün sırtında

Türkiye'nin 2018 yılındaki 168 milyar dolarlık ihracatının 158 milyar dolarını, 223 milyar dolarlık ithalatının da 176 milyar dolarını imalat sektörü gerçekleştirdi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden yapılan derlemeye göre, 2018'de toplam 168 milyar 23 milyon 391 bin dolar ihracat, 223 milyar 39 milyon 38 bin dolar da ithalat yapıldı.

İhracatın yüzde 93.9'una denk gelen 157 milyar 805 milyon 675 bin dolarlık kısmı imalat sektörüncü yapılırken, söz konusu sektörün ihracatı önceki yıla göre yüzde 7.2 artış kaydetti.

Geçen yıl tarım ve ormancılık sektörünün ihracatı 2017'ye göre yüzde 5.1 artarak 5 milyar 558 milyon 172 bin dolara, balıkçılık sektörü ihracatı yüzde 7.7 artarak 486 milyon dolara yükselirken, madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün ihracatı da yüzde 3.1 azalarak 3 milyar 399 milyon 809 bin dolara geriledi.

İthalatın da yüzde 78.9'luk payına denk gelen 175 milyar 975 milyon 996 bin doları imalat sektörüncü gerçekleştirildi. Sektörün 2018'de ithalatı önceki seneye göre yüzde 7.7 geriledi.

2018'de ithalatın yüzde 13'ü madencilik ve taş ocakçılığı sektörüncü yapılırken, 2017'de 26 milyar dolar olan sektörün ithalatı 2018'de yüzde 11.1 artarak 29 milyar dolara çıktı. Tarım ve ormancılık sektörünün ithalatı da yüzde 3.3 artarak 9 milyar 284 milyon 103 bin dolara yükseldi.

Tüketim malı ithalatı yüzde 19.7 azaldı

Öte yandan dış ticaret rakamları geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre incelendiğinde ara ham madde malı ihracatının yüzde 8.6 artarak 79 milyar 328 milyon 438 bin dolara ulaştığı görüldü.

Geçen yıl tüketim malı ihracatı yüzde 4.9 artarak 68 milyar 66 milyon 396 bin dolara, sermaye malı ihracatı yüzde 8.1 artarak 19 milyar 845 milyon 839 bin dolara çıktı.

Ara ham madde malları ithalatı yüzde 0.8 azalarak 170 milyar 44 milyon 135 bin dolara, sermaye malı ithalatı yüzde 11.5 azalarak 29 milyar 301 milyon 178 bin dolara, tüketim malı ithalatı da yüzde 19.7 azalarak 22 milyar 876 milyon 454 bin dolara geriledi.



Esen'den Meclis temennileri

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, açılış ve başkanlık sunuşlarında, yılın ilk Meclis toplantısına acı bir haberle başlamak durumunda kaldıklarını söyledi. Yönetim Kurulu Başkanımız Ender Yorgancılar'ın çok değerli babası, 1984 ve 1992 yılları arasında Odamızda da Meclis üyeliği yapan duayen sanayici büyüğümüz İsmet Yorgancılar'ın vefat ettiğini söyleyerek, merhuma Allah'tan rahmet, ailesi ve yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diledi. Sanayiye hizmetlerinden dolayı ayrı, sosyal sorumluluk alanında İzmir'e kattığı değerlerden dolayı ayrı olarak şahsı ve EBSO Meclisi adına merhuma şükranlarını sundu.

Bilindiği üzere geçmiş dönemlerde Meclisimizde görev yapmış büyüklerimizin vefatı sonrasında bir anma filmi yaptıklarını, Yönetim Kurulu Başkanımızın bugün aramızda olmaması nedeniyle duayen sanayici İsmet Yorgancılar için anma filmi Şubat ayı meclis toplantısında paylaşacaklarını dile getirdi.

2019 belirsizliklerle başladı

Esen, 2019'u yeni sıkıntılarla ve belirsizliklerle karşıladığımızı, devredilen so-

runlara ek olarak, ABD Başkanı Trump'ın küresel ekonomiye yön verme hamlelerindeki değişken tavrına Türkiye üzerinden de şahit olduklarını, attığı tweet ile ABD Başkanı Donald Trump'ın, "gerektiği takdirde Türkiye'yi ekonomik olarak mahvedeceğiz" açıklamasından 24 saat sonra, karşılıklı görüşmelerin hemen akabinde; Türkiye'yle ekonomik ilişkilerin genişlemesi için büyük potansiyel olduğu ifadelerinin, ilişkilerin ve kişilerin nedenli değişken bir yapıda olduğunu açıkça ortaya koyduğunu söyledi. Uluslararası ilişkilerin ince bir çizgide yürümesinin öngörülemez liderlerle daha da zorlaştığını, Suriye meselesinden doğan bu tweet odağından baktığımızda, 2019'un jeopolitik konular başta olmak üzere, uluslararası ticaret hareketleri alanında geçeceğinin henüz yılın ilk günlerinden anlaşıldığını söyledi.

Amerika Birleşik Devletleri'nde Meksika sınırına örülmek istenen duvar sebebiyle Federal Hükümetin rekor süre uzunlukta kapalı kaldığını hatırlatan Esen, ABD'nin Çin ile olan ticaret savaşlarının aşılmasına yönelik atılan adımlara rağmen, hala ufukta ilişkilerin ne şekilde ilerleyeceğine dair bir netlik görünmediğini söyledi.



Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, 2019 yılının jeopolitik sorunlar başta olmak üzere belirsizliklerle başladığını belirtirken, sıcak gündemin ülkemizi de yakından ilgilendirdiğini söyledi.



Esen, tüm bunlara ek olarak, Brexit Anlaşmasının İngiliz Parlamentosunda yapılan oylamayla reddedilmesinin, ihracatımızın yarısını yaptığımız AB ile tam anlamıyla yeni bir belirsiz sürecin kapılarını araladığını, ekonomiye yön veren ülkelerin her birinin kendi içinde zorlu bir dönemden geçtiğini dile getirdi.

Huzur ve güven şart

EBSO Meclis Başkanı Esen, küresel ekonomik ve politik gelişmelerin görüldüğü en önemli toplantılardan biri olan Dünya Ekonomik Forumu'nun, bu yıl Küreselleşme 4.0 ana temasıyla Davos'ta gerçekleştirildiğini hatırlatırken, Sanayi 4.0'ın getireceği kapsamlı değişimler ekseninde, küresel ölçekte her anlamda yeniden yapılandırmaya duyulan ihtiyaçların detaylı olarak ele alındığı toplantıda, Amerika Birleşik Devletleri-Çin ticaret savaşı, Brexit, Venezuela'nın durumu gibi konular ön plana çıkarken, robot teknolojisi, yapay zekâ ve dijitalleşmenin küresel yansımalarının ele alındığını, toplantıda özellikle barış olmadan ekonomik ve sosyal gelişmenin mümkün olmayacağını vurgulanmasının da dikkat çekici olduğunu söyledi.

Barış ve güvenliğin tam olarak tesis edilmeden ekonomik gelişmenin sağlanamayacağını, ekonominin kötüleşmesinin, politik olayların karmaşıklaşmasına, politik olayların karmaşıklaşmasının da ekonominin daha da kötüye gitmesine yol açan zincirleme bir etki yarattığını, bunun son örneğine Venezuela'da tanık olduklarını söyledi. Esen, ekonomisi uzun zamandır oldukça kötü durumda olan ülkenin son safhada politik karmaşasıyla dünyanın gündeminde olduğunu, yeni bir iç savaş ihtimaline kadar uzanan gelişmelerin, ekonomik güç dengelerini koruyamamanın nedenli kötü boyutlara ulaşabileceğinin de önemli bir kanıtı olduğunu söyledi.

Olumlu gelişmeler görelim

Salih Esen, 2019'un oldukça sıcak bir gündemde izleneceğine işaret eden bu gelişmelerin, ülkemizi de yakından ilgilendirdiğini, ne yazık ki yılın ilk ayında geriden gelen ekonomik göstergelerde iyileşmenin olmadığını, piyasalarda belirsizliğin ve kötümser beklentinin devam ettiğini vurguladı. Dolardaki düşüşe rağmen gerek hammadde ve gerekse finansman maliyetleri düşmeyen iç pazardaki daralma nedeniyle zor günler geçiren üreticimiz için Hükümet tarafından destekleyici adımlar gelmeye devam ettiğini ifade eden Esen, acı bir reçeteye gerek duymadan bu günlerin atltilmasını ve yerel seçim sonrası belirsizliklerin olumlu yönde gelişerek nefes almamıza imkân tanınmasını diledi.

Küresel ısınmanın öncü etkileri

Tüm bu yoğun gündem ve sorun içerisinde insanoğlu olarak hep ötelediğimiz iklim değişikliğinin etkileriyle özellikle bu kış zor günler yaşandığını, Antalya'da neredeyse bir kasırga derecesinde kuvvetli fırtına ve hortum felaketi sebebiyle çok ciddi zarar meydana geldiğini belirten Esen, hem Antalya'da, hem de Bodrum'da yaşamını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı ve sabır diledi.

Dünyayı bekleyen en önemli risklerin başında gösterilen küresel iklim değişikliği ile ilgili uzmanların ve Kandilli Rasathanesi'nin, ülke-

mizin de etkilenmeye başladığı konusunda uzun zamandır uyarılarda bulunduğunu, ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olmasının durumu maalesef daha da zorlaştırdığını, değişen ısı ve deniz seviyesi dengesi sebebiyle bu tür fırtına ve sel felaketlerinden İzmir ve diğer kıyı şehirlerimiz başta olmak üzere pek çok yerin etkilenmeye aday görüldüğünü söyledi. Esen, bu sorunun her ne kadar şu anda gündemde ilk sıralarda yer almasa da giderek daha ciddi düzeyde yer almaya başlayacağını, gerek kentimizin konumu, gerekse ülkemizin geneli bağlamında kapsamlı bir strateji ve tıpkı kentsel dönüşümde olduğu gibi yeniden yapılandırma politikası uygulamamız gerektiğini, hatta belki de yerel seçimler öncesinde konuşmamız gereken konuların başında gelmesi gerektiğini belirtti.

EBSO Ailesi

Esen, Meclis Üyesi Ergün Abaloğlu'nun Meclis toplantılarına devamsızlığı nedeniyle üyeliğinin sona erdiğini, yerine Herba Gıda Maddeleri İthalat ve İhracat Yağ, Yem ve Katkı Maddeleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. firmasını temsilen Özer Türer'in getirildiğini belirterek, Türer'e yeni görevinde başarılar diledi.

Meclis Üyesi Mustafa Sivridağ'ın İTOB Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığına seçildiğini haber veren Esen, kendisini tebrik ederek, görevinde başarılar diledi.





Dönmez: Sanayi ve üretim mutlaka desteklenmeli

“
Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, iş dünyasının yatırımlar için kaynak, üretim ve istihdam üzerindeki yüklerin azaltılması ihracat desteklerinin artırılması ile yapısal reform beklentilerini dile getirdi.”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Vekili Muhsin Dönmez, duayen sanayici İsmet Yorgancılar'ın vefatı dolayısıyla ailesine ve yakınlarına başsağlığı, merhuma Allah'tan rahmet dileyerek, İsmet Yorgancılar'ın bıraktığı bayrağı üç evladının en iyi şekilde dalgalandırıp, sanayi yatırımlarını devam ettireceklerine inandığını söyledi.

Dönmez, Türkiye ekonomisiyle ilgili düzenlenen Ekonomi Şurası'na, Ege Bölgesi'ni temsilen Yönetim Kurulu Başkanımız Ender Yorgancılar'ın katılarak bir konuşma yaptığını, kamu-özel sektör diyalog mekanizmasının güzel ve etkin bir örneği olarak gerçekleştirilen toplantıda bölge ve Türkiye konularının masaya yatırıldığını dile getirdi.

İş dünyasının beklentileri

Toplantıda; finansmana erişimdeki sıkıntının giderilmesi, piyasadaki nakit sıkışıklığı, kredi faizlerinin yüksekliği, reel sektörün

krediye ulaşımındaki güçlükler, istihdam üzerindeki yüklerin azaltılabilmesi için Cumhurbaşkanımızın talimatıyla kamu-özel sektör iştişare mekanizmasının etkin çalıştırılması, yüksek enflasyon döneminde çıkan peşin verginin kaldırılmasıyla yatırım iştahının artacağı, SGK ödemelerinin bir yıl süreyle ertelenmesinin piyasaya olumlu yansıtacağı, Gümrük Birliği'nin güncellenmesinin önceliklendirilmesi ve vize sorununun çözülmesi, çevreye katkısı bakımından geri dönüşüm firmalarının enerji, altyapı ve finansman araçları konularında teşvik kapsamına alınması, İzmir'de Oda ve Borsalarca kurulacak Ar-Ge ve inovasyon merkezlerinin teknopark desteklerinden faydalanması, Oda ve Borsa üyesi iş insanlarının da ticari uyumsuzluklarda arabulucu olabilmesinin sağlanması, Kemalpaşa Lojistik Merkezi'nin Oda ve Borsaların da temsil edildiği lojistik ihtisas OSB yapısında bir müteşebbis heyet ile yönetilmesi, Denizli'nin Aliğa Nemrut

Limanı'na kesintisiz demiryolu bağlantısının bölge ticaret ve ihracatına önemli katkı sağlayacağı, yat turizminde de konaklama sektöründe yapılan KDV indiriminin uygulanması konularının dile getirildiğini söyledi.

Dönmez, genel olarak aktarılan konular arasında da iş dünyasının isteklerinin; Eximbank ve Kalkınma Bankası'nın yeniden yapılandırılması, KGF mekanizmasının tekrar hayata geçirilmesi, teşvik sisteminin revize edilmesi, tarımda girdi fiyat kontrolünün gerçekleştirilmesi, yerli makine ve teçhizat yatırımlarında kredi veya leasing finansman modeli için yüzde 50 faiz desteği sağlanması, hakedişler ve KDV iadelerinin bir plana bağlanması, nakden ödenemeyecek tutarlar için orta vadeli devlet tahvili, alacak temliki veya kredi garantisi verilmesi, Katma Değer Vergisi'nin yeniden gözden geçirilmesi, Fiyat Farkı Kararnamesi çıkartılarak firmalara ödenecek fiyatların güncellenmesi, Suriyeli iş gücü ve iş adamlarının kayıt içine alınması konuları olduğunu belirtti.

Ekonomiye destekler

2019 yılı destekleri için özel kesim taleplerde bulunurken, hükümetimizin de yeni yıl öncesinde ve hemen sonrasında bazı önemli destek paketlerini açıkladığını, yılbaşından itibaren elektrik fiyatlarında, konutlarda ve küçük orta ölçekli işletmeler ile ticarethanelerde kullanılan doğal gazın fiyatında yüzde 10'luk indirimle gidildiğini, 2019 ve 2020 yıllarında ilk defa işe alınacak her işçinin asgari ücret üzerinden tüm sigorta ve vergi giderlerinin devlet tarafından üstlenileceğinin, kadın, genç ve engelli istihdamındaki teşvik süresinin 12 aydan 18 aya çıkartılacağını, imalat sanayinde 2019 yılı boyunca Ar-Ge faaliyetlerinde süre sınırı olmaksızın yeni makine ve teçhizat alımlarında KDV alınmayacağını, bölgesel istihdam teşvikinin bir yıl daha uzatılacağı, 51 il ve 2 ilçede işverenlere sağlanan 6 puanlık SGK teşvikinin devam edeceğinin, asgari ücret des-

teğinin 2019'da 12 ay boyunca devam ettirileceğinin, 1 Ocak itibariyle çok tehlikeli sınıfta yer alan, 10'dan fazla çalışanı bulunan ve son 3 yıl içerisinde ölümlü ve sürekli iş görmezlikle sonuçlanan iş kazası bulunmayan işyerlerinde çalışanların işsizlik sigortası işveren payının bir sonraki takvim yılından geçerli olmak üzere 3 yıl süre ile yüzde 1 olarak alınacağını, sigorta prim teşviki uygulaması kapsamında 500 ve üzeri sigortalı çalıştıran iş yerleri için 3 puan desteğinin 5 puana çıkartılacağını, 500'ün altında sigortalı çalıştıran yerler için ise 5 puan uygulamasının devam ettirileceğinin belirtildiğini söyledi.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından 10 Ocak günü KOBİ'lere yönelik önemli bir paket açıklandığını, KOBİ değer kredisi destek paketine 13 bankanın destek verdiğini, yıllık cirosu 25 milyon TL'nin altında olan mikro ve küçük ölçekli KOBİ'lere yönelik finansman imkânının sağlanması yönünde önlem alındığını, imalat ve ihracat sektöründeki şirketlere azami 1 milyon TL, diğer sektörlerde azami 1 milyon 500 bin TL destek verileceğini söyledi. Dönmez, paketin tutarının 20 milyar TL olduğunu, 40 bin işletmeye 6 ay ödemesiz kredi için yüzde 1.54 faiz uygulanacağını belirtti.

Küresel ekonomide riskler ve fırsatlar

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Vekili Dönmez, 2019'da küresel ekonomide yaşanan değişikliklere bakıldığında; birinci sorun olan yavaş büyümenin, yüzde 3.5'ten, yüzde 2.9'a düşmesinin beklendiğini, yumuşak bir inişin söz konusu olduğunu, sıkılaştırma politikalarının gündeme geleceğini, finansmana erişim ve teminin zorlaşacağını, finansmana erişimin pahalı hale geleceğini, yavaşlayan ticaret hacminin yüzde 3.8'den, yüzde 3.6'ya ineceğini dile getirdi. Dönmez, aynı durumun Avrupa Birliği'nde de söz konusu olduğunu, Avrupa Birliği'nde daralma yaşanacağını, büyümenin yüzde 1.9'dan, yüzde 1.6'ya düşece-

ğini, Brexit sonrası dağılma ihtimali bulunduğunu, ilk yarıda biraz parasal genişleme olabileceğini, İtalya batık bankalarının kredi oranı konusunda zorluklar yaşayacağını, Avrupa genelinde borç krizinin gündeme geleceğini belirtti.

Muhsin Dönmez, gelişmekte olan ülkelerdeki duruma bakıldığında; pazarın öne çıkan ülkesinin Çin olduğunu, dünya geneline göre yüksek, ama geçmişe göre bir daralma yaşayacağını, büyümesinin yüzde 6.5'ten, yüzde 6.2'ye ineceğini, Çin dışında gelişmekte olan ülkelerde büyümenin yüzde 4.2 olduğunu söyledi.

2019'da riskler ve fırsatlara bakıldığında; küresel ekonomide ABD Başkanı Trump'ın öngöremeyen kararlarıyla karşı karşıya olunacağını, küresel ekonomide daralmanın, küresel piyasalarda dalgalanmanın, ticari korumacılığın olacağını, Brexit belirsizliğinin, yaptırımların devamının, küresel borçluluk artışının, ticaret savaşlarının derinleşmesinin, ikinci çeyreğin belirleyici olmasının, Çin ekonomisindeki yavaşlamanın, jeopolitik ve jeo-ekonomik risklerin beklendiğini ifade etti.

Türkiye de etkilenir

Dönmez, Türkiye açısından fırsatlar ve risklere bakıldığında; fırsatlar kısmında, FED'in politikasında bir yumuşama beklendiğini, petrol fiyatlarının düşük seyretmesinin olumlu bir şey olduğunu, turizm gelirlerinde artış yaşanabileceğini, yabancı sermayenin gelişmekte olan ülkelere olası yönelişinden katkı sağlayabileceğimizi belirtti. Riskler kısmında; Avrupa Birliği ve küresel ekonomide beklenen daralmanın iç talepte de daralmayı artırması, reel sektör krizinin derinleşmesi, yeni yatırımların olmaması, kurlarda yeniden artış riskinin devam etmesi, dış politikada olası bir krizin ve krizin bankalara sıçraması, uzun vadeli çözümlerin ötelenmesi, yapısal reformların yapılmaması, jeopolitik riskler olarak sıralanabileceğini dile getirdi.

Küresel mega eğilimlere bakıldı-



ğında; Dünya Ekonomik Forumu tarafından hazırlanan 2019 global riskler raporu için yaklaşık bin uzman ve karar vericinin görüşlerinin alındığını, buna göre; 2019 yılının en acil riski olarak artan jeopolitik ve jeo-ekonomik gerilimlerin gösterildiğini, 2019 yılında ilk 5 mega eğilimin; iklim değişikliği, yükselen siber bağımlılık, toplumsal kutuplaşmada artış, artan gelir ve refah eşitsizliği, milliyetçiliğin tüm dünyada artması olarak ifade edilebileceğini söyledi.

Sektörler alarm veriyor

Muhsin Dönmez, Odamız tarafından son yapılan ekonomik değerlendirme anketimize 154 üyemizin katıldığını, katılımcıların sektörel dağılımının; yüzde 13 demir-çelik, yüzde 14 çeşitli imalat sanayi, yüzde 14 elektrik, makine, gıda olarak sınıflandırıldığını belirtti. Anket sorularından birinin; "Sektörünüzde 2017-2018 yıllarındaki değişim nedir?" olduğunu, 2017'de küçüldü diyenlerin yüzde 14.2, 2018'de küçüldü diyenlerin yüzde 43.5, 2017'de sektörümüz büyüdü diyenlerin yüzde 41.7, 2018'de sektörümüz büyüdü diyenlerin yüzde 24, 2017'de değişmedi diyenlerin yüzde 44, 2018'de değişmedi diyenlerin yüzde 32 olduğunu ki buna göre; 2018'de 2017'ye göre her sektörde ciddi bir daralma, küçülme söz konusu olduğunu vurguladı.

"Kendi firmalarınız açısından nasıl geçti?" sorusuna, yüzde 35'i ciromuz arttı, kâr azaldı, yüzde 28 hem ciro hem kâr arttı, yüzde 27 ciro ve kâr azaldı, yüzde 6.5 değişiklik olmadı, yüzde 19 ciro düştü kâr arttı yanıtının verildiğini ifade etti. "2018

yılı ekonomik gerçeklemlere ilişkin düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna yüzde 42 kötü, karamsar bir tablo, yüzde 29 orta, yüzde 24 çok kötü, yüzde 4.5 iyi yanıtını verdiğini, "2019 yılı ilk yarısında ekonominin koşullarına ilişkin beklentileriniz nedir?" sorusuna yüzde 46 çok kötü, yüzde 29 orta, yüzde 19.5 çok kötü, yüzde 3.9 iyi, yüzde 0.6 çok iyi yanıtının verildiğini belirtti.

Dönmez, "2019 yılı ilk yarısında en öncelikli stratejiniz ne olacak?" sorusuna yüzde 11 küçülmeyi önlemek, yüzde 13.6 minimum stok ile çalışmak, yüzde 29.2 maliyeti düşürmek, yüzde 32.5 yeni dış pazarlara yönelmek, yüzde 1.9 dijitalleşme altyapı çalışmaları için pay ayırmak, yüzde 2.6 sermaye yapısını güçlendirmek, yüzde 9 iç pazar satışını arttırmak için stratejiler geliştirmek şeklinde yanıt verdiğini söyledi.

"2019 yılı ilk yarısında Türkiye ekonomisini etkileyebilecek en önemli ekonomik gelişme ne olabilir?" sorusuna yüzde 25 artan maliyetlerin kapasiteyi daraltması, yüzde 14 konkordato kaynaklı zincirleme domino etkisi gibi yanıtların verildiğini, "Hükümetten beklentiler" sorusuna ise; ekonomide ve dövizde istikrar, faizlerin düşürülmesi, yerli üreticinin desteklenmesi, ihracatta desteklerin artırılması ve yapısal reformların bir an önce yapılması yanıtlarının verildiğini dile getirdi.

Dönmez konuları değerlendirdi

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Vekili Muhsin Dönmez, meclis üyesi sanayicilerin gündeme getirdiği ko-

nuları değerlendirdi. Mustafa Dirin'in dile getirdiği model fabrika çalışmasının Bursa'da henüz başlamadığını, Ankara'da ise bir deneme çalışması başladığını ama dijitalden daha ziyade yalın olarak deneme eğitimleri verdiklerini söyledi. EBSO olarak model fabrika konusunun takipçisi olduklarını ancak kaynaklarımızı da verimli kullanmamız gerektiğini düşündüklerini, zira model fabrikayı yapmış olmak için yapmak istemediklerini, İZKA ve birtakım kuruluşlar destekli proje yaparak, Odamızın kaynaklarını minimum harcayarak bu projeye hayata geçirmek için çalışma yaptıklarını söyledi.

Ülkemizde verilen eğitimin kalitesinin ortada olduğunu söyleyen Dönmez, en kısa sürede bize uygun eğitim sisteminin hayata geçirilmesini ümit ettiklerini söyledi.

Davut Yanık'ın dileğini not aldıklarını söyleyen Dönmez, Erdoğan Çiçekçi'nin dile getirdiği plastik poşet konusunun tam bir kara mizah olduğunu, Avrupa Birliği standartlarını sağlayabilmek için çalışmalarını dayatma şeklinde, üreticiyi zor durumda bırakacak şekilde bir anda uygulamaya koymak yerine daha planlı programlı, geçiş süreci olan, zaman tanıyan bir sistem içinde yapılması gerektiğini belirtti.

KGF kredileri konusunda Mehmet Karahaliloğlu gibi düşünmediğini, gerçekten ihtiyaç sahibine verildiği zaman can suyu olduğunu, Odamız'ın verdiği kredilerin 3 milyon TL'sinin geri döndüğünü, o nedenle KOBİ niteliği taşıyan herkese değil, ihtiyaç sahibi üreticiye verilmesinde fayda gördüğünü ifade etti.

SANAYİNİN

GLOBAL ÖLÇEKTE ÜRETİM VE MARKALAŞMASINDA

İLK ÇÖZÜM ORTAĞI



ARAŞTIRMA • GELİŞTİRME • BELGELENDİRME • EĞİTİM • BİLGİLENDİRME



EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

www.ebso.org.tr



Sanayicinin gündemi sektörler ve ekonomi

Türkiye'nin gündeminde yerel seçimler nedeniyle siyasi partiler ve adaylar arasındaki rekabetin ön plana çıktığı, yakın coğrafyamızdaki gelişmelerin küresel aktörler arasında güç mücadelesine dönmesinin yansımalarının daha fazla konuşulduğu ortamda Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi sanayiciler, sektörel gelişmeler üzerinden dikkatleri ekonomiye çekti. Sanayi 4.0 kapsamında akıllı fabrikaların hayata geçirilmesine yönelik adımlar atılması gerektiğini belirten sanayiciler, mesleki eğitimin de bu kapsamda ele alınmasını, iyi örneklerin çoğaltılmasını savundu. EBSO Meclis

Üyeleri, yasal düzenlemeler yapılırken sanayinin durumu, daha önce teşvik verilen yatırımların ve piyasaların işleyişinin dikkate alınmasını da isterken, ekonominin güçlenmesinin ancak yatırım, üretim ve istihdam artışıyla mümkün olabileceğini, ihracatın da desteklenmesini vurguladı.

EBSO Meclis Üyeleri, duayen sanayici ve EBSO'da 1984-1992 yılları arasında meclis üyeliği yapmış, aynı zamanda Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın babası İsmet Yorgancılar'ın vefatı dolayısıyla duydukları üzüntüyü ifade ederek Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'a da başsağlığı diledi.

Mustafa Dirin

Akıllı fabrikalara odaklanalım

EBSO Meclis Üyesi Mustafa Dirin, Yönetim Kurulu Başkan Vekili Dönmez'in yaptığı konuşmada İzmir'de kurulacak oda ve borsaların Ar-Ge ve inovasyon merkezleriyle ilgili bir teşebbüsü olacağını ifade ettiğini, ancak odalara bağlı Ar-Ge ve inovasyon merkezlerinin ne yaptığını bilmediğini, bu işin biraz daha ileri boyutu olan Endüstri 4.0'la çalışan

akıllı fabrikaların yönetimi ve eğitimi konusu bulunduğunu söyledi. İzmir ve Bursa başta olmak üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın akıllı fabrikaların eğitimiyle ilgili bir okul, yaptırma arzusu bulunduğunu, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nın girişimleriyle Bursa'da Endüstri 4.0 Akıllı Fabrikalar Eğitim Atölyesi'nin açıldığını, bizim de en kısa sürede böyle bir atölyenin İzmir'de kurulması için konuyu gündemimize almamız gerektiğini söyledi.

Mesleki eğitim önemli

Mustafa Dirin, arkadaşlarına gönderdiği Köy Enstitüleriyle ilgili mesaja çok fazla olumlu geri dönüş ve teşekkür aldığını, toplumumuzda Köy Enstitüleriyle ilgili önemli bir açlığın olduğunu düşündüğünü, bu konuda artık bir şey yapılması gerektiğine inandığı için Yönetim Kurulu'ndan gereğini talep ederek, konu ile ilgili özel gündemli bir toplantının yapılabileceği hususunu dile getirdi.

Ocak ayında çıraklık okullarında karne dağıtım töreni yapıldığını, 47 tane çıraktan üç tanesi haricinde hepsinin teşekkür ve takdir belgesi alarak göğsünü kabarttıklarını belirten Dirin, çocuklara verdikleri eğitimin faydalı olduğunu düşündüklerini, çünkü takdir ve teşekkür belgelerinin, öğrencilerin aldıkları notlar neticesinde Milli Eğitim'den geldiğini belirtti. Mustafa Dirin, karne dağıtım töreninde Taner Telcioğlu'ndan bir konuşma yapmasını rica ettiğini, kendisini kırmayan Telcioğlu'nun çocukluğunda ve gençliğinde yaşadığı olayları anlattığını ve tüm öğrencilerin bu anlatılandan çok etkilendiğini söyleyerek, Telcioğlu'na teşekkür etti.

Davut Yanık İhracatın önündeki engeller kaldırılmalı

EBSO Meclis Üyesi Davut Yanık, sanayiciler olarak üretim yaparak, ürettikleri ürünleri iç ve dış pazarlarda satarak geçimlerini sağladıklarını, ancak son dönemlerde zor günler geçirdiklerini söyledi. Bilindiği üzere, ülkemize döviz kazandırmanın tek yolunun üretimden geçtiğini, bu nedenle üretim yaparak ihracat gerçekleştiren sanayicilerin desteklenmesi, yeni farklı teşvikler



Mustafa Dirin



Davut Yanık



Erdoğan Çiçekçi

verilmesi gerektiğini, zira ürettikleri ürünleri yurt dışına satamazlarsa döviz açığımızın kapanması ve ülkemizin kalkınmasının mümkün olmadığını belirtti.

Yanık, firmalarının 60'a yakın ülkeye ihracat gerçekleştirdiğini, bunu arttırmanın gayreti içerisinde olduklarını, ülke ülke dolaşarak, fuarlara katılıp yeni pazarlar aradıklarını fakat mevcut satış yaptıkları ülkelerde bazen engellerle karşılaştıklarını ve ticaret yapmanın zorlaştığını söyledi.

Tekpan firması olarak Ürdün'e 2011 yılından beri ihracat gerçekleştirdiklerini, 2015 yılından itibaren bir firma ile bayilik anlaşması ile iş yaptıklarını fakat bayinin uyarısıyla Türkiye ve Ürdün arasında imzalanmış ortaklık anlaşmasının 21 Kasım 2018'de feshedildiğini öğrendiklerini, EUR.1 dolaşım sertifikasıyla ihracat yapabiliyor olduğumuz için vergi muafiyeti söz konusuysen, bu anlaşmanın feshedilmesi dolayısıyla MFN vergi oranlarının Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olan ülkelerin Genel Gümrük Tarifesi Anlaşması (GATT) doğrultusunda uygulanmaya başlandığını, dolayısıyla şu an ürünleri için uygulanan verginin yüzde 30 gibi yüksek bir oran olduğunu söyledi. Davut Yanık, karşılaştıkları, bu durum doğrultusunda ticari ilişkilerimizin güçlü olmasına rağmen ihracat faaliyetimizin durma

noktasına geldiğini, konuyla ilgili görüştüğü Ürdün Ticaret Ataşemizi Nil Gökçe'nin, Sanayi Odalarının, Ticaret Bakanlığı nezdinde girişimde bulunarak duruma çözüm getirebileceğini iletmesi nedeniyle gereği hususunu Yönetim Kurulu'ndan rica ettiğini söyledi.

Erdoğan Çiçekçi Poşetteki belirsizlik ambalajı vuruyor

EBSO Meclis Üyesi Erdoğan Çiçekçi, plastik poşet üreticilerinin son çıkan kanun ile fevkalade sıkıntıya olduklarını, en kısa sürede komite toplantısı gerçekleştirerek yaşadıkları sıkıntıların çözümü konusunda Meslek Komitesi kararı ile Yönetim Kurulu'ndan talepte bulduklarını ve Yönetim Kurulu'nun da gereği hususunda Bakanlık nezdinde girişimde bulunduğunu belirterek, teşekkür etti.

İlgili kanunun torba ile poşet arasındaki farkı tam olarak ortaya koymadığını, poşetin bir malzemeyi taşıma amaçlı üretildiğini ve taşımayı kolaylaştıran tutma yeri bulunduğunu torbanın ise taşıma amaçlı kullanılmadığını söyledi. Çiçekçi, 01.01.2019 tarihine kadar poşetin Türkiye'de bedelsiz olarak alışverişlerde verildiğini, 30-35 milyar adet kullanımını bulunduğunu, ancak 01.01.2019'dan itibaren Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa bedelsiz olan maldan

para alınması yönünde kanun çıkartıldığını belirtti.

Bu uygulamanın Avrupa'da 2013 yılında konuşulmaya başlandığını, Avrupa Birliği mevzuatında başlamasıyla 2015'te karar altına alındığını, yönetmeliğin kanun gibi olması neticesinde 2015'ten 2018 yılına kadar Avrupa'nın bütün AB ülkelerinde bu uygulamanın yapıldığını hatta AB ülkesi olmayan Fas'ın bile bu uygulamanın içine girdiğini dile getirdi. Çiçekçi, 27.12.2017 tarihinde bu yönde bir uygulama çıkacağını belirterek, üyelerden görüş talep ettiklerini, ancak hiçbir üreticiden yanıt alamadıklarını belirtti.

Tartışmalar sürüyor

Erdoğan Çiçekçi, çevre açısından bu uygulamanın doğru olduğunu ama plastik poşetlerin doğaya insanlar tarafından bırakıldığını, o nedenle kültür ve eğitim eksikliğimizin bir kez daha ortaya çıktığını söyledi. Şu anda yüzde 50 oranında poşet üretiminin bittiğini, bazı marketlerin belli bir alışverişte bez torba hediye ettiğini, bazı marketlerin ise plastik poşet karşılığı aldıkları 25 kuruşu fişe işlemeyerek hatalı uygulama yapıldığını dile getirdi.

Konuya ilişkin geçen sene Danimarka'da yayımlanan ciddi bir çalışma bulunduğunu, ilk bakışta çevre adına çok doğru görünen bu uygulama yıllar bazında incelendiğini, plastiğin yerine konulacak çok da iyi alternatifler olmadığını, plastiğin yerini kağıtla doldurma gibi bir çalışmanın da doğru olmadığı, her iki ürünün de kendine göre artı ve eksileri bulunduğunu ama bunun da münakaşa edilen bir konu olduğunu söyledi.

Bertaraf önemli

Kanun çıkmadan önce 2 milyar adet poşetin ücretsiz verildiğini, özellikle hipermarketlerin 3.5-4 milyar TL civarında masraf kalemi olan poşetin, uzun mücadelelerin

sonunda çevreci mantığıyla da örtüştüğü için bugün masraf kalemi olmaktan çıktığını, yerini bez torbanın aldığını yine bir şekilde farklı bir masraf kaleminin çıktığını ama en azından poşet çevre kirliliğinden kurtulmuş olacağımızı söyledi. Çiçekçi, yapılan uygulamanın geri dönüşüm ayağını Türkiye'nin bir şekilde düzenlemesi gerektiğini, dünyada geri dönüşümü olan her şeyin kıymetli birer malzeme olarak görüldüğünü ama ne yazık ki ülkemizde her türlü katı atık bertarafıyla ilgili kanun ve yönetmelikler çıkmasına rağmen, en büyük şehirlerimizden bir tanesi olan İzmir'de katı atık bertaraf tesisi bulunmadığını, atıkların gömülerek bertarafının gerçekleştirildiğini, bunun iptidai bir yöntem olduğunu belirtti.

Sanayici yok sayılıyor

Plastik sektörünün Türkiye'de 37 milyar dolarlık iş hacmine sahip olduğunu, 11 bin faal firma bulunduğunu, 250 bin kişinin çalıştığını, direkt ve dolaylı 12 milyar dolar ihracatı bulunduğunu, dünyada 6'ncı, Avrupa'da 2'nci olan başka bir sektör bulunmadığını belirtti. Çiçekçi, böyle bir sektörün ülkemiz için önem ve ağırlığını kesinlikle unutmamak için 600 milyon dolar cirosu, 2 bin faal firması olan, 20 bin kişi istihdam eden, 300 bin ton plastik işleyen poşetçilere çıkarılan kanun ile 'kapını kapat' denildiğini, bir taraftan çevre düşünülürken bir taraftan sanayicinin yok sayıldığını, bunun yine bir Türk uygulaması olduğunu, devletin buna aracılık yaparken bir yıl önce aynı sektöre teşvikler verdiğini unutmamak gerektiğini söyledi.

Erdoğan Çiçekçi, gıda ile temas eden sebze, meyve, şarküteri reyonlarında kullanılan şeffaf poşetlerin Türkiye'de mevzuat yazılırken çift katına 15 mikron olarak yazıldığını ama AB'de çift katı 30 mikron kullanımında bulunduğunu, dolayısıyla incecik zar

gibi bir torba kullanılacağını, Mart sonunda bunun da kontrolünün başlayacağını belirterek, bunun gibi 9 maddenin düzenlenmesi konusunda Yönetim Kurulumuz'un Çevre ve Şehircilik Bakanlığı nezdinde girişim yaptığını söyledi.

Çiçekçi, 4 bin 500 sanayicisi olan bir Odanın yaptığı anketlere az yanıt gelmesinin her zaman sıkıntı duyulan bir konu olduğunu, en son ankete 154 firmanın katıldığını Dönmez'in dile getirdiği, bu firmaların gerçekten ciddi firmalar olduğunu ki bu ankete yanıt verdiğini düşündüğünü sözlerine ekledi.

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen de, Çiçekçi'nin gerçekten önemli bir konuya değindiğini ve yapılan uygulama ile kantarın topuzunun kaçtığını, Avrupalı sanayici de poşetin paralı olmasından rahatsız olsa da bizdeki durumun çok daha katı, sektörü kilitleyecek pozisyona geldiğini, poşet imalatı için yatırım yapan sanayici daha kötü duruma gelmeden yapılan yanlıştan en kısa sürede dönülmesini ümit ettiklerini söyledi.

Hayrullah Sorkun

TOBB sanayicilere eğitimle değer katıyor

EBSO Meclis Üyesi Hayrullah Sorkun, Ocak ayında TOBB'da gerçekleştirilen bir seminere katıldığını, dört gün süren hitabet sanatı, nezaket sanatı gibi çok güzel bilgilerin yer aldığı semineri bütün meclis üyelerine tavsiye ettiğini belirten Sorkun, Ankara'da kaldığı sürede yurt dışında bir Yüksek İslam Enstitüsüne TOBB tarafından öğrenci yurdu yapıldığını öğrendiğini, henüz bir tane meslek lisesi için yurt yapılmadığını, TOBB'un imam hatip lisesi yaptırması konusundan sonra bu yurt yapımı konusunun ayrıca değerlendirilmesi gerektiğini söyledi.

Seminerde kullanılan sunumun çok güzel hazırlanmış bir sunum olduğunu ancak bir bölümünde

iktidar partinin iyi yanları sınıflandırılırken, diğer yanda muhalefet partisinin kötü yanlarının sıralandığını, bu durumu eğitime söylediğinde, eğitmenin böyle bir şeyi kabul etmediğini, gece saat 22.00'de Hisarcıkloğlu ile bizzat görüşerek sunumda gördüğü sıkıntıyı aktardığını ve Hisarcıkloğlu'nun hemen konuya müdahale ederek sunumu düzelttiğini söyleyen Sorkun, bu nedenle teşekkürlerini iletti.

Hayrullah Sorkun, Odaların siyasette yer almadığını ancak EBSO Meclis Üyesi Barış Erel'in Bayraklı Belediye Başkanlığı için aday adayı olduğunu ve bu meclisten bir belediye başkanı çıkarmalarının güzel olacağı düşüncesi ile Meclis Başkanı'ndan destek talep etti.

Cengiz Kocagil

EBSO'nun bütçesi başarılı

EBSO Meclis Üyesi Cengiz Kocagil, başkanı olduğu Hesapları İnceleme Komisyonu'nun, Meclis adına her yıl bütçeyi incelediğini, Yönetim Kurulu'nun son derece sağlıklı bir şekilde giderlerde tasarruf yaparak gelirlerimizi arttırarak başarılı çalışmalara imza atıldığını söyledi. Kesin Hesap maddesinde de görüleceği üzere gelirlerimiz 19 milyon 500 bin, giderlerimizin 14 bin 100 TL'den oluştuğunu bunun 4 milyon 300 bin TL tasarruf gerçekleştirdiğimiz anlamına geldiğini vurguladı. Yapılan çalışmalar dolayısıyla Yönetim Kurulu Başkanımız Ender Yorgancılar başta olmak üzere tüm Yönetim Kurulu Üyelerine Meclis adına teşekkür eden Kocagil, 2019 yılına da aynı şekilde devam edilmesini diledi.

EBSOV Kadınlar Birliği'nin, İsmet İnönü Sanat Merkezinde, "8 kadın" oyununu çok başarılı bir şekilde sergilediklerini, 700 bileti satarak,



Hayrullah
Sorkun



Cengiz
Kocagil



Murat
Kurtalan

35 bin lira gelir elde ettiklerini, aynı oyunun 27 Şubat 2019 tarihinde Türk Eğitim Vakfı adına talep edildiğini, yine İsmet İnönü Sanat Merkezi'nde sergileneceğini belirterek, herkesin katkısını beklediklerini söyledi.

Murat Kurtalan

Mesleki eğitimde iyi örnekler devam etmeli

EBSO Meclis Üyesi Murat Kurtalan, 65 yıl öncesinde 28 Ocak tarihinde Köy Enstitülerinin kapatıldığını hatırlatırken, Türk olarak yarattığımız iyi sistemleri neden kendi ellerimizle mahvettiğimizi anlayamadığımız, dünyanın birçok ülkesinin halen köy enstitüsü sisteminin bazı bölümlerini uygulamaya devam ettiğini söyledi. Elbette 2019 yılında çocukların, sığır beslemelerini, marangozluk yapmalarını kast etmediğini belirten Kurtalan, her şeyde olduğu gibi zamansal olarak geçmiş uygulamaların modifiye edilerek günümüz koşullarına uygun hale getirilebileceğini belirtti. Son zamanda yapılan politikalar dahil hiçbir müzik aletinin sayısının yetmeyeceği kadar müzik aletinin 65 sene önce köy enstitülerinde bulunduğunu, üstelik bu aletlerin okullarda yapıldığını dile getirdi.

Marketlerde sebze alımlarında plastik poşet için para istenmezken, diğer mamulleri taşımak için poşet

almak durumunda kalındığını, poşet ücretli olmadan önce verilen poşetlerin evde çöp torbası olarak kullanıldığını, artık poşet ücretli olduğu için çöp poşeti satışlarında yüzde 100'e varan bir artış yaşanabileceğini söyledi.

Hatalı projelerden zamanında vazgeçilsin

Kurtalan, özel bir seyahatinde Çanakkale'de iki saat arabalı vapur beklemek durumunda kaldığını, sebebinin ise vapur kullanacak araçların azlığı nedeniyle sefer sayısının azaltılması olduğunu, bunu ülkemizdeki yap işlet devret modelinin ne kadar kötü işletildiğini anlatmak için dile getirdiğini söyledi. Bu modelle Yavuz Sultan Selim Köprüsü ile Kütahya'daki Zafer Havalimanı'nın da örnek olarak gösterilebileceğini, nitekim Zafer Havalimanı'na ön görülen yolcu sayısının yüzde 10'unun geldiğini, yüzde 90'lık kısmının devletin ilgili firmaya ödediğini belirtti. Aynı şekilde Yavuz Sultan Selim Köprüsü için de kim nasıl bir anlaşma yaptı ise geçmesi öngörülen araçların tamamı köprüyü kullansa bile yine yüzde 40'ını devletin ödemek zorunda kaldığını belirtti. Tüm bu örneklerle rağmen Çanakkale'ye köprü yapma projesinin başlatıldığını, öngörülen kullanıcı rakamının 45 bin olduğunu, oysa araç sayısının azlığı nedeniyle vapur seferlerinin bile azaltıldığını

dile getiren Kurtalan, eğer mümkün ise en kısa sürede bu yanlıştan dönülmesinde fayda bulunduğunu söyledi.

Hakan Ürün

Madencilik sektörü suçlanmayı hak etmiyor

EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Hakan Ürün, Odamız kurumsal yayını EBSO Haber'in son sayısında zeytin ile ilgili bir yazının kaleme alındığını gördüğünü ancak maalesef yeterli araştırma yapılmadan yazılan yazıda, Türkiye'de bugüne kadar alışlagelmiş şekilde nasıl madencilik suçlanıyorsa yine zeytinin düşmanı olarak madencilik sektörünün gösterildiğini söyledi.

Ürün, sanayici olarak bir başka sektörü bile bile kötülemenin doğru olmadığını, madencilik sektörünün bunu hak etmediğini, bu derginin tüm sanayicilere ulaştığı hususunun göz ardı edilmemesi, hazırlanan yazılarda ve dergide yer verilen konularda daha dikkatli davranılması gerektiğini belirtti.

Mehmet Karahaliloğlu

Krizden üretimle çıkarız

EBSO Meclis Üyesi Mehmet Karahaliloğlu, Yönetim Kurulu Başkan Vekili Dönmez'in sunumundaki TOBB'un düzenlediği Türkiye Ekonomi Şurası'nda KGF kredilerinin tekrar verilmesi talebi olduğunu dile getirdiğini, bunu hayretler içerisinde dinlediğini, çünkü 2017 yılının ortasında KGF kredilerinin 200 milyar TL olarak verildiğini, o zaman enflasyonun 9.5-10 civarında, faizlerin ise 11 civarında olduğunu ve krediler verilirken yapılan uygulamanın parasal genişleme olduğunu, bunun bir altyapısı bulunmadığını dile getirdiklerini belirtti.

2018 yılına gelindiğinde dolar 7 lirayı, hatta 7.26'yı gördüğünü, enflasyonun yüzde 24 olduğunu, 2017'de KGF kefaletli krediler verildiğinde şirketler batık durumda iken şimdi daha da batık durumda olduklarını, çünkü kredi alan firmaların, bu kredileri borçlarını kapatmak için kullandıklarını ifade ederek, bu krizden çıkabilmemiz için yapmamız gereken tek şeyin üretmek olduğunu vurguladı.

Karahaliloğlu, 150 milyar liralık gökdelenler, binalar yapacağımıza bunun 75 milyar lirasını fabrika yapımında kullansak, 75 milyar lirayı da çiftçimize destek verseydik bugün bu durumda olmayacağımızı düşündüğünü ifadeyle, Türk sanayicisinin ve Türk sanayinin artık desteksiz, yardımsız yaşayamaz hale geldiğini, herkesin ucuz kredi ve teşviklerin peşinde olduğunu ama bu şekilde devam edemeyeceğini ve edemeyenin de batması gerektiğini, başka türlü sağlam şirketleri kurtarmanın yolu olmadığını, ki Hükümetin de buna



Hakan
Ürün



Mehmet
Karahaliloğlu

izin vereceğini söyledi. 31 Mart'tan sonra 4 yıl daha seçim olmadığı için bu KGF kefaletli kredilerin gündeme geldiğini, 31 Mart'tan sonra tüm alacakların tahsiline çalışılacağını herkesin şimdiden önlemini alması gerektiğini dile getirdi.

Mehmet Karahaliloğlu, her bir insan için belirlenmiş bir hayat süresi bulunduğunu, gün gelince herkesin göçüp gideceğini, önemli olanın yaşarken mutlu olabilmek, kendini güvende hissedebilmek, evlatlarıyla, varsa torunlarıyla geleceğe umutla bakabilmek olduğunu dile getirdi. Bu ülkeyi ve bizi yönetenler, halka adalet, iyi eğitim sağlayabilirse, kendi çıkarları için halkı sömürmezlerse ve en önemlisi halk kendini özgür hissedebilirse başka hiçbir şeyin önemi olmadığını vurguladı.



OUTBOMB®

Markanızı açık havada patlatır.



Biz hazırız.
Peki ya siz?

We are ready. Are you?

OUTBOMB®

Markanızı açık havada patlatır.

Profesyonel ekibimiz ve tecrübemizle
sizi, **şehrin en iyisi** yapmaya hazırız.

Our professional team and experience is ready to make you the best in town.

+90 232 431 00 75

info@outbomb.com.tr

outbomb.com.tr

outbomb

İsmet Yorgancılar'a adına yakışır uğurlama



Türkiye'nin ilk el aletleri fabrikası İzeltaş'ın kurucusu ve onursal başkanı; hayata geçirdiği yatırımlar, sağladığı istihdam ve Türk sanayisine sunduğu katkıyla 7'den 70'e herkesin sevgisini kazanan duayen sanayici ve iş insanı İsmet Yorgancılar, çok sayıda kişinin katıldığı cenaze töreniyle son yolculuğuna uğurlandı.

İzmir'de 92 yaşında yaşama veda eden iş insanı İsmet Yorgancılar için Bostanlı Beşikçioğlu Camii'nde öğle namazını müteakip kılınan cenaze namazına İzmir Valisi Erol Ayyıldız, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı ve İzmir Milletvekili Hamza Dağ, AK Parti İzmir Milletvekili Necip Nasır, CHP İzmir Milletvekili Atilla Sertel, İzmir Emniyet Müdürü Hüseyin Aşkın, AK Parti İzmir

Büyükşehir Belediye Başkan

Adayı Nihat Zeybekci,

Ege Üniversitesi

Rektörü Prof. Dr.

Necdet Budak,

EBSO Meclis

Başkanı

Salih Esen,

İzmir

Ticaret

Odası

Yönetim

Kurulu

Başkanı

Mahmut

2100

yılında İzmir

İsmet Yorgancılar, EBSO Meclisi'nde bulunduğu dönemler içinde sadece ekonomiye odaklanmadı, vizyoner bir sanayici olarak İzmir'in gelecekteki konumuna ilişkin düşünce ve önerilerini de paylaştı: "2100 yılını düşünerek İzmir'e ikinci bir yerleşim alanı olarak dumansız, doğalgazlı, güneş enerjili yeni bir yerleşim merkezi kurulması şarttır.

Bir proje ile hem Bakanlık (o dönemde Bayındırlık ve İskan Bakanlığı) hem de Valilikçe yer seçimi çalışmalarına başlanılması gerektiğine inanıyorum."

Özgener, Meclis Başkanı Selami Özpoçraz, İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı İşinsu Kestelli, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Hakan Ülken, Ege Bölgesi Sanayi Odası önceki dönem Yönetim Kurulu ve Meclis Başkanları, Meclis Üyeleri, İzmir'deki sivil toplum kuruluşlarının başkan ve üyeleri, iş ve siyaset dünyasından çok sayıda isim ile Yorgancılar ailesine ait tüm şirketlerin çalışanları katıldı. EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, tüm aile fertleri ile birlikte taziyeleri kabul etti. Ailesinin fikir ve karar önderi İsmet Yorgancılar'ın cenazesi, kılınan cenaze namazının ardından Soğukkuyu Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Odağında yatırım, üretim, istihdam ve ihracat oldu

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda 1984-1992 yılları arasında Meclis Üyeliği görevinde bulunan İsmet Yorgancılar, kürsüye her çıktığında KOBİ'lerin mutlaka tanımlanması ve desteklenmesi, kalite ve standartlara uygun üretim, mesleki ve teknik eğitim çağrısında bulundu. Yüksek enflasyon ve faiz ortamında yatırım yapılamayacağını hatta mevcut fabrikaların bile kapanma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığını savunan Yorgancılar, ülkenin bütün yükünün yatırım yapanlarla tarım kesiminde çalışanların çektiğini, bu nedenle faizlerin düşürülmesiyle yatırım, üretim, istihdam ve ihracatın artacağını gündeme getirdi.

Dış ticarete ithalat lehine işleyen dengesizlik kadar Türkiye'de üretilen kaliteli mallar yerine ucuz ve kalitesiz ürün ithalatına karşı çıkan Yorgancılar, maliyet artışları, toplu sözleşmelerde sendikaların ücret baskısının yanı sıra işsizlik sorununa da dikkat çekerken, "Sanayici bugüne kadar daima kalite, üretim, istihdam, ihracat için her yıl kazancını işletmesine yatırıyor. Sanayicinin bu çabasına karşılık devletin, sendikaların hatta çalışan personelin de birlik ve beraberlik içinde uygulama yapması gerekir" dedi.

İsmet Yorgancılar, hem kamu hem de özel sektörde ücretlerin dengelenmesini, nitelikli personelin bir iş yerinde uzun vadeli çalışabilmesine yönelik imkanların yaratılmasını isterken, kıdem tazminatı konusuna da çözüm bulunması sürekli değiştiği konular arasında yer aldı.



Başarılarla dolu bir ömür

1927 yılında Aydın'ın Nazilli ilçesinde dünyaya gelen İsmet Yorgancılar, erken yaşta iş yaşamına atıldı.

1945 yılında yerleştiği İzmir'de iş hayatına yorgan dikerek başlayan Yorgancılar, 1968 yılında sanayiciliğe adım atarak Türkiye'nin ilk el aletleri üreticisi İzeltaş'ı kurdu. Sanayicilikteki başarılarına yıllar içinde yenilerini ekleyen Yorgancılar daha sonra Dövsä, Elburg, Elpaş markalarını yarattı.

1974 yılında cam sektörüne de adım atan Yorgancılar, Cam Merkezi San. ve Tic. A.Ş.'ye bağlı Yorum, Yorglas, Yorsan markalarını oluşturdu ve Türkiye'de binlerce kişiye istihdam sağladı.

Emeklilik düşüncesine karşı çıkan Yorgancılar, 2002 yılında şirketlerdeki görevlerini çocuklarına bırakarak kurduğu şirketlerinin onursal başkanı oldu. Sonrasında

tarım ve hayvancılık alanında üretim yapabileceği Yorbağ şirketini kuran Yorgancılar, Kemalpaşa'da 60 dönüm arazi üzerinde etlik piliç üretiminin yanı sıra karanfil, 5 dönüm alan üzerindeki bağda da çekirdeksiz kuru üzüm yetiştirdi. Bu tesiste ayrıca zeytinyağı üreten ve meyvecilik de yapan Yorgancılar, hobi bahçesinde organik sebze üretti. Ailesine ve gençlere sürekli girişimci ve çalışkan olmalarını öğütleyen Yorgancılar, İzmir iş dünyasında da sevilen ve sözün dinlenen bir iş insanıydı. Çalışkanlığının yanı sıra renkli kişiliği ile de tanınan Yorgancılar, iş imkanı sunduğu binlerce kişinin kalbinde ve ekonomi camiasında derin bir iz bıraktı.



Dünyayı tüketiyoruz



Enver OLGUNSOY
EBSO Meclis Üyesi

Evet, altını üstüne getirip, aç gözlülükle gezegenimizi bitiriyoruz. Avrupa'daki gıda savurganlığını yüzde 50 oranında azaltmayı hedefleyen AB, 2012 yılında harekete geçme kararı verdiğinde, tahminlere göre 89 milyon ton gıda maddesi israf ediliyordu. Fazla satın alındığı için aşırı yemek yapıldığından ya da kötü şartlarda muhafaza edildiğinden heba olup gidiyordu. Aslında, israf daha tarlada başlıyor, şekli, rengi bozuk diye hemen atılıyor, ambalaja bile giremiyordu. Üstelik ambalajlama da ayrı bir problem. Uygun olmayan ambalaj malzemeleri, uygunsuz taşıma koşulları nedeniyle de yüzde yirmi dolaylarında kayıp yaşıyordu.

AB bu amaçla "FUSIONS" olarak isimlendirilen projeyi uygulamaya

koydu. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), üniversiteler, sivil toplum örgütlerinin yar aldığı bu proje ile gıda israfına farkındalık yaratma, önlemeye çalışma için bir takım çalışmaları uygulamaya koydu.

ABD'nin tespitlerine göre ise, tüm dünya da 1.3 milyar ton yiyecek israf oluyor ve bunun maddi karşılığı 680 milyar dolar. Bu israf edilen gıda ile dünyadaki tüm aç bedenleri doyurmak mümkün. Aslında gıda maddelerini israf ederek aç insanların ağzından, boğazından yiyeceklerini alıyor çöpe atıyoruz. Ortalama bir ABD vatandaşı yıllık yaklaşık 1500 dolarlık gıda israf ediyor. Tabii buna bir de siyasilerin, kurumların yanlışları hatta bilerek yaptıkları uygulamalar sebep oluyor.



Örneğin her şeyin son kullanma tarihi var. Ve de mümkün olduğunca kısa. Nedenini söylemeye gerek yok, çabucak atılsın, yenisi alınsın. Suyun bile miadı var, balın var. Var oğlu var. Konumuz dışında ama, ben bir eczacı olarak neredeyse tüm ilaçların 3 yıl olan miadının, Sağlık Bakanlığı'nca verilirken hangi araştırmaya dayandırıldığını merak ediyorum. Tüm ilaçlar 3 yılda mı bozulur sizce?

Hiç mi 3 yıldan fazla dayanacak bir ilaç olmaz? Ancak biliyorum ki, ilacı piyasaya verirken üretici firma miadı belirliyor ve en kısa süreyi vermeyi hedefliyor.

Neyse, yine gıda israfına dönersek, en çok tahıllar israf ediliyor dünyada. Klasik israf nedenlerini tekrarlamaya gerek yok. (ihtiyaçtan çok almak, yanlış muhafaza etmek vs. gibi) Tost ekmeklerinin bile başı ve sonu ayrılarak çöpe atılıyor. Neden? O bölümlerden tost olmuyormuş. Bak sen gerekçeye. Neyse ki bir girişimci çıkmış onları topluyor su ve maya ilavesi ile mayalayıp, ismi de "toast beer" olan bira yapıyor.

Batılı "şık yemek" diyebileceğimiz tarzda besleniyor. Öyle kelle, kemik, bağırsak vs. gibi yiyecekler ya da hafif berelenmiş sebze, meyveye sıcak bakmıyor. Hedef balık yanında avlanan diğer balıklar çöp muamelesi görüyor.

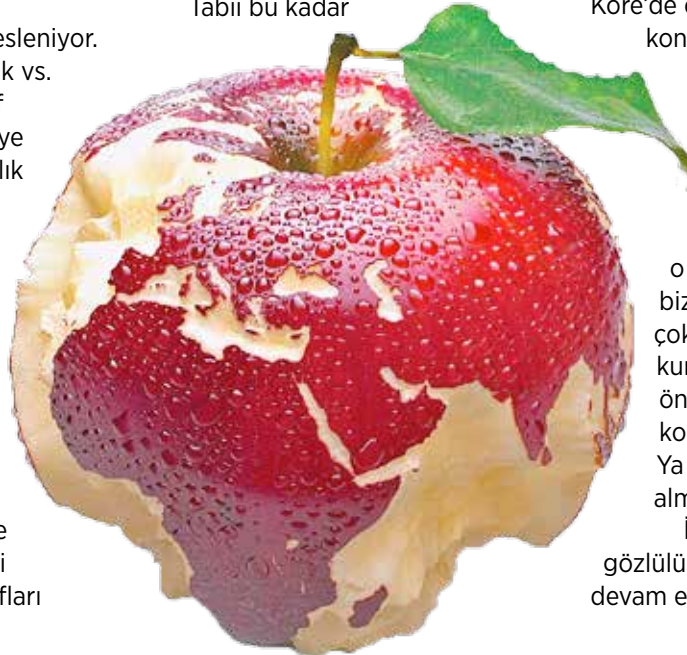
Avrupa'da bir girişimci süpermarket yönetimi (Daily table) çöpe atılma potansiyeli taşıyan gıdaları toplayıp, ambalajlayıp satışa sunuyor. O süpermarkette her gün aynı gıda ürünleri bulunmayabiliyor, ama rafları



takip eden tüketici ihtiyacını rahatlıkla karşılayabiliyor.

İnsanların yiyemeyeceği kadar bozulan gıdalar hayvanlara verilebilir. İnsanoğlu tarihsel süreçte, sofrada arda kalan bu tür gıdaları vermek üzere evde hayvanlar beslemiştir. Tavuk, hindi vs. kanatlılar, batılı toplumlarda domuz gibi hayvanlar bunlardan birkaçıdır. Japonlar bu işi daha da geliştirmiş. Atık besinleri, ekolojik atıkları 85-90 dereceye kadar ısıtıp, Ph'nı 4'e indirip, dayanıklı sıvı hale getirip hayvanlarını besliyor. Böylece antibiyotik dahi kullanmadan yemden yüzde 50 tasarruf etmiş oluyorlar.

Tabii bu kadar



da değil atık gıdalarının akıbeti. Hayvanlara dahi verilmeyecek organik atıklar yenilenebilir enerjiye çevrilebilir. Organik maddeler çürükten metan gazı çıkışı olur, anareobic bakteri ilavesi ile bu metan gazı enerjiye rahatlıkla çevrilebilir. Zaten çevrilmezse bir sera gazı olarak atmosfere ağır zararlar verecektir.

Ayrıca yiyecek atıkları kompost gübre haline getirilebilir. Japonların "bokaşi" dedikleri bu fermente olmuş organik maddeler, mükemmel bir gübredir. Kompost gübre hazırlama daha ilkokullarda çocuklarımıza öğretilbilir, hatta okul bahçeleri veya uygun alanlarda kendileri atık sebze meyveleri kullanarak kompost gübre hazırlayabilir ve bunu kullanarak küçük alanlarda sebze yetiştirmeleri sağlanabilir. Böylece besinleri kolaylıkla çöpe atmalarının önüne geçilebilir. Hatta fastfood tüketmelerinden bile vazgeçebilirler.

Fransa ve İtalya yiyecek israfına karşı kanun çıkarmıştır. Güney Kore'de ise yiyecek atıkları çöpe atılmaz ayrı toplanır. Hatta Güney Kore'de evsel atıklar tartılarak çöp konteynerlerine atılmakta ve aynen elektrik su tüketimi gibi ücretlendirilmektedir.

Gıda israfı konusunda yazacak, söyleyecek ve en önemlisi de yapacak o kadar çok şey var ki, bizim gibi ülkeler daha işin çok başında. Halk olarak, kurumlar ve devlet olarak öncelikle bu çok önemli konunun farkında değiliz. Ya da şimdilik pek dikkate almıyoruz.

İnsanlar sınırsız aç gözlülükle dünyayı tüketmeye devam ediyor. Nereye kadar?



Balkanlar'ın atak ülkesi KUZEY MAKEDONYA

Ekonomik yapı

1991 yılında bağımsızlığını kazanan Makedonya, 1990'lı yıllarda merkezi ve planlı ekonomiden serbest piyasa ekonomisine geçişin sıkıntılılarıyla baş etmeye çalışmıştır. Söz konusu geçiş sürecinde özellikle sanayinin ciddi bir daralma yaşaması, ekonomik toparlanmada üretime yoğunlaşılmasına sebep olmuştur. Hayata geçirilen reformlar ve 2005 yılında başlatılan AB'ye adaylık süreci, makroekonomik istikrar açısından ivme yaratmış olup, ekonomik büyümeyi artırma yolundaki yeniden yapılandırma çalışmaları devam etmektedir.

Uygun iklim koşullarının getirdiği avantajlar, ülke ekonomisinde tarım sektörünün önemli bir yer edinmesini sağlamıştır. Başlıca tarım ürünleri; "pirinç, pamuk, tütün ve sebze-meyve" şeklindedir. Tütün ürünleri ihracat açısından da önemli bir yer tutmaktadır.

Sanayi sektörü, eski merkezi planlama döneminden kalan etkilerle birlikte, komşu ülkelerdeki

politik karmaşaların ve ekonomik yaptırımların da etkisiyle oldukça sınırlı düzeyde bir ilerleme kaydedebilmiştir. 2000'li yıllarla birlikte talep artışına bağlı olarak imalat sanayide belirgin bir artış yaşanmıştır. Sanayide başı çeken sektörler; "tekstil, demir-çelik ve metalürji"dir.

Ekonomideki ağırlıklı paya sahip hizmetler sektörü ise "telekomünikasyon, lojistik, ticaret, bankacılık ve turizm" alanlarında yoğunlaşmıştır.

Yeraltı kaynakları Makedonya'nın asıl zenginliğini yansıtmaktadır. "Kurşun, çinko, bakır, demir mineralleri, manganez, nikel, krom, altın, titanyum ve uranyum" temel yeraltı kaynakları olarak dikkat çekmektedir. Ancak, işletmelerin ve kapasite kullanımının yetersizliği, madenciliğin de atıl kapasitede kalmasına sebep olmaktadır. Firmaların yenilenmesine ve teknolojinin geliştirilmesine yönelik yatırımlarla, söz konusu atıl kapasitenin ekonomiye

kazandırılabilceği düşünülmektedir.

Makedonya'nın dış ticaret hacmi 13 milyar dolar civarında seyretmektedir. İhracatta temel kalemler; "kimyasal maddeler, elektrikli makineler, tekstil ürünleri, demir ve çelik ürünleri" şeklindedir. İthalattaki temel kalemler ise; "kıymetli taşlar, elektrikli makineler, mineral yakıtlar ve yağlar, demir ve çelik ürünleri"dir.

Bununla birlikte, "gıda ve tarım ürünleri, inşaat malzemeleri, tekstil/hazır giyim, makineler aksam ve parçaları, otomotiv ana ve yan sanayi, ilaç ve tıbbi malzemeler, beyaz eşya, kozmetik ve kişisel bakım ürünleri, plastik ürünleri ve elektronik ürünler" ihracatta potansiyeli yüksek sektörler olarak dikkat çekmektedir.

Çevresindeki Balkan ülkeleri içinde ekonomik olarak görece daha iyi bir konumda yer alan Makedonya'da, büyümeyi ve kalkınmayı destekleyecek en önemli hedeflerden biri de yabancı yatırımların geliştirilmesi olarak benimsenmiştir. 2000'li yıllarda

yabancı yatırımların geliştirilmesine yönelik kurulan Yatırım Ajansı'nın çalışmalarıyla ve atılan diğer adımlarla, Makedonya bölgede ve Avrupa genelinde en düşük vergiye sahip ülkelerden biri olmuştur.

Bürokrasinin esnetilmesine yönelik çalışmalar, yatırımlar açısından kolaylık sağlayan bir diğer adım olmuştur. İş Yapma Kolaylığı Endeksi 2019 verilerine göre Makedonya 190 ülke arasında 10'unculuk gibi yüksek bir sırada yer almaktadır. Yabancı yatırımlar ağırlıklı olarak; "telekomünikasyon, bankacılık, sigortacılık, petrol sanayi, tekstil, gıda, tütün, ticaret, inşaat" sektörlerinde yer almaktadır.

Türkiye-Makedonya ilişkileri

Osmanlı dönemine uzanan tarihsel ve kültürel ortaklık, Türkiye-Makedonya ilişkilerinin her zaman üst düzey temas halinde sürdürülmesini sağlamıştır. Makedonya'nın yoğun bir Türk nüfusu barındırması, Türkiye'nin ilgisinin temel sebeplerinden bir diğeridir. Makedonya'nın 1991'deki bağımsızlık ilanını ilk tanıyan ülkelerden olan Türkiye, diploması, ekonomi, ticaret ve kültür alanlarındaki işbirliğinin geliştirilmesi için her zaman çaba içerisinde olmuştur.

1990'lı yıllarla birlikte, iki ülke arasında gümrük mevzuatını esnetici ve yatırımlar başta olmak üzere işbirliği kültürünü geliştirici pek çok adım atılmıştır. Karşılıklı üst düzey ziyaretler, ilişkileri geliştirici bir diğer etken olmuştur.

Geliştirilen ticari diyalogların neticesinde Türkiye ile Makedonya arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış ve 2000 yılında yürürlüğe girmiştir. Pek çok sanayi ürününde gümrük vergilerini sıfırlayan anlaşmanın kapsamı, 2018'de ortak komite kararı ile genişletilmiştir. Alınan söz konusu karar ile ikili ve bölgesel entegrasyonun arttırılması ve ticaret hacminin genişletilmesi hedeflenmiştir.

Türkiye lehine bir seyir izleyen dış

MAKEDONYA ÜLKE PROFİLİ (2017)

Nüfus (Milyon Kişi)	2.1
Nüfus Artış Hızı (%)	0.09
GSYİH (Milyar Dolar)	11.3
GSYİH (%)	0.3
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	5.415
Enflasyon Oranı (%)	2.4
İşsizlik Oranı (%)	22.4
İhracat (Milyar Dolar)	5.7
İhracatta İlk 5 Ülke	Almanya, Sırbistan, Bulgaristan, Yunanistan, Belçika
Temel İhracat Ürünleri	Kimyasal Maddeler, Elektrikli Makinalar, Tekstil, Demir ve Çelik
İthalat (Milyar Dolar)	7.8
İthalatta İlk 5 Ülke	Almanya, İngiltere, Yunanistan, Sırbistan, Çin
Temel İthalat Ürünleri	Kıymetli Taşlar, Elektrikli Makinalar, Mineral Yakıtlar ve Yağlar, Demir ve Çelik
Cari Denge (%; GSYİH)	-1.4
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	12.7
Tarım (%; GSYİH)	10.0
Sanayi (%; GSYİH)	30.0
Hizmetler (%; GSYİH)	60.0

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

MAKEDONYA KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2017)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)
Muhtelif kimyasal maddeler	1.167	Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar	964
Elektrikli makina ve cihazlar	759	Elektrikli makina ve cihazlar	760
Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	644	Mineral yakıtlar ve yağlar	754
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	413	Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	524
Demir ve çelik	368	Demir ve çelik	451
Motorlu kara taşıtları	256	Motorlu kara taşıtları	375
Mobilyalar	224	Seramik mamulleri	340
Demir veya çelikten eşya	210	Plastikler ve mamulleri	318
Metal cevherleri, cüruf ve kül	202	Muhtelif kimyasal maddeler	188
Tütün	159	Eczacılık ürünleri	166

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE - MAKEDONYA TİCARET PROFİLİ (2017)

Fasıl adı	Makedonya'ya İhracatımız (Milyon \$)	Fasıl adı	Makedonya'dan İthalatımız (Milyon \$)
Tekstil iplikçiliği ve dokumacılığı	33	Demir-çelik ana sanayi	34
Diğer kimyasal ürünler	29	Tekstil iplikçiliği ve dokumacılığı	15
Plastik ürünleri	25	Diğer tekstil ürünleri	9
Giyim eşyası (kürk hariç)	22	Başka yerde sınıflandırılmamış metalik olmayan mineraller	8
Diğer metal eşyalar	17	Elektronik valf ve elektron tüpleri ile diğer elektronik parçalar	7
GENEL TOPLAM	360	GENEL TOPLAM	101

Kaynak: TÜİK

ticaret yapısı incelendiğinde; temel ihracat kalemlerinin "tekstil ürünleri, kimyasal ürünler, plastik ürünler ve metal eşyalar" olduğu görülmektedir. Temel ithalat kalemleri ise "demir-çelik ürünleri, tekstil ürünleri, mineraller, elektronik parçalar" şeklindedir.

Tarihsel ortaklık anlayışı, Makedonya'nın Türkiye'den gelen

yatırımları üst düzeyde önemsemesini sağlamaktadır. Teşvikler açısından Makedonya'nın Avrupa'da en düşük oranlı ve rakipsiz vergi oranları sunması, yatırımları cazip kılan en önemli etken olarak dikkat çekmektedir. Yatırımlar açısından

önemli fırsatlar sunan başlıca sektörler; "altyapı hizmetleri, ilaç sanayi, otomotiv sanayi, bilişim ve teknoloji ürünleri, organik gıda ve turizm" şeklindedir. Yatırımlar ve teşvikler ile ilgili detaylı bilgiler, Yabancı Yatırımlar ve İhracatı Geliştirme Ajansı'ndan edinilebilmektedir. (<http://www.investinmacedonia.com/>)





Jeopolitik riskler arttı beklentiler karamsar

Dünya, politik arenadaki çalkantılarla boğuşmaya devam ederken ekonomide de geleceğe yönelik karamsarlık baskın hale gelmeye başlıyor.

Venezuela krizi, Ulusal Meclis Başkanı Juan Guaido'nun kendini devlet başkanı ilan etmesiyle yeni bir boyuta taşındı. Dünya gündeminde de geniş yankı uyandıran siyasi kriz, ülkeleri ikiye böldü. ABD ve pek çok AB ülkesi, Guaido'nun başkanlığını tanıırken; Rusya, Çin, Türkiye gibi ülkeler mevcut devlet başkanı Maduro'ya desteğine devam etti. Venezuela krizinin derinleşip yeni bir küresel soruna dönüşmesinden endişe edilirken; Fransa'da Sarı Yelekliler ve İngiltere'de Brexit gibi siyasi karmaşalar da dünya gündeminde risk unsuru olmaya devam ediyor.

Artan jeopolitik riskler ve karamsarlaşan beklentiler, gelişmiş ülkelerin Merkez Bankası kararlarında da politika değişikliklerine sebep olabilir. Özellikle, Merkez Bankaları'nın faiz

artırımlarına dair öngörülerinin zayıflaması dikkat çekiyor. Konuyla ilgili gelişmeleri değerlendiren ABD'li yatırım bankası Goldman Sachs, 2019'da gelişen piyasa paraları üzerinde daha az baskının söz konusu olacağını belirtti.

BP'nin, güncel olarak yayımladığı Enerji Görünümü 2019 raporunda, küresel enerji talebinin 2040 yılına kadar 3'te 1 oranında artacağına ilişkin öngörüsü ön plana çıktı. Raporda, küresel ekonomik büyümenin ve refah seviyesindeki artışın desteklenebilmesi için artan enerji talebinin sağlanmasının önemine dikkat çekildi. Enerji talebindeki artış, petrol fiyatlarındaki dalgalanma sürecinin uzun yıllar daha devam etmesine sebep olabileceği gibi, yenilenebilir enerji kaynaklarının çeşitliliğini de artırabilir.

ABD

Bir ayı aşkın bir süre kapalı kalan ABD Federal Hükümeti, geçici olarak açıldı. Ancak, 800 bine yakın kamu çalışanını



Görseli
QR tarama
uygulamasında
görüntüleyerek,
EBSO Araştırma
Müdürlüğü
2019 Şubat ayı
Ekonomik Bültenine
erişebilirsiniz.



etkileyen kapanmanın kalıcı olarak sonlandığına dair bir çıkarımda bulunmak için henüz erken. Zira, Meksika sınırına örülecek duvara ayrılan fon ile sınırdaki tutukluların sayısına ilişkin anlaşmaya varılamaması nedeniyle Kongre'de devam eden bütçe görüşmelerinin tıkanması, Hükümetin tekrar kapanma ihtimalini gündeme getirdi.

Küresel ekonomiye dair artan riskler Amerikan Merkez Bankası'nın (FED) faiz politikalarına da yansıyor. FED, gerçekleştirdiği güncel toplantısında faizlerde herhangi bir değişikliğe gitmeyerek fonlama faizini 2.25-2.50 bandında sabit tuttu. Bununla birlikte, FED'in gelecek dönemlerde atacağı adımlara ilişkin sabırlı olacağını işaret etmesi, 2019'da faiz artırımları konusunda daha sıkı bir duruş sergileyebileceğine işaret ediyor.

EURO BÖLGESİ - AB

AB ekonomisi, 2018'in son çeyreğini yüzde 0,2 büyüme ile kapattı. Böylece 2018 yılı GSYİH'sının bir önceki yıla göre yüzde 1,9 büyüme kaydettiği anlaşılıyor. 2018'in son çeyreği itibariyle belirginleşen büyümedeki ivme kaybı, 2019'da görünümün bozulabileceğine işaret ediyor.

İtalya'nın ardından İspanya ekonomisinde de baş gösteren mali bozulma, AB ekonomisini riske eden bir diğer etken. 8 aydır iktidarda olan Hükümetin meclise sunduğu 2019 yılı bütçesinin reddedilmesi, yeni bir politik krizi gündeme getirdi. Brexit tıkanıklığı, Almanya'daki yavaşlama ve Fransa'da devam eden protesto gösterileri dikkate alındığında, gelecek dönemlerin AB için politik açıdan olduğu kadar ekonomik açıdan da zorlayıcı geçebileceği anlaşılıyor.

ALMANYA

ABD ile Çin arasında süregelen ticaret savaşlarının en zarar

verdiği ekonomilerden birinin Almanya olduğu, giderek daha çok belirginleşiyor. 2018'in son çeyreğinde teknik anlamda resesyonun eşiğine gelinmesi ve 2019'da da risk unsurlarının ön plana çıkmaya devam etmesi, bu dönemde yeni daralmalara işaret edebilir. Almanya ekonomisinin ihracata dayalı büyüme modeli, ticaret savaşlarından ve Brexit gibi krizlerden, diğer ülkelere göre daha derinden etkilenmesine sebep oluyor.

Almanya Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği tarafından yapılan bir çalışma, Brexit sebebiyle Almanya'nın İngiltere'ye ihracatının sadece yüzde 10 daralması halinde, ülkenin bu yıl ancak yüzde 0.7 büyüebileceğini ortaya koydu. Bununla birlikte, küresel ekonomideki gelişmelerin de etkisiyle büyüme yüzde 0.5 ve altına kadar düşebilir.

İNGİLTERE

Brexit, yarattığı belirsizlik atmosferiyle İngiltere'de en önemli gündem maddesi olmaya devam ediyor. AB ile varılan Brexit anlaşmasının İngiltere Parlamentosu'nda reddedilmesinin ardından yeniden müzakere sürecine destek veren önerge de kabul edilmedi. Söz konusu yeni gelişme, Theresa May'in aldığı ikinci yenilgi olarak değerlendirildi.

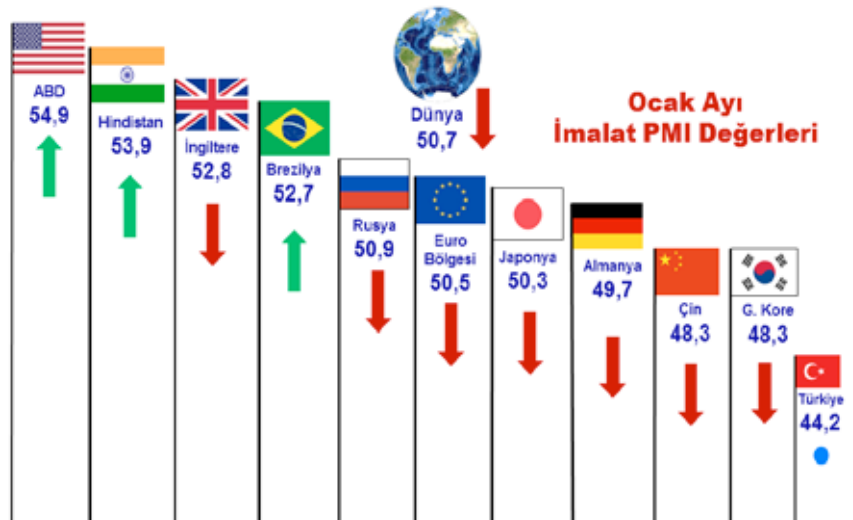
Böylece, anlaşmasız Brexit ihtimali giderek güç kazanıyor.

Brexit belirsizliğinin ekonomi üzerindeki olumsuz etkisi de giderek daha çok ön plana çıkıyor. Sürece ilişkin belirsizliklerin artarak devam etmesi nedeniyle uzun süredir yatırım planlarını erteleyen şirketler, acil eylem planlarını hayata geçirmeye hazırlanıyor. Diğer taraftan, İngiltere Parlamentosu Hazine Komitesi, İngiltere'nin AB'den ayrılmasının ekonomik büyümeye katkı sunma yönünde yeni fırsatlar yaratacağı beklentilerinin inandırıcı olmadığını açıkladı.

JAPONYA

AB ile Japonya arasındaki ticareti esnetici uygulamalar içeren Ekonomik Ortaklık Anlaşması yürürlüğe girdi. Anlaşma kapsamında, Japonya, AB'den ithal ettiği mal ve ürünlerin yüzde 97'sindeki gümrük vergilerini kaldıracak. Benzer şekilde AB de Japonya'dan ithal edilen ürünlerin yüzde 99'unda gümrük vergisi uygulamasına son veriyor.

Söz konusu anlaşma ile Japonya'nın, ekonomik büyümenin önünü tıkayan engellerden kurtulmak ve küresel ticaret hacmini daraltan konjonktürden korunmak yolunda mesafe kat edeceği öngörülmüyor.



ÇİN

Çin'de son 28 yılın en düşük büyümesinin kaydedilmesinin ardından, olumsuz veriler birbiri ardına gelmeye devam ediyor. Hükümetin, ekonominin olumsuz gidişatını durdurmaya yönelik aldığı önlemlere rağmen, imalat PMI endeksi Ocak'ta 48.3'e gerileyerek yaklaşık 3 yılın en sert küçülmesini kaydetti. Söz konusu veri, imalat sektöründeki iş yapma zorluklarını açık bir biçimde ortaya koyuyor. Gelecek aylarda büyümede daha derin daralmalar gözlemlenebilir.

ABD'nin Çin ürünlerine 200 milyar dolarlık vergi uygulamaya başlayacağı 2 Mart 2019 tarihinden önce Washington ve Pekin arasında ticaret görüşmeleri hız kazandı. En son alınan 90 günlük ateşkes kararında yeni bir düzenlemeye ya da ertelemeye gidilmezse Mart ayı itibarıyla, ekonomik durumda yeni bozulmalar ortaya çıkabilir.

BREZİLYA

Brezilya'da yönetimi devralan Bolsonaro'nun yeni ekonomi politikaları da gün yüzüne çıkıyor. Yeni ekonomi politikaları sosyal güvenlikten vergi sistemine, özelleştirmelerden emeklilik düzenlemelerine kadar bir dizi reform niteliğinde değişim ve dönüşüm getirmeyi hedefliyor. Ekonomik gücün hızlı bir şekilde ilerlemesini hedefleyen reformlar, 2019 ve 2020'yi kapsayacak şekilde uzun vadeye yayılarak ele alınıyor.

Brezilya Merkez Bankası, gerçekleştirdiği güncel toplantıda faizleri rekor düşük düzey olarak nitelendirilen yüzde 6.5 oranında sabit tuttu. Uzmanlar, enflasyonist baskının özellikle Aralık ayından beri hafiflemiş olmakla birlikte, temkinli yaklaşımın 2019 ilk yarısında devam



edeceğini değerlendiriyor.

GÜNEY KORE

Güney Kore Maliye Bakanı, artan küresel belirsizliklerin yaratacağı olumsuz etkiler hakkında uyarıda bulundu. Özellikle elektronik ve bilişim alanındaki ticareti kısıtlayıcı gelişmeler, ülke ihracatını olumsuz etkiliyor. Ağırlıklı olarak elektronik çip kalemindeki daralma sebebiyle, 2019 Ocak ayında ihracat yıllık bazda yüzde 5.8 daraldı.

Güney Kore'de işsizlik önemli bir sorun olmaya devam ediyor. Ocak ayı işsizlik oranı yüzde 4.5 oranında gerçekleşerek son 9 yılın en yükseğine tırmandı. Zayıflayan imalat ve ihracat, işsizliğin artmasında etkili oluyor.

HİNDİSTAN

Hindistan, ABD'den petrol alımına yönelik bir anlaşmaya gitti. Anlaşma kapsamında Hindistan Petrol Şirketi, gelecek mali yıl ABD'den 3 milyon ton ham petrol satın alacak. Söz konusu anlaşma, ciddi bir petrol ithalatçısı olan Hindistan'ın yeni enerji stratejileri geliştirmesi açısından önem taşıyor. Anlaşma, Hindistan'ın İran'dan enerji ithalatını azaltacağından, ABD-Asya ilişkileri açısından yeni açılımlar ortaya çıkabilir.

Küresel ticaretteki daralmadan

bir diğer olumsuz etkilenen ülke de Hindistan oldu. Hindistan ihracatı, Ocak ayında yüzde 3.7 gibi sınırlı bir artış gerçekleştirdi. Sınırlı artışta özellikle elektronik, tekstil ve mücevher kalemlerindeki performans düşüşü etkili oldu. Gelecek aylarda kaydedilecek gelişmeler, ihracatın seyrinde de etkili olmaya devam edecek.

RUSYA

Rusya Ekonomi Bakanlığı, güncel olarak yayımladığı Ekonomik Durum Raporu'nda, Rusya'nın 2018'de son 6 yılın en iyi performansını kaydettiğini açıkladı. Sanayi ve inşaat sektöründe kaydedilen gelişmeler, ekonomik büyümeyi destekleyen ana sektörler oldu. Bununla birlikte, raporda 2019 itibarıyla yavaşlama ivmesinin ortaya çıkmasının beklendiğine de yer verildi.

Nitekim, ülkedeki sanayi üretimi Aralık ayında yüzde 2 artış kaydetmesinin ardından Ocak ayında yüzde 1.1 gibi sınırlı düzeyde bir artış kaydetti. Sanayi üretiminin yavaşlaması doğrultusunda, ekonomik büyümede de yavaşlama ortaya çıkabilir. Bu açıdan, yüksek performanslı büyümenin sürdürülebilir kılınabilmesi için yeni politikalara ihtiyaç duyulduğu anlaşılıyor.

Cari açık Aralık'ta 1.44 milyar dolar oldu

Cari işlemler açığı Aralık ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre 6.3 milyar dolar azalarak 1.4 milyar dolara indi. 2018 yılı cari işlemler açığı 27.63 milyar dolar olarak kayıtlara geçti. 2017 yılındaki cari işlemler açığı 47.4 milyar dolar olarak gerçekleşmişti. Merkez Bankası verilerine göre, altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı da, bir önceki yılın Aralık ayında 2.45 milyar dolar açık vermişken, 2018 Aralık ayında 2.5 milyar dolar fazla verdi.

Ödemeler dengesi, 4 ay sonra eksiye döndü. Cari denge 2018 Ocak-Kasım döneminde 26 milyar 185 milyon dolar açık, Kasım ayında ise revize edilen rakamla 1 milyar 75 milyon dolar fazla vermişti. Cari işlemler hesabı Ağustos'ta 2 milyar 592 milyon dolar, Eylül'de 1 milyar 830 milyon dolar, Ekim'de 2 milyar 770 milyon dolar fazla vermişti. Bu, 2002'den bu yana en uzun cari fazla serisi olmuştu.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), ödemeler dengesi verilerini açıkladı. Aralık ayında; ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre 5.86 milyar dolar azalarak 1 milyar 683 milyon dolara geriledi.

Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 118 milyon dolar artarak 898 milyon dolara yükseldi.

Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar,

bir önceki yılın aynı ayına göre 197 milyon dolar azalarak 883 milyon dolara, ikincil gelir dengesi kalemi kaynaklı girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 131 milyon dolar azalarak 136 milyon dolara geriledi.

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 297 milyon dolar artarak 803 milyon dolara çıktı.

Portföy yatırımlarında 1.84 milyar dolar net çıkış oldu.

Yurtdışında gerçekleştirilen tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak, bankalar 370 milyon ABD doları net geri ödeme gerçekleştirdi.

Diğer yatırımlarda 518 milyon dolar net giriş gerçekleşti. Diğer yatırımlar altında, yurtiçi bankaların yurtdışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 2.58 milyar ABD doları ve yurtdışı bankaların yurtiçindeki mevduatları 991 milyon ABD doları net azalış kaydetti.

Yurtdışından sağlanan kredilerle ilgili olarak, bankalar, genel hükümet ve diğer sektörler sırasıyla 1 milyar 999 milyon dolar, 51 milyon dolar ve 282 milyon dolar net geri ödeme

gerçekleştirdi.

Resmi rezervlerde Aralık ayında 860 milyon ABD doları rezerv artışı oldu.

MB güncelleme yaptı

Merkez Bankası, "Revizyon Politikası" doğrultusunda yapılan yıl sonu çalışmaları kapsamında, Ödemeler Dengesi İstatistikleri'nde 2014 yılından itibaren efektif ve mevduatlar, krediler, doğrudan yatırım ve hizmet kalemleri başta olmak üzere çeşitli güncellemeler yapıldığını da açıkladı.

Açıklamada, "Güncellemelerin bir kısmı ödemeler dengesi tablosunda sadece sınıflama değişikliğine neden olurken, bir kısmı da 'Cari İşlemler Hesabı' ile 'Finans Hesabı' kalemlerini ve dolayısıyla 'Net Hata ve Noksan' kalemini etkiledi denildi ve şu bilgiler verildi: "Güncellemeler sonucunda, net hata ve noksan kalemi; 2014 yılında 600 milyon dolar, 2015 yılında 263 milyon dolar, 2018 Ocak-Kasım döneminde 1.15 milyar dolar azaldı ve 2016 ile 2017 yılında sırasıyla 135 milyon dolar ve 58 milyon dolar arttı ve toplamda 1.82 milyar dolar azaldı."

(Milyon Dolar)	Aralık		Ocak-Aralık		12 Aylık Kümülatif 2018
	2017	2018	2017	2018	
CARI İŞLEMLER HESABI	-7.750	-1.437	-47.347	-27.633	-27.633
SERMAYE HESABI	1	-1	17	58	58
FİNANS HESABI	-8.445	1.379	-46.716	-6.402	-6.402
Doğrudan Yatırımlar (net)	-506	-803	-8.845	-9.526	-9.526
Portföy Yatırımlar (net)	-510	1.840	-24.476	3.011	3.011
Diğer Yatırımlar (net)	1.207	-518	-5.188	10.490	10.490
Rezerv Varlıklar (net)	-8.636	860	-8.207	-10.377	-10.377
Net Hata ve Noksan	-696	2.817	614	21.173	21.173

Kaynak: TCMB



Ege'den Ocak'ta

1 milyar 37 milyon dolarlık ihracat

Ege İhracatçı Birlikleri, Ocak ayında 1 milyar 37 milyon dolarlık ihracata imza attı. EİB'nin 2018 yılı Ocak ayı ihracatı ise; 1 milyar 70 milyon dolar olarak kayıtlara geçmişti. Ege Bölgesi'nden ihracat Ocak ayında yüzde 3 geriledi. Ege İhracatçı Birlikleri'nin son 1 yıllık ihracatı ise; yüzde 11'lik artışla 13 milyar 294 milyon dolar oldu. EİB çatısı altındaki 12 ihracatçı birliğinden 5 tanesi, 2018 yılı Ocak ayına göre ihracatını arttırmayı başarırken, 7 ihracatçı birliği 2018 yılı Ocak ayındaki performansının gerisinde kaldı.

Sanayi ürünleri 572 milyon dolarla lider

2019'un Ocak ayında EİB'den yapılan sanayi ürünleri ihracatı 572 milyon dolar olarak kayıtlara geçerken, tarım ürünleri ihracatı 402 milyon dolar oldu. Madencilik sektörünün ihracatı ise; 62.7 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Hububat ve yağlı tohumlar ihracat artış rekortmeni

2018 yılında Ege İhracatçı Birlikleri bünyesindeki 7 tarım birliği arasında ihracat artış rekortmeni olan Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği, 2019 yılının Ocak ayında ise; yüzde 83'lük ihracat artışı yakaladı ve EİB bünyesindeki

12 birlik arasında ihracatını en fazla arttıran birlik oldu. Ocak ayında Ege Bölgesi'nden yapılan hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ihracatı 34.4 milyon dolara ulaştı.

Demir-çelik ihracatı zirveye demir attı

2018 yılını zirvede geride bırakan Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği, 2019 yılının Ocak ayında da 119 milyon dolarlık ihracatla ilk sıradaki yerini korudu.

Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği, 106 milyon dolarlık tutarla zirve ortağı olurken, üçüncü sıranın sahibi 88.7 milyon dolarlık ihracatla Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği oldu.

Tütün ihracatı yüzde 7 arttı

Ocak ayında ihracatını arttıran birliklerden biri olan Ege Tütün İhracatçıları Birliği, ihracatını yüzde 7 arttırarak 80,4 milyon dolarlık dövizi Türkiye'ye kazandırdı.

Çekirdeksiz kuru üzüm ihracatında başarılı bir sezon geçiren Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği 67 milyon 325 bin dolarlık ihracata imza attı.

Ege Maden İhracatçıları Birliği, Türkiye'nin yeraltı zenginliklerini ekonomiye kazandırarak 62.7 milyon

“
Ege İhracatçı Birlikleri tarafından Ocak ayında gerçekleştirilen ihracattan aslan payını 572 milyon dolarla sanayi ürünleri aldı.
”

dolarlık ihracat rakamına ulaşırken, Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği ise yüzde 5'lik ihracat artışıyla 61 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi.

Ana ihraç kalemleri mobilya, kağıt ve orman ürünleri olan Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Ocak ayında 48,6 milyon dolarlık ihracata imza atarken, Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği 19,6 milyon dolarlık ihracatta kaldı ve geçen yılki performansını arattı.

Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği 17 milyon dolarlık ihracat hacmine ulaşırken, 2019 yılına İtalya ve İzmir'de düzenlenen fuarlarla giren Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği 11,3 milyon dolarlık ihracat rakamıyla Ocak ayını geride bıraktı.

Rusya 15 basamak yükseldi

EİB'den Ocak ayında 172 ülkeye ihracat yapılırken, Almanya 113 milyon dolarlık ihracat rakamıyla zirvedeki yerini korudu. İkinci sırada 73 milyon dolarlık ihracatla Amerika Birleşik Devletleri yer alırken, üçüncü sıranın sahibi 66 milyon dolarlık ihracatla İngiltere oldu.

2018 yılı Ocak ayında 10 milyon

dolarlık ihracatla 24. sırada yer alan Rusya ise, 2019 yılı Ocak ayında yüzde 140'lık ihracat artışıyla 24.6 milyon dolara ulaştı ve sıralamada 15 basamaklık sıçramayla 9'unculuğa yükseldi.

Toparlanma bekleniyor

Ege İhracatçı Birlikleri'nin Ocak ayındaki performansını değerlendiren EİB Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, 2018 yılında ihracat rekorları kıran Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği ve Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği'nin 2019 yılına parlak bir giriş yapamadığını bu nedenle Ocak ayında ihracatlarının gerilediğini, önümüzdeki aylarda Ege Bölgesi ihracatında toparlanma beklediklerini kaydetti.

Ege Bölgesi'nden yapılan ihracatın tekrar artışa geçmesi için ihracat yapan firma sayısının artması, ihracat yapan firmaların ihracatlarının yükselmesi için fuar, alım heyeti, sektörel ticaret heyeti, Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesi (URGE) Projeleri başta olmak üzere her türlü aksiyonu aldıklarını dile getiren Eskinazi, "Ekonomide son dönemde yaşanan dalgalanmayı üretim ve ihracatımızı arttırarak, yabancı sermaye yatırımı çekerek aşacağız" dedi.





İhracat 2019'a değişimle başladı



Türkiye'nin ihracatı artık serbest bölge ve gümrük antrepolarında yapılan ticareti de kapsayan Genel Ticaret Sistemi ile açıklanacak. İlk rakamları Ocak ayında görülen yeni sistem, Türkiye'nin yıllardır kullandığı 'Özel Ticaret Sistemi' hesabından 733 milyon dolar daha yüksek çıktı.



Türkiye, bu yılın Ocak ayında Genel Ticaret Sistemi'ne göre 13 milyar 904 milyon dolar, yıllardır kullandığı Özel Ticaret Sistemi'ne göre 13 milyar 171 milyon dolarlık ihracat yaptı.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, TİM Başkanı İsmail Gülle ile birlikte ihracatta yeni sistemle hesaplanan verileri açıkladı. Türkiye, yıllardır dış ticaret istatistiklerinde Özel Ticaret Sistemi olarak bilinen kategoride hesaplamalarına yapıyor ve ihracat rakamlarını açıklıyordu. Şimdi yine yıllardır hesaplanan ancak kamuoyu ile paylaşılmayan Genel Ticaret Sistemi ile elde edilen ihracat rakamları da paylaşılmaya başlandı. Özel Ticaret Sistemi (ÖTS) gümrük sınırı esas alıyor ve bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında sayılıyor, buralardan yapılan ihracatlar rakama dahil edilmeyordu. Genel Ticaret Sistemi (GTS), gümrük alanlarına ve

serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisine kaydederek daha geniş çaplı bakıyor. Bu yeni hesapla Ocak ayı ihracatı tam 733 milyon dolar daha yüksek çıktı.

Karşılama oranı arttı

Açıklanan verilerin ayrıntılarına göre GTS'ye göre ihracat geçen yıl Ocak ayına göre yüzde 6.33 arttı ve 13 milyar 904 milyon dolar oldu. İthalat ise yüzde 26.87 azalarak 16 milyar 220 milyon dolara geriledi. Dış ticaret açığı ise yüzde 74.55 azalarak 2 milyar 317 milyon dolara indi. İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 85.72 oldu.

ÖTS'ye, yani eski sisteme göre ise ihracatta artış yüzde 5.93 ve miktar 13 milyar 171 milyon dolar. İthalat ise yüzde 27.01 azalarak 15 milyar 709 milyon dolara indi. Dış ticaret açığı ise 2 milyar 538 milyon dolar olarak kaydedildi.

İhracatın ithalatı karşılama oranı, ÖTS'ye göre yüzde 57.77'den yüzde 83.85'e yükseldi. GTS'ye göre yüzde 59 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 85.72 oldu.

GTS'ye göre Ocak 2019'da bir önceki yılın aynı ayına göre yatırım malları ihracatı yüzde 24.94 artarak 1.6 milyar, hammadde ihracatı yüzde 6.33 artarak 6 milyar 746 milyon dolar, tüketim malları ihracatı ise yüzde 1.1 artarak 5 milyar 478 milyon dolar oldu.

Yatırım ve hammadde ithalat düşüşü sürdü

GTS'ye göre Ocak ayında yatırım ve hammadde ithalatında yüksek oranlı düşüş gözlemlendi. Bu kalemlerde 2018'in ilk yarısında güçlü artışlar olmuş ancak yılın ikinci yarısında gerilemeler başlamıştı. Baz etkisiyle paralel Ocak 2019'da yatırım malları ithalatında yüzde 45.52 oranında gerileme oldu ve 1 milyar 591 milyon dolarlık ithalat yapıldı. Hammadde ithalatı ise yüzde 23.73 oranında azalarak 13 milyar 26 milyon dolar oldu.

ÖTS sistemine göre yatırım malları ithalatı yüzde 40.3 oranında azalarak 1 milyar 613 milyon dolar, hammadde ithalatı ise yüzde 24.08 oranında azalarak 12 milyar 694 milyon dolar oldu.

Bu iki kalemdeki ithalat yatırım ve üretimdeki eğilimin göstergelerinden biri sayılıyor.

En fazla ihracat yapılan ülkelerle sektörler

Türkiye Ocak ayında 167 ülke ile TL cinsinden 3.9 milyar TL'lik ticaret yaptı. En fazla ihracat yapılan sektörler 2.3 milyar dolarla otomotiv, 1.5 milyar dolarla kimya ve 1.4 milyar dolarla hazır giyim-konfeksiyon oldu. En fazla ihracat yapılan 5 ülke sırasıyla Almanya, Birleşik Krallık, İtalya, Irak ve İspanya oldu. Ocak ayında Libya'ya ihracatın 2.5 katına çıkması, Yemen'e ihracatın 2 katına,

Mücevher ve savunma gözde

İhracatta geleneksel sektörler tekstil, hazır giyimde gerileme otomotivde yavaşlama yaşanırken iki sektör öne çıkıyor. TİM verilerine göre ocakta ihracatını yüzde 93.8 artıran mücevher sektörü 274.5 milyon dolarlık ihracata imza attı. İhracatını yüzde 64.4 artıran savunma sektöründen ise 175 milyon dolarlık ihracat geldi. İki sektörün ulaştığı ülkeler de dikkat çekici. Mücevher sektörünün Hong Kong ve İngiltere'ye olan ihracatları kanıksanmışken Çin'e yaptığı ihracat ve artış önemli. Savunma sanayinde ise Umman'a yapılan ve üçüncü büyük ihracat yapılan ülke olması dikkat çekti. Çelik sektörü son dönemlerin yıldızı olmaya devam ediyor. Fas ve Cezayir'de pazarını güçlendirdiği görülüyor. Dericiler en büyük pazarları Rusya'da sıkıntıda. Gemi ve yat sektöründe rakamlar Norveç'e balıkçı tekneleri ihracatının başladığını gösteriyor. Marshall adaları ve Japonya'ya artış oldukça büyük.

Slovenya'ya ihracat 1.5 katına çıkması dikkat çekti.

Pekcan: 2019 kritik önemde

Ticaret Bakanı

Ruhsar Pekcan, basın toplantısında, ihracat açısından 2019'un kritik önemde olduğunu vurguladı. "Cari açığın en önemli nedeni dış ticaret açığı" diyen Ruhsar Pekcan, "Bu yıl ihracatın ithalatı karşılama oranında iyi bir yıl olmasını hedefliyoruz. Oranın artacağı bir yıl olacağını düşünüyoruz. Yeni stratejileri birer birer uygulayacağız. Küresel ekonomi yeni bir döneme giriyor, değişiyor. Yeni ortamda, ihracatın büyümeye pozitif katkısı her zamankinden daha önemli" dedi. Bakan Pekcan, Türkiye'nin 10 yıllık dönemde yüksek gelir grubu ülkeler arasına girme hedefi olduğunu hatırlatarak, 2019'da rekabetçi olunan alanlarda markalaşma ve tasarım, iç ve dış ticaret ile gümrüklerde dijitalleşme ve e-ticaret ile üretimde dönüşümü içeren stratejik yaklaşımın izleneceğini bildirdi.

Gülle: Rekabet gücü

TİM Başkanı İsmail Gülle de, Ocak ayında ihracatçıların

ÖZEL SİSTEMLE DIŞ TİCARET (MİLYON DOLAR)

	2018 Ocak	2019 Ocak	Değişim (%)
İhracat	12.434	13.171	5.93
İthalat	21.523	15.709	-27.01
Ticaret hacmi	33.957	28.880	-14.95
Dış ticaret açığı	-9.089	-2.538	-72.08
İhracatın ithalatı karşılama oranı	57.77	83.85	

Türk bayrağını 219 ülkede dalgalandırmayı başardığına dikkat çekerken, bu ülkelerden 126'sına ihracat artarken, 104 ülkede çift haneli yükseliş görüldüğünü vurguladı.

2019'da ihracatı artırma yönünde yeni adımlar atılacağını belirten Gülle, Türkiye'nin rekabet avantajı bulunan ihracat mallarına yönelik yaptıkları analizin 1000 mali kapsayarak genişletildiğini açıkladı. İsmail Gülle, bu ürünlerin ithalatçısı olan ülkelerdeki pazar durumu ve Türkiye'nin bu pazardaki etkinliğine yönelik veriler de üretileceğini vurgulayarak, "İhracatı artırmak için 5G olarak adlandırdığımız (Güçlü Türkiye, Güçlü ekonomi, Güçlü ihracat, Güçlü insan kaynağı, Güçlü altyapı ve ihracat ekosistemleri) vizyonumuzu uygulayacağız" dedi.

Enflasyonu gıda fiyatları yükseltti



“
Gıda grubundaki yüksek fiyat artışları nedeniyle Ocak'ta enflasyon yüzde 1.06 oranında gerçekleşti. Yıllık enflasyon yüzde 20.35 oldu. Merkez Bankası'nın yüzde 14.6, hükümetin Yeni Ekonomi Programı'nda ise yüzde 15.9 yılsonu enflasyon beklentisi var.”

Enflasyon 2019'a yükselişe başladı ve tüketici fiyatları Ocak ayında yüzde 1.06 arttı. Enflasyonda 2018'in Kasım ve Aralık aylarında yaşanan düşüşü, gıda fiyatlarındaki yükseliş frenledi. Sezonu olmasına rağmen kötü hava koşulları yüzünden artan yaş meyve sebze fiyatları enflasyonu yükseltti, giyim-ayakkabı ve konut fiyatındaki gerileme enflasyonun daha yüksek çıkmasını önledi.

Üretici cephesinde ise rakamlar hala yüksek. ÜFE'de yükseliş ise Ocak ayınca yüzde 0.45, yıllık yüzde 32.93 olarak kaydedildi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Ocak ayı enflasyon rakamlarını açıkladı. TÜFE'de (2003=100) 2019 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre yüzde 1.06, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 1.06, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 20.35 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 17.16 artış gerçekleşti.

Ocak 2019'da endekste kapsanan 418 maddeden; 21 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 267 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 130 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

Ana harcama grupları itibarıyla; 2019 yılı Ocak ayında endekste yer alan gruplardan aylık en yüksek artış, yüzde

6.43 ile enflasyon sepetindeki ağırlığı yüzde 23.29 olan gıda ve alkolsüz içecekler grubunda oldu. Çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 3.62, sağlıkta yüzde 3.56, eğlence ve kültürde yüzde 3.18 ve lokanta ve otellerde yüzde 1.07 artış gerçekleşti.

Endekste, aylık en fazla düşüş gösteren grup yüzde 7.95 ile giyim ve ayakkabı oldu. Bunu yüzde 3.10 ile konut takip etti.

HANGİ GRUP AYLIK ENFLASYONU NASIL ETKİLEDİ

	Aylık enflasyon (%)	Etkisi (puan)
Gıda ve içecekler	6.43	1.49
İçki ve sigara	0.62	0.03
Giyim ve ayakkabı	-7.95	-0.57
Konut	-3.10	-0.47
Ev eşyası	0.65	0.05
Sağlık	3.56	0.09
Ulaştırma	0.20	0.03
Haberleşme	0.74	0.03
Eğlence ve kültür	3.18	0.10
Eğitim	0.07	0.00
Lokanta ve oteller	1.07	0.08
Çeşitli mal ve hiz.	3.62	0.19

TÜFE'de yıllık en fazla artış yüzde 30.97 ile gıda ve alkolsüz içecekler grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre çeşitli mal ve hizmetler yüzde 29.63, ev eşyası yüzde 29.07, eğlence ve kültür yüzde 23.15 ve lokanta ve oteller yüzde 19.89 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama grupları oldu.

Taze sebze de artış

Hem Ocak ayının ilk haftalarının soğuk geçmesi hem de Türkiye seracılığının merkezi Antalya'da meydana gelen hortum felaketi fiyatları yukarı taşıdı. Biber, domates gibi sera ürünlerinin yanı sıra mevsimi olan lahana, karnabahar, yeşil soğan, mandalina gibi sebze ve meyvelerde yaşanan zamlar aylık enflasyonu tırmandırdı. Böylece gıdada fiyatlar aylık yüzde 6.43 arttı ve bunu Ocak enflasyonuna etkisi 1.49 puan oldu. Antalya'daki hortum felaketinin sofralarımıza ve enflasyona etkisi Şubat ayında da sürecek.

Elektrik ve gaz indirimi

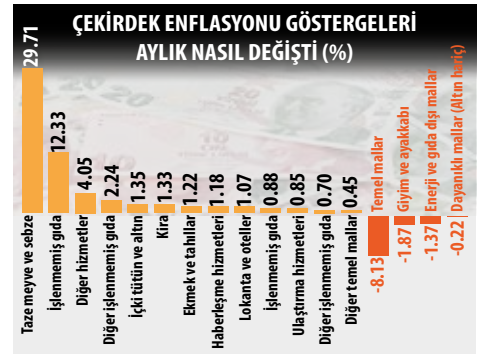
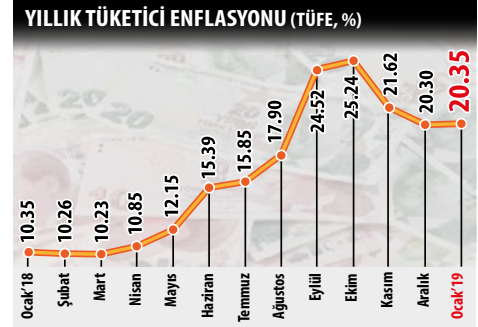
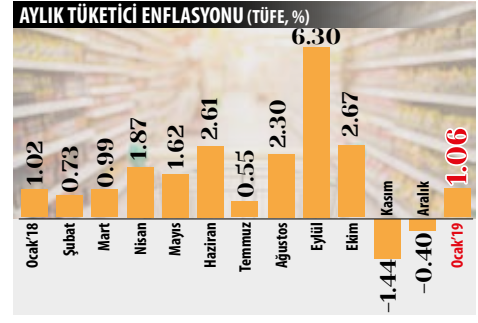
İçki ve sigarada vergi artışının fiyatlara yansımaları etkili oldu. Sigara üreticileri zam yapmazken içkiler zamlandı ve bu grup 0.03 puanlık artırıcı katkı yaptı. Konutta elektrik ve doğalgaza gelen yüzde 10 indirim etkisi hissedildi. Kiralarda artış olsa da faturalardaki indirimle bu grupta aylık düşüş yüzde 3.10 oldu ve bu ocak enflasyonunu 0.47 puan geriletmeyi başardı. Eğlence ve kültürde bilet fiyatlarındaki zamlar etkili oldu, sağlıkta ise tüm hizmet gruplarında artış var. Ameliyattan dış çekimine ilaçtan doğuma zamlar yaşandı. Ulaştırımda ise dizel otomobil, otoban ve köprü ücretleri zamlansa da benzin ve benzinli araçtaki fiyat düşüşü bu grubun enflasyona etkisini sınırladı.

Giyim ve ayakkabı indirimleri hızlandırdı. Bu grupta aylık fiyatlar yüzde 7.95 azaldı ve enflasyonu

0.57 puan düşürmeyi başardı. Ancak Şubat'tan sonra yeni sezon ürünlerinin vitrinlere çıkmasıyla bu grupta da zamlar başlayacak ve enflasyonu artırıcı etki yapacak. Ev eşyası grubunda vergi indirimlerine rağmen zamlar durmuyor. Grupta artış yüzde 0.65 etkisi ise 0.05 puan.

Çekirdek enflasyonda hafif düşüş

Merkez Bankası'nın takip ettiği çekirdek enflasyon göstergelerinde gerileme var. İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç hesaplanan B çekirdek enflasyonu 2019 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre yüzde 0,18, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 0,18, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 19.55 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 17.21 artış gerçekleşti. Enerji, gıda, içki ve sigara ile altın hariç hesaplanan C çekirdek enflasyonu ise yüzde 19.02'ye geriledi.



Yurt içi üretici fiyat endeksi aylık yüzde 0.45 arttı

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2019 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre yüzde 0.45, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 0.45, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 32.93 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 28.70 artış gösterdi.

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2019 yılı Ocak ayında aylık en fazla artış sermaye malında ve yıllık en fazla artış enerjide gerçekleşti.

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe yüzde 2.83, imalat sanayi sektöründe yüzde 0.47, elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektöründe yüzde 0.38 artış ve su sektöründe ise yüzde 6.88 düşüş olarak gerçekleşti.

Aylık en fazla artış diğer madencilik ve taşocakçılığı ürünlerinde gerçekleşti. Bir önceki aya göre en fazla artış; yüzde 4.67 ile diğer madencilik ve taşocakçılığı ürünleri, yüzde 4.22 ile kömür ve linyit, yüzde 3.94 ile diğer ulaşım araçları olarak gerçekleşti. Buna karşılık tütün ürünleri yüzde 31.23, ham petrol ve doğal gaz yüzde 11.70, su ve suyun arıtılması ve dağıtılması yüzde 6.88 ile bir önceki aya göre endekslerin en fazla azaldığı alt sektörler oldu.



Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, 2019 ve 2020 yılına yönelik enflasyon tahminlerini aşağı yönlü güncellerken, sıkı para politikası duruşunun devam edeceğini duyurdu, “enflasyonda ikna edici bir düşüş görülene kadar sıkı para politikası duruşunun sürdürüleceği” açıklamasını yaptı. MB Başkanı Murat Çetinkaya, “ikna edici düşüş”ün birkaç ay gibi düşüş şeklinde seyreden süreye bağlı bir gelişmeyi değil, enflasyona dair göstergelerde bir kalıcı düşüş eğilimini ima ettiğini söyledi.

Hem manşetin, hem çekirdek enflasyonun hem de fiyatlama davranışlarındaki eğilimlerin birlikte değerlendirilip tüm rakamların sağlıklı seviyelere ulaştığını görmeleri gerektiğini belirten Çetinkaya ayrıca, süreye değil veriye bağlı karar vereceklerini ifade ederek, “Bulduğumuz (enflasyon) seviyeler olası yukarı yönlü risklere karşı yüksek temkinlilik gerektiriyor” dedi.

Ekonomistlerin ‘şahin duruş’ olarak değerlendirdikleri mesajlar ile kur 5.26’lı seviyelere çekilirken, piyasada faiz indirimi beklentilerini Haziran ayına yoğunlaştı.

Enflasyon tahminlerini düşürdü

Merkez Bankası, yılın ilk enflasyon raporunda 2019 ve 2020 yılına ilişkin yıl sonu enflasyon tahminlerini düşürdü. 2019 enflasyon tahmini bir önceki tahmine göre 0.6 puan aşağı çekilerek yüzde 14,6 6 oldu. 2020 enflasyonu tahmini ise se 1.1 puan aşağı çekilerek 8.2 olarak belirlendi. TCMB Başkanı Murat Çetinkaya, 2021 enflasyon tahmininin ise yüzde 5.4 seviyesinde olduğunu kaydetti. Çetinkaya, enflasyon raporunu sunarken yaptığı açıklamada, 2019 yılı enflasyon tahminini aşağı çekmelerinde, TL ithalat fiyatlarına yönelik tahminlerinin aşağı çekilmesi, enflasyonda düşüş eğilimi, çıktı açığında (potansiyel üretim-büyüme ile olası üretim-büyüme arasındaki fark) negatif güncellemenin eksi yönde etki ettiğini açıkladı. Buna karşılık, vergi ayarlamaları ve yönlendirilen fiyatlar ile işgücü maliyetlerindeki olası artışlar tahminlere pozitif yönde etki etti. 2020 tahminlerinde ise petrol ve TL cinsi ithalat fiyatlarındaki düşüş, ana enflasyondaki düşüş eğilimi ve çıktı açığı negatif yönlü etki etti.



Ülke risk priminde iyileşme ılımlı bir şekilde devam edecek. İhracat ve turizm, büyümeye katkı sağlayacak.



Hedef tek haneler

Çetinkaya, “Enflasyon Raporunda verilen ana mesaj, enflasyonda ikna edici bir düşüş görülene kadar sıkı para politikası duruşunun sürdürüleceğidir. Bu doğrultuda gerekirse ilave parasal sıkılaştırma yapılabilecektir. Amacımız enflasyonu önce tek hanelere indirmek, sonrasında 3 yıllık bir zaman diliminde nihai hedefimiz olan yüzde 5’e yaklaştırmaktır. Enflasyonun bahsettiğim bu hedefler doğrultusunda gerçekleşmesi için fiyatlama davranışlarını etkileyen bütün unsurlar yakından takip edilerek para politikası gerekli sıklıkta tutulmaya devam edilecektir” dedi.

Merkez Bankasının 2019’un ilk enflasyon raporunda, bir önceki rapora göre çıktı açığını negatif yönde güncellemesi de dikkat çekti. Bu güncelleme Merkez Bankası’nın tahmin yürüttüğü dönem için talep koşulları nedeniyle üretimin potansiyel büyümeden daha düşük seviyede gerçekleşmesini beklediği anlamına geliyor. Murat Çetinkaya, 2018 dördüncü çeyrek için çıktı açığının bir önceki rapora göre 0.6 puan daha azaltılarak -4,2 olarak belirlendiğini duyurdu. Murat Çetinkaya, çeşitli kesimlerde 2019 büyümesine yönelik iyimser yorumlar olduğuna dair bir soruya yanıt verirken, 2019’da ihracat ve turizmden büyümeye katkı beklendiğini hatırlatarak, küresel gelişmeler (portföy yatırımları ve ticaret kanalından) ile kredi kanalında parasal aktarım mekanizması kanalından etkilerin gözlenmesi gereken kritik unsurlar olduğunu söyledi.

Dengelenme devam ediyor

Çetinkaya 2019’a yönelik olarak, “2019 yılı boyunca, enflasyon görünümünde iyileşme ve ülke risk primlerindeki gerilemeyle beraber finansal koşulların iç talepte ılımlı bir toparlanmaya destek vereceğini, diğer taraftan net ihracatın büyümeye katkısının süreceğini öngörüyoruz” dedi.

Temel senaryoda 2019’da ham

MB’NİN YIL SONU ENFLASYON TAHMİNLERİ

2019 → % **14.6**

2020 → % **8.2**

2021 → % **5.4**

petrol fiyatlarının düşmeye devam ederek 63 dolara kadar gerileyeceği, ithalat fiyatlarının dolar cinsinden tahminin bir miktar altında gerçekleşeceği, varsayıldı. Murat Çetinkaya, maliye politikasının 2019’da da ekonomideki dengelenme sürecine katkı verecek şekilde oluşturulmaya devam edeceği ve kamu kontrolündeki fiyatların büyük ölçüde enflasyondaki düşüş sürecini destekleyecek şekilde belirleneceğini varsaydıklarını, politika koordinasyonunun ülke risk primini ve belirsizliği azaltacağını öngördüklerini kaydetti.



İşsizlik tırmanışta: 12.3

2018 Kasım döneminde işsizlik yüzde 12.3 oldu. Genç işsizlik oranı ise yüzde 23.6'ya fırladı. Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik rakamlarında da yükseliş kaydedildi.

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı 2018 yılı Kasım döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 706 bin kişi artarak 3 milyon 981 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 2 puanlık artış ile yüzde 12.3 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 2.1 puanlık artış ile yüzde 14.3 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 4.3 puanlık artış ile yüzde 23.6 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 2.1 puanlık artış ile yüzde 12.6 olarak gerçekleşti. İşsizlik, Ekim ayında yüzde 11.6 ile Mart 2017'den bu yana en yüksek seviyeye çıkmıştı.

İstihdam oranı yüzde 46.5

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işgücü istatistiklerini açıkladı. İstihdam edilenlerin sayısı 2018 yılı Kasım döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 201 bin kişi azalarak

28 milyon 314 bin kişi, istihdam oranı ise 0.8 puanlık azalış ile yüzde 46.5 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 274 bin kişi azalırken, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 72 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin yüzde 17.7'si tarım, yüzde 20'si sanayi, yüzde 6.5'i inşaat, yüzde 55.8'i ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0.9 puan, inşaat sektörünün payı 1.1 puan azalırken, sanayi sektörünün payı 0.8 puan, hizmet sektörünün payı 1.2 puan arttı.

İşgücüne katılma oranı yüzde 53

İşgücü 2018 yılı Kasım döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 505 bin kişi artarak 32 milyon 295 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0.2 puan artarak yüzde 53 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0.3 puanlık artışla yüzde 72.4, kadınlarda da 0.3 puanlık artışla yüzde 34.1 olarak gerçekleşti.

Kasım 2018 döneminde herhangi bir



sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim göstermeyerek yüzde 33.6 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 0.8 puan artarak yüzde 22.8 oldu.

Kamu istihdamı yüzde 20.8 arttı

Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın derlediği verilere göre, 2018 yılı IV. döneminde toplam kamu istihdamı 2017 yılının aynı dönemine göre yüzde 20.8 oranında artarak 4 milyon 352 bin kişi oldu. Bu artışta, daha önce kamu istihdamında yer almayan taşeronların kamu çalışanı statüsüne (sürekli işçi) geçmesi etkili oldu.

Arındırılmış rakamlara da yansıdı

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 228 bin kişi azalarak 28 milyon 591 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0.4 puan azalarak yüzde 47 oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 144 bin kişi artarak 3 milyon 907 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0.4 puan artarak yüzde 12'ye yükseldi.

Mevsim etkisinden arındırılmış işgücüne katılma oranı 0.2 puan azalarak yüzde 53.4 olarak gerçekleşti. Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenlerin sayısı, tarım sektöründe 54 bin, sanayi sektöründe 40 bin, inşaat sektöründe 47 bin, hizmet sektöründe ise 87 bin kişi azaldı.

Kayıtlı istihdam artışı durdu, 2018 neredeyse sabit kaldı

Sosyal güvenlik sisteminin temel kapsamını oluşturan ve ücretli çalışanları kapsayan "zorunlu sigortalı" sayısındaki

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Kasım 2018	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.312	2.845	1.774	10.423	19.354
Kadın	1.344	2.178	64	5.374	8.960
Toplam	5.656	5.023	1.838	15.797	28.314

Kaynak: TÜİK

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Kasım 2017-2018	Toplam	
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler	2017	2018
Nüfus (Bin kişi)	60.223	60.896
İşgücü (Bin kişi)	31.790	32.295
İstihdam (Bin kişi)	28.515	28.314
Tarım	5.297	5.023
Tarım dışı	23.218	23.290
İşsiz (Bin kişi)	3.275	3.981
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.433	28.601
İşgücüne katılma oranı (%)	52.8	53.0
İstihdam oranı (%)	47.3	46.5
İşsizlik oranı (%)	10.3	12.3
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12.2	14.3
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	58.0	58.4
İstihdam oranı (%)	51.9	51.1
İşsizlik oranı (%)	10.5	12.6
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12.2	14.4
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	19.3	23.6
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	22.9	24.3

Kaynak: TÜİK *Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

artış, 2018'de sınırlı kaldı. 2011-2016 arasında yıllık bazda yüzde 3.9 ile 8.6 arasında artan zorunlu sigortalı kapsamındaki çalışanların oranı, darbe girişiminin olduğu 2016'da gerilemiş ve 2017'de yıllık yüzde 6.2 artarak yeniden toparlanmıştı. Ancak Kasım 2018 itibarıyla bir önceki yıl sonuna göre sadece yüzde 0.6 oranında bir artış gerçekleşti ve toplam 19 milyon 628 bin 542 kişi oldu. Aralık 2018, Türkiye'de özellikle mavi yakalıların işten çıkışlarının yoğun olarak gerçekleştiği bir ay olması nedeniyle, 2018'in zorunlu sigortalı sayısı açısından neredeyse bir önceki yıla aynı kapanacağı yönünde beklenti var.

SGK verilerinden derlenen bilgilere göre Kasım 2018 itibarıyla sosyal güvenlik kapsamında aktif olanların sayısı bir önceki yıl sonuna göre 54 bin 693 kişi arttı. Aktifler içinde, kendi hesabına

çalışan, kamuda çalışan ve ücretli olarak özel sektörde çalışanların oluşturduğu zorunlu sigortalıların sayısı yine aynı dönemde 117 bin 369 kişi artarak 19 milyon 628 bin 542 kişiye ulaştı.

İstihdam artışında ve teşviklerin izlenmesinde ana gösterge olarak alınan özel sektörde çalışan ücretlilerin kapsamı olan '4-A zorunlu sigortalılar'da da artış, sınırlı kaldı. Kasım 2018 itibarıyla bir önceki yıl sonuna göre bu kapsamda çalışan kişi sayısı 29 bin 227 kişi azaldı. Yine 4-A kapsamında çalışanların sayısı, bir önceki Ekim ayına göre 246 bin 472 kişi azalarak 14 milyon 448 bin 590 kişi oldu. Türkiye, 2017'den bu yana istihdam teşvikleri uyguluyor ve bu teşvikler 2017'de bir önceki yıla göre yüksek artış sağlamıştı. 2018 sonu itibarıyla istihdam teşviklerinin etkisinin olmadığı ve sayının sabitlendiği gözlemlendi.



İstihdama 4.0 damgası

Hükümet sanayideki yapısal dönüşümü nitelikli insan kaynağı ile birleştirmek için 1 milyonun üzerinde işyerinin kapısını çalarak gelecek 10 yılın en gözde mesleklerini belirledi. İşverenlerin ön plana çıkmasını bekledikleri mesleklere sanayi 4.0 damgasını vurdu. Geleceğin en popüler 16 mesleği arasında yapay zekâdan robot kaynak operatörüne, elektrikli arabalar için teknik bakım elemanından dijital reklamcılığa kadar bir çok meslek bulunuyor.

60 bin kişi bilişim eğitimi aldı

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Endüstri 4.0 kapsamında dijitalleşme, yapay zekâ, büyük veri, bulut, bilişim gibi uygulamaların iş süreçlerine entegre edilmesinin önemine dikkat çekti. Bakan Selçuk, "Son 4 yılda sadece bilişim sektöründe düzenlenmiş olduğumuz mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programlarına 60 bine yakın kişi katıldı. Bu eğitimleri tamamlayan kişilerin

yüzde 60'ından fazlası kalıcı olarak istihdam ediliyor" dedi.

Türkiye İş Kurumu'nca 1 milyon 295 bin işyeri ziyareti ile gerçekleştirilen araştırmada işverenlerin gelecek 10 yılda ön plana çıkmasını beklediği mesleklere sanayi 4.0'ın etkisi görüldü. Geleceğin en popüler 16 mesleği şöyle sıralandı: "Yapay zeka makine kalite kontrol elemanı, robot kaynak operatörü, bilişim teknolojisi, elektrikli arabalar için teknik bakımcı, dil konuşma terapisti, güneş enerji sistemi teknik personel, dijital reklamcılık, veri tabanı yöneticiliği, Ar-Ge mühendisi, E-Ticaret meslek elemanı, siber güvenlik uzmanı, internet televizyonculuğu, yazılım destek uzmanı, robot mühendisliği, üç boyutlu grafik animasyoncu, mobil yazılımcı."

Araştırmaya göre bilgi ve iletişim sektöründe açık işi en çok olan ilk 10 meslek şöyle: "Sistem programcısı, çağrı merkezi müşteri temsilcisi, bilgisayar mühendisi, yazılım destek uzmanı, yazılım geliştiricisi, elektronik teknisyeni,

makine mühendisi, satış danışmanı uzmanı, yazılım mühendisi, bilgisayar programcısı."

Ar-Ge istihdama katkı sağlıyor

Bilgi ve iletişim sektörü en fazla Ar-Ge çalışması yapan sektörlerin başında geliyor. İŞKUR araştırmasına göre Ar-Ge çalışmaları istihdama olumlu katkı sağlıyor. Ar-Ge çalışması yapan her iki işyerinden biri yatırım yapmayı planlarken, her 3 işyerinden birinde açık iş bulunuyor.

Üniversite değil meslek seçin

Gençlere üniversite değil meslek çağrısı yapan İŞKUR'un araştırmasına göre işveren açık işlerinin yüzde 40.6'sında eğitim düzeyinden ziyade, mesleki bilgi ve nitelik arıyor. İşverenlerin yüzde 72.1'inin genç işgücü tercihlerinde pratik beceri dikkate alınıyor. İşverenlerin yüzde 44.8'i gençlerde tecrübe ararken, yüzde 23.1'i teorik beceriye, yüzde 21.7'si referansa önem veriyor. Diplomayı dikkate alma oranları ise yüzde 18.2.

TOBB, sanayi istihdamını mercek altına aldı

Sanayi tesislerinde ortalama 42.75 kişi çalışırken, bunların yüzde 4.53'ünü mühendisler oluşturdu. KOBİ ölçeğindeki sanayi firmalarının istihdamdaki payı arttı. Sanayide en çok istihdam artışı sağlanan şehir Bitlis oldu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) 2018 yılı Sanayi Kapasite Raporu istatistiklerini yayınladı. Buna göre, 2017'de 64 bin 825 olan rapor sayısı, 2018'de yüzde 13.08 artışla 73 bin 303'e yükseldi. Söz konusu raporların ait olduğu üretim tesislerinin yüzde 19.27'sinde 1-9, yüzde 9.8'inde 10-49, yüzde 9.39'unda 50-99, yüzde 7.63'ünde 100-249, yüzde 4.3'ünde ise 250'den fazla çalışan bulunuyor.

Sanayi kapasite raporuna sahip tesislerde toplam çalışan sayısı önceki yıla göre yüzde 7.85 artışla 3 milyon 133 bin 499 oldu. Toplam çalışanların yüzde 17.35'i 1-9 çalışan bulunan tesislerde istihdam edilirken, yüzde 9.08'i 10-49, yüzde 9'u 50-99, yüzde 7.55'i 100-249, yüzde 5.6'sı ise 250 ve daha fazla çalışanı bulunan tesislerde istihdam ediliyor.

Geçerli raporlara göre istihdamın en fazla olduğu ilk 5 il, İstanbul (663 bin 121), Bursa (284 bin 142), İzmir (209 bin 897), Kocaeli (201 bin 736) ve Ankara (169 bin 878) şeklinde sıralandı.

En az çalışan bulunan son 5 il ise Ardahan (237), Bayburt (253), Hakkari (599), Iğdır (724), Tunceli (906) oldu.

2017-2018 döneminde KOBİ ölçeğindeki sanayi firmalarının istihdamdaki payı yüzde 63.82'den yüzde 64.57'ye yükselirken, büyük firmaların payı yüzde 36.18'den yüzde

35.43'e düştü.

İstihdam artışında lider Bitlis

Geçen yıl bir önceki yıla karşılaştırıldığında sanayide en çok istihdam artışı sağlayan şehirler Bitlis (yüzde 77.17), Ardahan (yüzde 62.33), Batman (yüzde 43.69), Siirt (yüzde 38.97) ve Muş (yüzde 37.61) olarak sıralandı. Aynı dönemde sanayide istihdam azalışının en çok olduğu şehirler Ağrı (yüzde 22.70), Kilis (yüzde 15.44), Niğde (yüzde 6.60), Erzincan (yüzde 3.57) ve Rize (yüzde 2.97) oldu.

Bölgeler bazında sanayi istihdamında artış Ortadoğu Anadolu (yüzde 15.62), Güneydoğu Anadolu (yüzde 11.57) Batı Anadolu (yüzde 10.45) şeklinde gerçekleşti. Sanayi istihdam artışının en düşük olduğu bölgeler Kuzeydoğu Anadolu (yüzde 5.83), Doğu Karadeniz (yüzde 6.20) ve Batı Marmara (yüzde 6.48) oldu.

Mühendis dağılımı

Sanayi tesislerinde en çok mühendis Doğu Marmara'da çalışıyor. Doğu Marmara'da çalışan 33 bin 775 mühendise karşılık, İstanbul'da 31 bin 716, Batı Anadolu'da 24 bin 951, Ege'de 20

bin 357, Akdeniz 8 bin 631 mühendis sanayi tesislerinde istihdam ediliyor.

Toplam çalışanların yüzde 4.53'ünü mühendis, yüzde 4.60'ını teknisyen, yüzde 6.52'sini usta, yüzde 72.35'ini işçi, yüzde 11.08'ini idari personel oluşturuyor.

Geçen yılın sonu itibarıyla sanayi tesislerinde ortalama 42.75 kişi çalışıyor. Sanayi tesisi başına en çok çalışanı olan il Çankırı (96.15) olarak dikkati çekiyor. Daha sonra sırasıyla Kırklareli (95.14), Zonguldak (94.45), Tekirdağ (87.61) ve Bartın (82.10) geliyor.

Yüksek teknoloji payı hafif arttı

Söz konusu dönemde yüksek teknoloji kapsamındaki sanayi tesislerinin oranı yüzde 2'den yüzde 2.20'ye, orta-yüksek teknoloji kapsamındaki sanayi tesislerinin oranı yüzde 23'ten yüzde 24.06'ya, orta-düşük teknoloji kapsamındaki sanayi tesislerinin oranı yüzde 32.38'den yüzde 33.52'ye çıktı; düşük teknoloji kapsamındaki sanayi tesislerinin oranı yüzde 42.61'dan yüzde 40.22'ye düştü.

Geçen yıl en çok kapasite raporu "fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)" konusunda hazırlandı. En çok Sanayi Kapasite Raporu İstanbul, en az Bayburt'ta düzenlendi.

2018'de 1413 yabancı sermayeli firma rapor yaptırdı. Yabancı sermayeli firmaların üretim tesislerinin en çok olduğu il Kocaeli (236) oldu. En çok yabancı sermayeli sanayi tesisi ise Almanya sermayeli firmalardan oluştu.



Sanayi yavaşladı

Sanayi üretimi 2018'in son ayında beklentilerin üzerinde daraldı. Aralık ayında sanayi üretimi yüzde 1.4 oranında azaldı. Sanayi üretiminde yıllık olarak ise yüzde 9.8 oranında daralma gerçekleşti. 2018'in tamamında sanayi üretimindeki yükseliş ise sadece yüzde 1.8 oldu. Sanayide özellikle yılın son çeyreğinde yaşanan yüzde 7.5'lik sert düşüş, reel sektörde sıkıntılarının arttığını ve ekonominin lokomotif sektörlerindeki üretim kaybının derinleştiğini ortaya koydu. Özellikle inşaata yönelik üretim yapan sektörlerdeki üretim kaybı dikkat çekti. Sanayi üretiminde böylesi kuvvetli düşüş, daha önce küresel krizin etkilerinin ağırlaştığı 2009 Haziran'ında görülmüştü.

Yıllıkta kayıp büyük

Türkiye İstatistik Kurumu Aralık ayına ilişkin sanayi üretimi verisini açıkladı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yıllı) incelendiğinde, 2018 yılı Aralık ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2.1, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 10.8 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1.2 azaldı.

“
Sanayi üretimindeki daralma 2018'in Aralık ayında yüzde 1.4, yılın tamamında ise yüzde 9.8 ile beklentilerin üzerine çıktı. 2018'in tamamındaki yükseliş yüzde 1.8 ile sınırlı kaldı.”

SANAYİ ÜRETİMİNİ HANGİ GRUP NASIL ETKİLEDİ (ARINDIRILMIŞ)

	Yıllık artış (%)	Etkisi (puan)
EKONOMİK AKTİVİTE		
Madencilik ve taş ocakçılığı	-2.1	-0.1
İmalat sanayi	-10.8	-9.5
Elektrik, gaz, buhar	-1.2	-0.2
ANA MAL GRUPLARI		
Ara malı	-14.9	-5.5
Dayanıklı tüketim malı	-8.9	-0.4
Dayanısız tüketim malı	-6.4	-1.8
Enerji	-0.3	-0.1
Sermaye malı	-8.6	-1.9
TEKNOLOJİ YOĞUNLUĞU		
Düşük teknoloji	-9.8	-4.0
Orta-düşük teknoloji	-19.2	-5.7
Orta-yüksek teknoloji	-9.6	-2.1
Yüksek teknoloji	15.3	1.1
İMALAT SANAYİ		
Gıda ürünleri imalatı	-11.3	-1.5
İçeceklerin imalatı	-7.3	0.0
Tütün ürünleri imalatı	9.8	0.1
Tekstil ürünleri imalatı	-7.6	-0.6
Giyim eşyaları imalatı	-3.0	-0.2
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	-3.0	0.0
Ağaç, ağaç ve mantar ürünleri	-25.8	-0.4
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	-17.2	-0.4
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğ.	-17.1	-0.3
Kok kömürü ve petrol ürünleri	10.3	0.1
Kimyasalların ve kimyasal imalatı	-6.4	-0.3
Temel eczacılık ürünleri imalatı	14.8	0.5
Kauçuk ve plastik imalatı	-14.3	-0.8
Metalik olmayan mineral imalatı	-24.8	-1.9
Ana metal sanayi	-20.0	-0.8
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı	-22.6	-2.2
Bilgisayarların, elektronik imalatı	21.4	0.4
Elektrik teçhizat imalatı	-15.3	-0.6
Makine ve ekipman imalatı	-14.4	-0.9
Otomotiv imalatı	-14.0	-0.8
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	34.4	0.7
Mobilya imalatı	5.8	0.1
Diğer imalatlar	-20.2	-0.6
Makine ve ekipmanların kurulumu	-4.7	-0.2

Aralık'ta yüzde 1.4 düşüş

Sanayi üretimi 2018 Aralık ayında bir önceki aya göre yüzde 1.4 azaldı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, Aralık ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 0.1 artarken, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1.6 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 0.8 azaldı.

Üretim geriledi

2018 yılı dördüncü çeyreğinde takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 7.5 azaldı. Bir önceki çeyreğe göre mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi ise yüzde 5.2 azaldı.

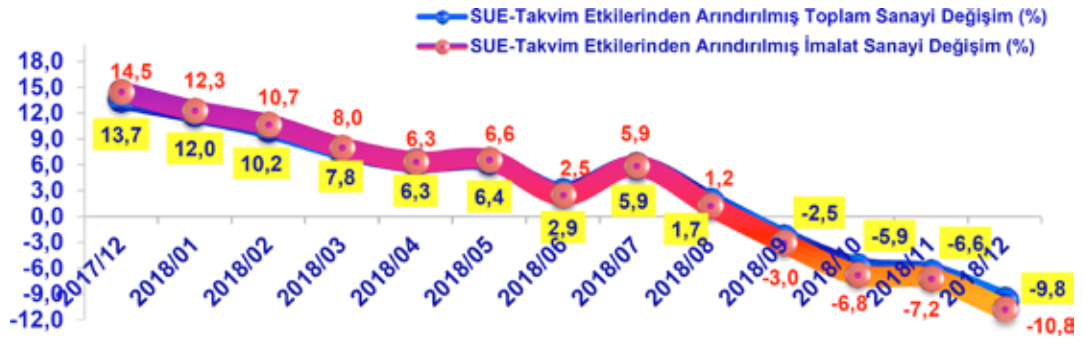
Genele yayıldı

İmalat sanayinin kapsadığı 25 sektörden sadece 7 sektörde üretim artışı oldu. Son aylarda sanayi üretimini ayakta tutan gıda başta olmak üzere iç piyasaya ağırlıklı satış yapan metalik olmayan mineraller, fabrikasyon metal ürünleri ile ihracatın lokomotifleri otomotiv, tekstil, kimya sektörlerinde sert üretim kaybı yaşandı.

Gıdada düşüş yüzde 11.5 ve bunun sanayi üretimine geriletici etkisi 1.5 puan oldu. Et, tavuk ve ürünlerinin üretimi yüzde 7.4, sebze ve meyve suyu imalatı yüzde 27.7, meyve ve sebze işlenmesi yüzde 18.7, sıvı ve katı yağ imalatı yüzde 13.2, şeker üretimi yüzde 18 geriledi. Çay ve kahve işlenmesindeki kayıp ise yüzde 25.4'ü buldu.

İnşaat çakıldı

İnşaat yılın ikinci yarısını oldukça kötü geçirdi. Yeni projelerin olma-



ması inşaata yönelik üretim yapan sektörleri zora soktu. Bu ürünler metalik olmayan mineral ürünler kapsamında yer alıyor. En büyük düşüşü yüzde 51.5 ile hazır beton imalatında. Benzer şekilde çimento imalatı yüzde 31, inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı yüzde 26.1, karo, tuğla inşaat malzemeleri imalatı da yüzde 35.4 geriledi.

Ana metalde de hem ihracattaki sıkıntılarının hem de inşaattaki düşüşün etkisi var. Çelik ürünleri imalatı, bakır, alüminyum üretimi düşüştü. Yine fabrikasyon metal ürünleri imalatında da metalden yapı parçaları imalatı ısıtmalar hep inşaat sektöründeki durgunluğun etkisiyle üretim kaybı yaşıyor. Ayrıca silah ve cephane, tank imalatı da azalmış.

Bu sektörün üretim düşüşü yüzde 22.6 ve sanayide yaşattığı kayıp 2.2 puan.

Makine yüzde 15, otomotiv yüzde 14 düştü

Sektörlere makine üreten sanayi de üretim kayıplarından olumsuz yönde etkilendi. Elektrik motorları, tarım, ormancılık makineleri, takım tezgahları, tekstil makineleri imalatı kayıp yaşadı. Bu sektörleri barındıran elektrikli teçhizatla daralma yüzde 15.3, sanayi üretimine azaltıcı etkisi 0.6 puan. Otomotiv Türkiye'nin en önemli sektörlerinden. Üretimdeki kayıp yüzde 14. Otomotiv imalatında yüzde 13.8, donanım ve aksesuar imalatlarında ise yüzde 24.2 ile yüzde 14.8 düşüş kaydedildi.

Kapasite kullanımında sınırlı oranda artış

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı Ocak ayında bir önceki aya göre 0.3 puan artarak yüzde 74.4 oldu.

Merkez Bankası'ndan yapılan açıklamaya göre, mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı da bir önceki aya göre 0.3 puan artarak yüzde 74.3 seviyesinde gerçekleşti. Böylece, geçen yılın Kasım ve Aralık aylarında üst üste 74.1 değerini alarak Mart 2015'ten bu yana en düşük seviyesini gören kapasite kullanımı, yeni yılın ilk ayında sınırlı bir artış göstermiş oldu.

Söz konusu ayda kapasite kullanımları; dayanıklı tüketim mallarında yüzde 67.7, dayanıksız tüketim mallarında yüzde 73.4, tüketim mallarında yüzde 72.8, gıda ve içeceklerde yüzde 72.5, ara mallarda yüzde 73.8 ve yatırım mallarında yüzde 74.1 oldu.

Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı yüzde 81.77, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı yüzde 80.97, giyim eşyalarının imalatı yüzde 80.59 ve bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı yüzde 78.02 ile 2019 yılı Ocak ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörler oldu.

Ekonomik güven endeksi

Ocak'ta geriledi

Ekonomik güven endeksi ocak ayında yüzde 4.2 düşüşle 78.5 değerine geriledi. Endeks, 2018 Aralık ayında 81.9 değerini almıştı.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun yaptığı açıklamaya göre, ekonomik güven endeksindeki düşüş, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve perakende ticaret sektörü güven endekslerindeki gerilemeden kaynaklandı.

Söz konusu ayda, tüketici güven endeksi 58.2 değerine, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi 95.4 değerine, hizmet sektörü güven endeksi 78.3 değerine ve perakende ticaret sektörü güven endeksi 92.5 değerine geriledi. İnşaat sektörü güven endeksi ise 56.7 değerine yükseldi.

İnşaat hariç güven azaldı

Hizmet ve perakende ticaret sektörleri güven endeksleri Ocak'ta yüzde 4 azalırken, inşaat sektörü güven endeksi yüzde 2.5 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu, Ocak ayına ilişkin sektörel güven endekslerini yayınladı. Mevsim etkilerinden arındırılmış hizmet sektörü güven endeksi 2018 Aralık ayında 81.5 iken, Ocak ayında yüzde 4 azalarak 78.3 değerine geriledi.

Hizmet sektöründe bir önceki aya göre, iş durumu, hizmetlere olan talep ve hizmetlere olan talep beklentisi endeksleri sırasıyla yüzde 5.6, yüzde 5.9 ve yüzde 1.1

azalarak 71.1, 71.2 ve 92.7 değerlerini aldı.

Mevsim etkilerinden arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi de Ocak ayında yüzde 4 azalarak 92.5'e düştü. Perakende ticaret sektöründe bir önceki aya göre mevcut mal stok seviyesi ve iş hacmi-satışlar beklentisi endekslerinin her ikisi de yüzde 5.5 azalarak, sırasıyla 111.6 ve 89.4 değerlerini aldı. İş hacmi-satışlar endeksi ise yüzde 0.2 artarak 76.6 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmış inşaat sektörü güven endeksi ise 2018 Aralık ayında 55.4 iken, 2019 Ocak ayında yüzde 2.5 artarak 56.7'ye yükseldi. İnşaat sektöründe bir önceki aya göre alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi endeksi yüzde 18.2 artışla 46.4'e çıktı. Toplam çalışan sayısı beklentisi endeksi ise yüzde 6.2 azalarak 67.1 oldu.

Tüketici güveni yıla gerileyerek başladı

Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi Aralık 2018'e göre Ocak ayında yüzde 0,9 geriledi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Ocak ayına ilişkin tüketici güven endeksini açıkladı. TÜİK ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası iş birliğiyle yürütülen anket sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Ocak'ta bir önceki aya göre yüzde 0.9 azaldı. Buna göre Aralık 2018'de 58.7 olan endeks değeri, Ocak ayında 58.2 olarak kayıtlara geçti.

Hanenin maddi durum beklentisi endeksi, söz konusu dönemde yüzde 2.4 artarak 77.1 oldu.

Ocak Ayı Ekonomik Güven Endeksi	Aylık (%)	Yıllık (%)
Ekonomik Güven Endeksi	-4.2	-25.3
Tüketici Güven Endeksi	-0.9	-19.1
Reel Kesim Güven Endeksi	-2.4	-13.9
Hizmet Sektörü Güven Endeksi	-4.0	-23.2
Perakende Güven Endeksi	-4.0	-12.9
İnşaat Güven Endeksi	2.5	-34.8

Reel kesim güveninde 1.5 puanlık iyileşme



Reel kesim güveni Ocak ayında bir önceki aya kıyasla 1.5 puan artarak 93 değerini aldı. 12 ay sonrası için ÜFE beklentisi ise 1.5 puan azalışla yüzde 23.4'e geriledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Ocak ayına ilişkin İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE) açıklandı. Ocak'ta RKGE, 2018 Aralık ayındaki 91.5 değerinden 93 seviyesine yükseldi. Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, gelecek 3 aydaki üretim hacmi, toplam istihdam miktarı, ihracat sipariş miktarı ve sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken; mevcut toplam sipariş miktarı, son üç aydaki toplam sipariş miktarı, mevcut mamul mal stoku ve genel gidişata ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkiledi.

Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi ise (RKGE-MA) bir önceki aya göre 2.3 puan azalarak 95.4 puan seviyesinde gerçekleşti.

Son 3 aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi ile iç piyasa sipariş miktarında azalış bildirenler, ihracat sipariş miktarında ise artış bildirenler lehine olan seyir bir önceki aya göre güçlendi. Mevcut toplam siparişlerin mevsim normallerinin altında olduğu yönündeki değerlendirmeler ile mevcut mamul mal stoklarının seviyesinin mevsim normallerinin üzerinde olduğu yö-

nündeki değerlendirmeler güçlenerek devam etti.

ÜFE beklentisi geriledi

Anket sonuçlarına göre gelecek 3 aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacminde azalış bekleyenler lehine olan seyir artış bekleyenler lehine döndü, iç piyasa sipariş miktarında azalış bekleyenler lehine olan seyir zayıfladı ve ihracat sipariş miktarında artış bekleyenler lehine olan seyir güçlendi.

Gelecek 12 aydaki sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin azalış yönlü beklentiler zayıflayarak devam etti, gelecek 3 aydaki istihdamla ilişkin azalış yönlü beklentiler artış bekleyenler lehine döndü.

Ortalama birim maliyetlerde, son 3 ayda artış olduğunu bildirenler lehine olan seyir zayıfladı, gelecek 3 ayda artış olacağını bekleyenler lehine olan seyir güçlendi. Gelecek 3 aydaki satış fiyatı artış beklentileri de güçlendi.

Gelecek 12 aylık dönem sonu itibarıyla yıllık ÜFE beklentisi bir önceki aya göre 1.5 puan azalarak yüzde 23.4 seviyesinde gerçekleşti.

Ankete katılan iş yerlerinin yüzde 41.6'sı üretimlerini kısıtlayan faktör bulunmadığını, yüzde 23.2'si talep yetersizliğinin üretimlerini kısıtlayan en önemli faktör olduğunu belirtti. Bunları sırasıyla hammadde-ekipman yetersizliği, mali imkansızlıklar, işgücü yetersizliği ve diğer faktörler izledi.

Kötümserlerin oranı arttı

Son 3 aydaki rekabet gücüne ilişkin gelişmeler değerlendirildiğinde, yurt içi piyasalardaki rekabet gücüne ilişkin azalış bildirenler lehine olan seyir zayıflayarak devam etti. Avrupa Birliği içindeki yurt dışı piyasalardaki rekabet gücüne ilişkin azalış yönlü değerlendirmeler bir önceki dönem seviyelerinde devam etti. Avrupa Birliği dışındaki yurt dışı piyasalardaki rekabet gücüne ilişkin artış yönlü değerlendirmeler ise yerini azalış yönlü değerlendirmelere bıraktı.

İçinde bulunduğu sanayi dalındaki genel gidişat konusunda, bir önceki aya kıyasla daha iyimser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 8.4'e, daha kötümser olduğunu belirtenlerin oranı ise yüzde 25.5'e yükselirken, aynı kaldığını belirtenlerin oranı yüzde 66.1'e geriledi.

İş yeri kapsamı güncellendi

Öte yandan TCMB açıklamasında "İktisadi Yönelim İstatistikleri ve Reel Kesim Güven Endeksi" ile "İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı" istatistiklerinin iş yeri kapsamının, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından üretilen İmalat Sanayi Üretim Endeksi (SÜE) iş yeri birimlerinden oluştuğu ve SÜE'nin çerçevesine göre güncellendiği belirtildi. İş yeri kapsamının, Ocak ayından itibaren yeni SÜE çerçevesine göre oluşturulduğu ve söz konusu istatistikler yeni kapsam esas alınarak üretilmeye başlandığı ifade edildi.

Bütçe 5 milyar TL fazla verdi



Merkezi yönetim bütçesi, Ocak ayında 5.1 milyar lira fazla verdi, faiz dışı fazla ise 12.4 milyar lira oldu. 2019 yılı Ocak ayında merkezi yönetim bütçesi gelirleri 97 milyar lira, bütçe giderleri ise 91.9 milyar lira oldu. Geçen yılın Ocak ayında ise bütçe giderleri 56 milyar 531 milyon lira, faiz dışı fazla ise 7.7 milyar lira olmuştur.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca, Ocak ayı bütçe gerçekleştirmeleri raporu açıklandı. 2019 yılı Ocak ayında vergi gelirleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 7.1 oranında artarak 55.7 milyar TL olarak gerçekleşti. Faiz hariç bütçe giderleri ise yüzde 67.5 oranında artışla 84.6 milyar TL olarak hesaplandı. Personel giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 30.5 artışla 23 milyar 877 milyon lira oldu. Sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri 4 milyar 354 milyon liraya yükseldi. Mal ve hizmet alım giderleri için 3 milyar 398 milyon lira harlandı. Cari transferler, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 63.7 artarak 31 milyar 389 milyon lira oldu.

Sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri için 17 milyar 32 milyon lira transfer yapıldı. Sosyal güvenlik primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmının Hazine tarafın-

dan ödenmesi amacıyla yapılan transfer tutarı 2 milyar 989 milyon lira oldu.

Tarımsal destekleme ödemeleri 1 milyar 666 milyon lira, mahalli idare payları 5 milyar 244 milyon lira olarak gerçekleşti. Ocak'ta 10 milyar 947 milyon lira sermaye gideri, 4 milyar 969 milyon lira sermaye transferi yapıldı. Borç verme giderleri ise 5 milyar 646 milyon lira oldu. Faiz giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 20.8 yükselişle 7 milyar 279 milyon lira olarak kayıtlara geçti.

Bütçe gelirleri

Geçen yılın Ocak ayında 58 milyar 205 milyon lira olan bütçe geliri, bu yılın aynı ayında yüzde 66.6 artışla 96 milyar 951 milyon lira olarak gerçekleşti. Genel bütçe vergi dışı diğer gelirleri, yüzde 809.3

yükselerek 39 milyar 955 milyon lira olarak hesaplandı. Özel bütçeli idarelerin öz gelirleri 922 milyon lira, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 399 milyon lira olarak belirlendi

Vergi türleri itibarıyla Ocak'ta geçen yılın aynı ayına göre, Kurumlar Vergisi yüzde 61.4, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi yüzde 44.9, İthalde Alınan Katma Değer Vergisi yüzde 22.4, damga vergisi yüzde 16.1, Gelir Vergisi yüzde 13.1 ve harçlar binde 4 oranında artarken, ÖTV yüzde 8.3 ve Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi yüzde 4.9 azaldı.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Ocak ayının, bütçe fazlası, bütçe gelirleri ve faiz dışı fazlanın önemli oranda artırıldığı ay olduğunu bildirdi, "Her gösterge bütçe disiplinindeki güçlü duruşumuzu ortaya koyuyor" dedi.

Milyon TL	OCAK		Değişim Oranı (%)
	2018	2019	
Bütçe Giderleri	56.531	91.860	62.5
Faiz Hariç Giderler	50.504	84.581	67.5
Faiz Giderleri	6.027	7.279	20.8
Bütçe Gelirleri	58.205	96.951	66.6
Vergi Gelirleri	51.996	55.675	7.1
Bütçe Dengesi	1.673	5.091	204.2
Faiz Dışı Denge	7.700	12.370	60.6

Kaynak: BUMKO

İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
NÜFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	4.320	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4.8	4.8	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	4.1	10.1	13.8	12.7	13.4	13.1	13.2	9.5	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	13.5	12.0	13.7	13.3	13.4	13.5	12.4	14.7	-
Net Göç Hızı (%)	2.26	2.46	3.45	5.6	5.0	5.6	5.8	-	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	55	58	59	59	61	59	62	-	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	-	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30.7	31.6	31.8	31.7	32.0	33.0	31.1	-	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	422	432	490	466	470	513	524	-	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	29.9	30.3	32.4	31.0	28.3	30.7	32.5	-	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	243	247	276	243	262	254	263	-	-
İşsizlik Oranı (%)	14.7	14.8	15.4	13.9	15.0	14.0	14.0	-	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16.2	15.9	17.0	15.0	16.1	15.2	15.1	-	-
ENFLASYON (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
TUFE (yıllık)	10.15	6.03	7.94	8.54	9.83	8.93	13.1	20.4	20.7
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
İhracat	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	10.238	-
İthalat	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	9.118	-
Dış Ticaret Dengesi	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	1.120	-
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	5.092	-
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6.0	5.7	6.1	6.1	5.8	5.9	5.9	6.1	-
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/IV	2019/1
Kapasite Kullanım Oranı	70	63	60	55	64	63	67	61	-
PROTESTOLU SENETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	46.690	-
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	3.4	3.6	4.0	4.3	4.4	4.7	4.9	5.0	-
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	245	367	463	510	571	775	740	985	-
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Belge Adedi	188	209	215	186	208	230	431	326	-
Yatırım (Milyon TL)	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	13.120	-
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4.55	15.66	1.76	6.5	3.1	1.9	4.3	8.3	-
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3.2	2.8	2.2	5.2	4.9	1.9	10.0	5.9	-
ENERJİ TÜKETİMİ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/10	2019/1
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	3.392	-
MALİ / FINANS	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Bütçe Gelir/Gider	4.05	4.34	4.36	4.20	4.28	4.2	4.5	4.6	3.7
Yerli Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10.86	11.77	11.14	10.54	11.1	11.4	11.8	12.0	11.7
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	102.5	110.2	123.9	122.2	120.6	111.5	121.4	110.5	-
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5.8	5.7	5.5	5.2	5.6	5.7	5.7	5.8	-
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	6.1	5.9	6.0	5.2	5.2	4.9	5.2	5.0	-
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	1.67	1.59	2.29	2.62	2.63	2.30	2.9	-	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Kurulan Şirket Sayısı	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	4.977	-
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6.1	5.7	6.0	5.9	6.0	6.2	6.3	5.8	-
Kapanan Şirket Sayısı	943	1.094	1.095	991	740	644	832	799	-
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7.2	7.7	7.0	7.1	6.1	5.8	6.2	6.4	-
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/11	2019/1
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.646	-
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	5.7	5.5	5.3	5.1	4.8	4.6	4.4	4.0	-
MARKA-PATENT SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	5.460	-
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6.0	6.2	6.0	6.0	6.2	7.1	6.9	6.7	-
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	31	42	59	55	86	96	77	135	-
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3.7	4.1	4.7	4.2	5.0	5.4	3.9	4.8	-
TURİZM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	946	-
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4.4	4.4	4.2	3.6	3.3	2.5	2.4	2.4	-
TARIMSAL ÜRETİM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	-	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	4.1	4.7	3.9	5.1	5.0	6.4	5.7	-	-
İŞ KAZALARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
İş Kazasında Olanların TR İçindeki Payı (%)	7.5	5.6	6.0	2.6	5.1	3.7	4.7	3.4	6.5
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6.3	6.2	6.1	6.1	6.0	6.0	6.0	6.1	-

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Yıllık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2013	2014	2015	2016	2017	2018/III
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	1.809.713	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.106.537	1.013.453
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	-	-	861.467	862.744	851.046	187.100
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	8,5	5,2	6,1	3,2	7,4	1,6
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	9,3	6,1	5,9	3,8	9,1	0,6
İŞGUCU VE İSTİHDAM	2013	2014	2015	2016	2017	Kas.18
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.524	25.933	26.621	27.205	28.189	28.314
İstihdam Oranı (%)	45,9	45,5	46,0	46,3	47,1	46,5
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.747	2.853	3.057	3.330	3.454	3.981
İşsizlik Oranı (%)	9,7	9,9	10,3	10,9	10,9	12,3
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12	12	12,4	13	13,1	14,3
ENFLASYON (%)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.19
Yİ-ÜFE (yıllık)	6,36	5,71	9,94	15,47	33,64	32,93
YD-ÜFE (yıllık)	2,63	10,9	17,73	19,75	33,45	35,35
TÜFE (yıllık)	8,17	8,81	8,53	11,92	20,30	20,35
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2014	2015	2016	2017	2018	Ara.18
İhracat	157.610	143.889	142.544	157.020	168.023	13.879
İthalat	242.177	207.234	198.617	233.800	223.039	16.553
Dış Ticaret Dengesi	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-55.016	-2.674
Cari İşlemler Dengesi	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-27.633	-1.437
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2014	2015	2016	2017	2018	Ara.18
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	68.059	100.713	90.069	180.972	157.296	14.661
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	3.771	4.427	5.067	7.406	5.914	404
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2014	2015	2016	2017	2018	Ara.18
Kurulan Şirket Sayıları	126.635	114.691	106.447	118.021	121.460	9.772
Kapanan Şirket Sayıları	39.051	32.762	31.928	32.706	32.569	3.960
ULUŞLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Kas. 18
Şirket Sayısı (Adet)	3.759	4.670	5.558	5.569	6.374	6.644
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	13.563	13.119	18.002	13.343	10.922	10.272
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2016	2017	2018/I	2018/II	2018/III	Kas.18
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-205,5	-207,7	-223,2	-215,3	-208,9	-203,1
BORÇLANMA (Milyar \$)	2015	2016	2017	2018/I	2018/II	2018/III
Dış Borç Stoku	399,7	408,7	454,3	466,7	457,0	448,5
Kamu	116,6	123,3	136,4	140,9	139,2	137,1
Özel	281,7	284,6	317,2	325,1	317,2	305,9
KREDİLER (Milyar \$)	2016	2017	2018/I	2018/II	2018/III	2018/IV
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	216,7	239,1	245,4	241,1	232,4	225,8
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Deg.) Takv. Etk. Arındırılmış	2014	2015	2016	2017	2018	Ara.18
Toplam Sanayi	5,7	5,8	3,4	8,9	1,8	-9,3
İmalat Sanayi	6,3	6,2	3,4	9,0	1,5	-10,8
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.19
Kapasite Kullanım Oranı	75,0	76,8	77,4	78,5	76,8	74,4
GÜVEN ENDEKSLERİ	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.19
Reel Kesim Güven Endeksi	104,6	103,5	105,2	104,9	101,4	93,0
Tüketici Güven Endeksi	72,5	66,7	69,3	68,6	67,0	58,2
Ekonomi Güven Endeksi	100,8	98,4	96,8	100,2	91,7	78,5
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2014	2015	2016	2017	2018	Ara.18
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	90,0	100,0	109,0	141,1	184,2	208,4
Elektrik Enerjisi	2013	2014	2015	2016	2017	Oca.-Kas. 18
Elektrik Enerjisi Üretimi (Mwh)	242.121	251.962	261.783	292.575	272.564	269.988
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Mwh)	248.324	257.220	265.724	212.329	225.714	214.018
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.19
Bütçe Dengesi	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-72.615	5.091
PROTESTOLU SENET	2014	2015	2016	2017	2018	Ara.18
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.004	1.000	1.017	940	938	92
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	8.221	10.081	12.288	12.686	18.737	1.964
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)	2014	2015	2016	2017	2018	Ara.18
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	674	776	778	435	588	83,4
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	239	229	232	121	119	6
BORSA VE DÖVİZ	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.19
BIST 100 Endeksi	76.306	79.901	77.587	100.439	101.782	104.095
Dolar/TL	2,19	2,72	3,02	3,65	4,81	5,37

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK



teknofset



Bizim işimiz matbaacılık
ama asıl işimiz
gelişim ve inovasyon.

**Çünkü biliyoruz ki,
yeni yönlere giden
eski yol yoktur.**

 **teknofset**



5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
teknofset@gmail.com
www.teknofset.com



Türkiye'nin en büyük mutfağı

100 bin kişilik üretim kapasitesi... 1000 kişilik uzman kadro... 300'e yakın dağıtım noktası...
Bortar Group yenilikçi vizyonu, dinamik yapısı, insana ve teknolojiye yaptığı yatırımlarla
her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam ederek
'Dünya'nın en büyük mutfağı' olmaya aday!

